

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Miselnost fašizma

Ideje so, ki gibljejo duhove in svet. Ako razmišljamo o fašistični miselnosti in naj jo skušamo razložiti že kakorkoli, vedno najdemo, da vsebuje nauke, ki so nasprotni evangeliu. Papeževe enciklike so nam to potrdile. V svojih osnovah ima fašizem tendenco, da postavlja časno nad večno, človeško nad božje, kar je Cezarjevega, naj ima prednost pred onim, kar je božjega. Kako misli fašizem o katoliški Cerkvi, je povedal njegov šef v onih dneh po podpisu lateranske pogodbe, ko je iz njegovih fraz bilo mogoče čisto določno razbrati, da zanika božansko ustanovo Cerkve. Mussolinijeve besede so bile dovolj jasne. Osupnile so celo versko pozitivne fašistične kroge, ki so se potem tolažili, da je duce svoje govore pač improviziral. Toda vsi nadaljnji dogodki do danes so pokazali, da Mussolini ni govoril nepravilno, ampak je točno podal resnično ideologijo fašizma.

Za fašiste je religija, kadar in če se je poslužujejo, zadeva svetišča, kulta, obreda in morda večnih tudi vesti. Toda vselej so pokazali nenavadno zaupanje, če se jim je reklo, da je vera mnogo več. Da je njena naloga preobraziti srca, da z molitvijo in zakramenti vodi vse krščansko življenje iz slabega v dobro in iz dobrega v boljše. In še bolj so se čudili, ko je papež učil, da mora religija voditi vse človeško življenje: individualno, družinsko, socialno, poklicno, nacionalno in mednarodno. Pod gotovimi pogoji bi fašizem priznal religijo, da vodi posamične duše, toda nikdar ne, da posega v javno in državno življenje.

Vea fašistična praksa potrjuje, da imajo o veri res take nazore. Njihova navzočnost v cerkvi je komandirana. V paradi se udeležujejo uradni cerkveni slovesnosti. Je to le običajna ceremonija, kakor nam je v spominu iz dni avstrijskega državnega liberalizma. V cerkev pridejo, kakor je ukazano in se zadržijo seveda korektno. To se pravi sede ali stoje v ravni pozi, v gotovem trenutku, ko pozvončka pri oltarju nekoliko nagnejo glavo in ko je konec, odidejo zopet iz cerkve v zavesti, da so počastili religijo.

Da pa bi se notranje udeležili službe božje ali celo zakramentov, o tem ni govora. Posamič — gotovo. Toda stranki kot taki je to tuje. Bogu odtujejo notranje razpoloženje vodilnih fašističnih mož je vedno navdajalo s skrbjo cerkvene kroge. Veja je odkrhnjena od debla. Ni mogoče, da bi živela polno katoliško življenje.

Fašizem po svoje pojmuje vero, kar pa ni čisto v skladu s katoliškim pojmovanjem. Vsak čas so vam na vsa usta pripravljani priznati, da je vera potrebna in da predstavlja veliko moralno silo. Protiversko delo bi bilo nepolitično! Bolj močno je, izrabiti religiozne sile v lasten profit. Zato naj se bogočastje znotraj svetišča o državnim sijajem in njegovih služabnikih naj izven cerkve uživajo ugled, uprava železnice naj jim gre dobrohotno na roko itd. V šolah naj bo zopet uveden krščanski nauk in naj se posebna pažnja polaga na to, da bodo otroci vzgojeni v spoštljivi udanosti in pokorščini do obstoječe oblasti. Po zakonu se kaznuje preklinjalce in širitelje pornografije. Toda vse drugo se tukaj ustavi.

Cerkvi je prepovedano, da bi posegala še na kak drug terrain, da bi se organizirala v javnem življenju. Nobena katoliška sila, nobena katoliška organizacija se ne sme pojaviti v javnosti. Cesta, javne manifestacije so izključno rezervirane za fašistična združenja. Publikacija naj polagoma dobi občutek, po malem naj se ji vecepi v zavesti prepričanje, da razen fašizma ne obstoja nič drugega več v deželi. Vsi javni dogodki: odkritja spomenikov, blagoslovitev šol, mostov, otvoritve javnih naprav se vrše izključno pod praporom fašizma in obdani od fašističnih čet. Katoličani jih lahko proslave v cerkvi... Tako je cerkev z vsem respektom — vključena.

Razumljivo je, da tako ravnanje zlasti mladino bolj in bolj odtuja cerkvi, tisto mladino, ki gori za tem, da se pokaže tudi na zunan in da tudi v javnosti manifestira svoje krščansko prepričanje. Fašistična praksa je v direktnem nasprotju z zgledom in ravnanjem Kristusa samega, ki ni le zaprt v shodnece poučeval ljudi, ampak tudi v prosti naravi, na gorah ali bregovih jezera in kjerkoli je smatral za primerno. Dobro razumemo sv. očeta, ki je pred encikliko o katoliški akciji tožil: »Kar so dali z eno roko, so nam z drugo vzeli! Cerkev naj bi postala orodje v rokah države: instrumentum regni! Cerkev sme obstojati in delati, toda le v toliko, kolikor ji milostno država dovolji. Dobro je to mišljenje označil nek fašist z besedami: Kristus sme v javnost le, če obleče črno srajco...«

Spričo površnega in nestvarnega pojmovanja, ki ga ima fašizem o veri, se ne čudimo temu, kar poročila iz Rima dopisnik pariškega »La Croix«. Píše namreč, da se pri fašizmu vedno bolj opazuje znaki »laisser-aller morale«, kar je tem značilnejše, ker se je fašizem ob svojem postanku kazal v moralnem oziru strogemu in puritanskemu. Znano je, kako so svoje dni čistili ulice, lovili po cestah blodnice in zapirali sramotne javne lokale. Toda sedaj se istočasno z antiklerikalizmom razliva iz fašističnih vrst tudi val nemorale. Treba je pogledati le njihovo časopisje, kako polni svoje kolone s pikantnimi zgodbami v Boccacciovem stilu, kjer mrgoli nesramnosti in napadov na cerkev in versko življenje. Treba je vedeti, kako se vse prireditve končavajo s plesji, vedno le s plesji in ponečevanjem.

Zato smo globoko skeptični, ko čujemo glavo o zopetnem zbliznanju Vatikana in Kvirinala. Fašizem ne postopa iskreno. Kulta religije, kakor ga izvaja na zunan, navidezno varstvo verskega življenja ne odgovarja iskrenim čustvom, ker poteka

Francosko-ruski sporazum v nevarnosti?

Strah v Berlinu -- Rusko-poljski sporazum so minirale nemške intrige

Berlin, 29. avg. b. Nemški tisk, pa naj pripada kakršnikoli politični struji, je dobre volje. Z vzhoda, iz Moskve je prispela ugodna vest, da so namreč Rusi zavrnili poljski predlog za sklenitev pogodbe o nenapadanju. Litvinov je zavrnil ponudbo, ki mu jo je stavila Poljska v času intenzivnih pogajanj med Rusijo in Francijo, dne 23. avgusta, po svojem poslaniku v Moskvi g. Patku, češ, da ne more sprejeti pogojev, pod katerimi bi bila poljska država pripravljena skleniti pogodbo o nenapadanju z Rusijo. Rusi bi se pogajali s Poljaki na ti-le podlagi: Pogodba o nenapadanju naj velja samo med Poljsko in sovjetsko Rusijo in se torej ne sme nanašati na poljske zaveznike, to se pravi na Francijo in Romunijo. Sovjeti priznavajo sedanje poljske meje, ne morejo pa prevzeti nase nikakih obveznosti glede Besarabije. Istočasno odklanjajo Rusi sedanje in bodoče priznanje pravic, ki bi jih Poljska uveljavila glede Gdanskoga. Končno bi se morala Poljska obvezati, da ostane nevtralna v vsaki bodoči vojni med Rusijo in poljubno tretjo silo.

Nemški tisk ugotavlja, da je Poljska prejela lekcijo, ki jo je sama izzvala s svojo »nenavadno« ponudbo, kakor označuje »Germania« poljski predlog, in da so s tem pogajanja med Poljsko in Rusijo končoveljavno zaključena. Položaj pa vendar ni tako enostaven, kakor ga slika zainteresirano nemško časopisje, ki je v namenom, da zaneti spor med Francijo in Poljsko, še do danes trdilo, da se pogajanja med Poljsko in Rusijo sploh niso vršila, to se pravi, da se je Francija pogajala na svojo roko z Rusijo in pustila na cedilu Poljsko. Še celo sovjetski zunanji komisar je izdal prav 23. avgusta, to je tisti dan, ko mu je poljski poslanik izročil predlog za pogodbo o nenapadanju, komuni-ke, da se s Poljsko sploh ni pogajal! Določno dognati sedanji položaj pogajanj med Rusijo, Francijo in Poljsko, ni mogoče na podlagi poročil, ki jih ima javnost na razpolago. Dejstvo je le, da se poljski zunanji minister Zaleski nahaja v Parizu, da se je Litvinov na poti v Zenevo ustavil v Berlinu, da je nemški poslanik, baron Dirksen nenadoma prišel v Berlin iz Moskve, da poroča zunanjemu ministru o novem položaju. Litvinov, ki se je setal z zunanjim ministrom Curtiusom, bo prišel med zasедanjem Zveze narodov v Zenevo v stik s Francozi in bržkone tudi z Zaleskim.

Takoj ob začetku pogajanj med Rusijo in Poljsko za sklenitev trgovinske pogodbe in pogodbe o nenapadanju so Nemci zaslutili nevarnost, da bi ne prišlo morda do tako zvanega vzhodnega Lo-

carna, to se pravi, do francosko-poljsko-ruskega sporazuma, ki bi zajamčil na eni strani poljske meje, na drugi pa poslabšal odnose med Nemčijo in Rusijo, ki so se razvili po sklenitvi tajne pogodbe v Rappalu. Nemška diplomacija je namreč dobro vedela, da ne bodo Francozi zapustili Poljakov in sklenili z Rusijo sporazuma o nenapadanju, v mislu katerega bi Francija pustila Poljsko na cedilu v slučaju, da bi jo napadla Rusija. Nemška javnost se ni toliko razburila radi morebitnega sporazuma med Francijo in Rusijo, s katerim naj bi se samo paraliziral vpliv rusko-nemške pogodbe v Rappalu, kolikor radi možnosti trojnega sporazuma, to je med Rusijo, Poljsko in Francijo, ki bi Poljsko enkrat za vselej rešil strašne more, da pride lahko vsak trenutek v nemško-ruske klešče, to se pravi, da lahko nanjo navaljeval na odnošaje med Francijo in Nemčijo, ki jih je doslej vselej kršil francoski strah, da ima Nemčija tajne pogodbe z Rusijo. Vendar pa ta list takoj izraza upanje, da ne bo Rusija sprejela nikakih zahtev, ki jih stavi Francija na pritisk Poljakov glede ohranitve statusa quo na vzhodu, to je glede ohranitve poljske meje, ker bi to bilo v popolnem nasprotju z zunanje-politično linijo, ki ji sledi Rusija že od Versaillesa naprej. Še bolj jasna je »Frankfurter Zeitung«, ki piše: »Čeprav ne moremo upati v doglednem času na revizijo meja, se vendar ne sme zgoditi nič, kar bi v bodoče to ure-

ditev otežilo ali celo onemogočilo.«

Nemci torej odločno vztrajajo na reviziji poljsko-nemške meje, to se pravi, na odpravi poljskega koridorja. Zato ima »Express Paranny« povsem prav, ko trdi, da so neugodnega poteka pogajanj med Poljsko in Rusijo krive nemške intrige in da se je Rusija pričela obotavljati prav radi pritiska Nemčije, na katero je vezana s tajno pogodbo v Rappalu. Zanimivo je, da so Rusi podpisali pogodbo z Nemci prav nato, ko so prekinili prva pogajanja s Poljaki, ki so se začela leta 1928 na podlagi ruskega predloga za pogodbo o nenapadanju. Že tedaj so Poljaki stavili zahteve, da bi se ta pogodba spravila v okvir Zveze narodov in zavarovala s klavzulo o razsodišču ter z drugimi jamstvi, in končno, da bi se sklenila s Poljsko kot predstavnico manjših obmejnih držav, kakor so Romunska, Latvija in Estonija. Te pogoje so Poljaki stavili tudi sedaj in, kakor že rečeno, so jih Rusi zavrnili, ker nečajo sklepati pogodb z bloki, temveč vidijo pred seboj raje samo Poljsko in samo Romunijo. Takšna pogodba pa bi bila za Poljake nemogoča, ker so že vezani z vojaško pogodbo z Romunijo, ki jamči tej Besarabsko mejo.

Vse kaže, da so se nemške intrige zaenkrat posrečile; vprašanje pa je, za koliko časa. Francosko zlato, radi katerega so sovjeti pričeli pogajanja, ima namreč vedno bolj privlačno silo. Saj celo nemški listi, kakor »Germania«, pišejo, da bo nesentimentalna francoska politika prej ali slej dovela do normalnih gospodarskih odnosov med Francijo in Rusijo.

Francija in Poljska se pogajata sporazumno

Pariz, 29. avg. AA. Na večerji, ki jo je smočil priredil francoski kolonijalni minister na kolonijalni razstavi v Parizu na čast poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu, in ki se je je udeležil tudi predsednik vlade Laval, je imel zunanji minister Zaleski govor, v katerem je med drugim povedal, da eta Francija in Poljska v medsebojnem sporazumu, vendar vsaka zase vodili pogajanja s Sovjetsko Rusijo v svrhu sklenitve pogodbe o nenapadanju. To inicijativo, ki sta jo začeli Francija in Poljska kot miroljubni državi, so vsi radostno pozdravili. Poljska s simpatijami in zaupanjem spremlja

stremljenja Francije v tem pogledu in vidi v tem stremljenju samo normalne posledice politike miru, ki je Francijo in Poljsko vedno združevala.

Na koncu svojega govora je minister Zaleski dal izraza svojemu upanju, da francoski in poljski trud ne bosta zaman.

Poljskemu zunanjemu ministru je odgovoril francoski ministrijski predsednik Laval. Naglasil je, da nikoli ne bo pozabil in da nikdar ni pozabil prijateljstva med Francijo in Poljsko, ki mora obdržati voditi pri vseh njenih akcijah.

Pogajanja med Vatikanom in fašistično vlado prekinjena

Pariz, 29. avg. Z. Po informacijah iz Rima so pogajanja, ki so se vodila med Vatikanom in fašistično vlado, prekinila. Vatikan je v teh pogajanjih odločno zahteval od fašistične vlade, da spoštuje konkordant in da dovoli sodelovanje vsem katoliškim organizacijam, ki so po naredbi italijanske vlade prepovedane. V zvezi s tem se trdi, da je Mussolini pripravil izpolniti zahteve Vatikana, ali temu nasprotujeta minister Balbo in tajnik fašistične stranke Giuratti. Antifašistična »Libertat

je zvedela, da je po naredbi Mussolinija izvršena neke vrste anketa po celi Italiji, ki ima za cilj, da izve kakšen odziv je dobila kampanja, ki jo je fašistična vlada naperila proti katoliškim organizacijam in Italiji. Rezultat te kampanje je bil porazen za fašiste. Radi tega je Mussolini omehtal svoje stališče napram Vatikanu. Ni izključeno, da bo radi tega fašistični tajnik Giuratti odstopil iz tajniškega mesta.

Nov naval na Cerkev v Primorju

Zupnik Cerar pred konfincijo -- Dr. Janko Kralj aretiran

Sušak, 29. avg. (Izv.) Z Reke je prispelo poročilo o novih aretacijah in konfincijah v Istri in na Goriškem. V Julijski Krajini je nastopil po izbruhu spora med Vatikanom in fašistično vlado še ostrejši kurz proti Slovanom, zlasti proti cerkvenim ustanovam in proti slovenski duhovščini. Fašistični oblastniki so napetost med sv. stolico in Italijo, ki je v njihovih očeh opravičevala še tako gorostasne nezakornitosti, porabili za to, da so se vrgli na slovensko duhovščino in slovenske Marijine družbe, ki so še edina od oblastev tolerirana verska ustanova. Poročilo se glasi:

Karel Martinčič, organist iz Berma v Istri, ki je bil nedavno obsojen v prvi instanci na mesec dni zapora radi širjenja Mohorjevih knjig, je bil pozvan v Pulo pred komisijo za konfincije. Ker se je odločno zagovarjal, so zelo surovo nad njim vpili ter ga odpustili na dom. A kmalu nato so ga dali aretirati in ga zaprli v Puli, najbrž z namenom, da ga konfinirajo.

V tednu od 16. do 23. avgusta je bil pozvan v Pulo pred komisijo za konfincije zupnik Anton Cerar iz Šmarja pri Kopru. Kako je zasliševanje končalo, se nimamo poročila.

V soboto 22. avgusta je goriška policija naredila hišno preiskavo v stanovanju dr. Jankota Kralja, ravnatelja Mohorjeve družbe. Kaki dve uri so brskali, ne da bi našli kaj obtežilnega. Vkljub negativnemu uspehu preiskave je bil dr. Kralj odveden v zapor.

iz pravega, resničnega vrednotenja religije in ni sad široke politične koncepcije. Ako sta se obe sili izmirili, potem je zopet enkrat fašizem tretiral Cerkev, kakor se tretira zemeljska, ne pa božja oblast.

po sklepu lateranskih pogodb vrnil po štirimesečnem pregnanstvu. Za danes naj nam bo dovoljeno samo vprašanje, ali je mogoče takšno postopanje napram vsemu, kar je katoliškega v Primorju, spraviti v sklad z resnično željo do sporazuma s katoliško cerkvijo!

Naša delegacija odpotovala v Zenevo

Belgrad, 29. avg. AA. Zunanji minister dr. Vojslav Marinković je odpotoval v Zenevo na zasedanje Zveze narodov in komisije za proučevanje evropske unije kot šef naše delegacije in naš prvi delegat. — Našo ženevsko delegacijo sestavljajo razen šefa delegacije in prvega delegata dr. Marinkoviča prvi namestnik dr. Ilija Šumenković, izredni poslanik in pooblaščen minister, dr. Konstantin Fotić, izredni poslanik in pooblaščen minister, in dr. Milan Todorović, univ. profesor. Za skupščino Zveze narodov so določeni še tile delegati: dr. Andrej Gosar, minister za socialno politiko in narodno zdravje v pokoju, dr. Velimir Mažuranić, minister na razpoloženju, in dr. Milan Todorović, univ. profesor.

Gandhi je na potu

London, 29. avg. 19. Izginili so zadnji dve mi, ali se bo Gandhi udeležil konference za okroglo mizo. Gandhi je danes na parniku »Rajputana« z dvema prijateljema odpotoval v London in se pričakuje njegov prihod 18. septembra. S seboj ima tudi dve kozji. Pri odhodu mu je prebivalstvo prirejalo burne ovacije, dočim je pregnalo nekatere demonstrante, pri čemer je bilo več oseb ranjenih.

Kuga v Barceloni

Barcelona, 29. avg. AA. V mestu razsaja bubonska kuga. 60 ljudi je, kakor poročajo, že umrlo, 140 jih je v bolnišnici. Prebivalstvo je v paniki.

Portugalska vlada bo upornike izgnala na otoke

Pariz, 29. avg. AA. Havas poroča iz Lizbone: Včeraj je imel ministrski svet sejo pod predsedstvom predsednika vlade Carmone. Po seji je vlada izdala komunikne, v katerem razglasa, da je zaradi pogostih pobun sklenila izprediti svoje dosedanjo politiko in pregnati voditelje upornikov na otoke, uvesti strogo cenzuro na časopisne vesti in omejiti vse skupščine, kjer bi utegnili priti do narodov. Vlada apelira na patriotizem vseh Portugalcev, da jo bodo podpirali pri njenem delu za ohranitev reda.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, toplejše, mirnejše vreme.

Gospod Zamora razmišlja . . .

Pismo „Slovenca“

Barcelona, 25. avgusta.

Naš režim je očividno izgubil svojo pamet. Postavljen pred težka gospodarska in socialna vprašanja, ki zahtevajo neodložljive rešitve, pusti, da brezstvarni odseki ustavodajne skupščine upravljajo dragoceni čas s teoretičnimi razpravami, s katerimi se vse zakonodajne iniciative in predlogi zavlačujejo. Na drugi strani pa je režim sam s svojo modrostjo čisto pri kraju in še do danes ni izdelal niti enega samnega zakonskega načrta socialnega ali gospodarskega značaja, ki ga naše nevdružne razmere nujno zahtevajo. Katalonija soglasno zahteva avtonomijo v okviru španske republike, ki so jo vsi republikanski voditelji v San Sebastianu že pred enim letom načeloma priznali. Namesto da bi se bil režim že davno lotil podrobne izdelave avtonomističnega statuta, je pustil, da ga sestavijo Katalonci in plebiscitarno sprejmejo. Sedaj pa, ko je sprejet, dela konstituenta težave in se pripravila, da začne brezkončno debato o principu unitarizma na eni in federalizma na drugi strani. Enako se godi agrarni reformi. Režim se še sedaj ni odločil, koliko zemlje in kakšno zemljo naj razdeli, ali po vsej Španiji ali samo v Andaluziji; ne ve, ali naj bi zemlja prešla v privatno ali v zadržno last, pa tudi ni preskrbel začasno rešitev vprašanja kmetijskih kolonov in brezposelnih kmetijskih delavcev, ki narastajo v celo armado zagriženih sovražnikov današnje družbe.

Pač pa se je temu nesposobnemu režimu, ki ni dosegal iznaha nobenega drugega sredstva, da nasiti lačne želodce, kakor da odgovarja na izbruhe nevolje in obupa množice s salami strojnih pušk, silno mudilo s kulturnim bojem proti katoliški Cerkvi. Kjer naj neomejeno zavladala framasonerija, tam je treba preje izločiti verski in kulturni vpliv katoliške Cerkve, to je staro temeljno načelo vsakega takozvanega »svobodomiselnega« režima. Moralna načela katoliške Cerkve, ki obsojejo vsako tiranijo, ki neprestano opominjajo vladajoče na pravičnost, ako hočejo, da jih bodo vladani poslušali, ki ščitijo ljudstvo v imenu božjega zakona pred samovoljo in izžemanjem, so framasonski klikki trn v peti. Zato odrekajo Cerkvi pravico verskih udruženj, dočim v ustavi dekretujejo neomejeno pravico zborovanja in organiziranja; zato se hočejo polastiti cerkvenega premoženja, ki jamči za neodvisnost Cerkve in je itak skromno, medtem ko s vsemi sredstvi državne sile in avtoritete ščitijo velekapital in velefinsanso pred najmanjšim poizkusom ekspropriacije in socializacije. Boj proti Cerkvi in duhovščini pa proti verskim in moralnim tradicijam ljudstva, odet v znane liberalne fraze, nima dejanskega nobenega drugega namena kakor tega, da pripomora klikki, ki je politični eksponent brezverskega in brez-moralnega meščanskega velekapitala, do absolutne uadoblasti nad španskim narodom.

Framasonski eksponenti denarnih močtcev Španije pa se ne zavedajo, kako s tako kratkovidno politiko rušijo temelje države in družbe, kako sami žagajo vejo, na kateri sedijo. Če bi se

jim posrečilo, da omajajo največjo, lahko rečemo, v današnjih razmerah edino moralno avtoriteto, ki je kljub vsemu tudi še danes najgloblje vsedruga v miselnosti in srcu ljudstva, potem ne bo več nikogar, ki bi narod opominjal k ljubezni, vzajemnosti in spravljivosti, ki bi ga pozival k skupnemu delu za obči blagor, da se najde sporazumna rešitev porečnega socialnega problema v duhu krščanstva; potem bodo zmagali tisti, ki mislijo, da se bo nova družba ustvarila le po krvavem obračunu tlačnega razreda z razredom tlačiteljev.

Toda, kogar hoče Bog pogubiti, tega oslepi. In kaj bolj slepega, kakor je ta naš španski režim, si je težko predstavljati. Naš ministrski predsednik zagotavlja, da je dober katoličan, vendar framasone gospodariti, kolikor hočejo, samo da ne izpodmaknejo stolčka njemu. Naš naučni minister pridiguje najzvišnejšo etiko, zida obetov in bodočnost španskega naroda na moralni in deklarirani o največjem idealizmu, hoče pa odpraviti religiozni poduk in narodno šolo oropati najbolj idealnih sotrudnikov in kulturnih delavcev, katoliških duhovnikov in učiteljev, kakor da bi bila kdaj kje na svetu mogoča prava in trdna morala brez religije. Pa še svobodnega pouka v duhu religije on ne dopušča! Je pa seveda svobodomislec prvega reda in njegovi prosvetni dekreti so polni povzdgovanja in hvale človeških pravic. Istotako je unikum naš minister za notranje zadeve, gospod Maura, ki predstavlja v kabinetu »konzervativen

element« in s pomočjo »civilne straže«, kakor se pri nas imenuje žandarmerija, kroti revolucijonarne elemente ter pošilja nad pošteno, krotko in konservativno baskiško ljudstvo vojaške oddelke. Ta predstavitelj konservativnosti je dal zapreti baskiškega generalnega vikarja v Vitoriji in je izjavil, da bo sploh zatrl vsak protirežimski pokret in poizkus, ki jih pa njegov »konzervativni« režim sam izživlja s svojo protiverso in protiljudsko politiko. Sicer pa nastop notranjega ministra Maure ni uspešen samo proti protestni akciji baskiških katolikov, ki nečejo mirno trpeti, da se Cerkev preganja, ampak ima tudi namen, da ustrahuje avtonomistično gibanje, ki je framasonskemu režimu do dna duže zoprno — saj framasonstvu nobena stvar ni tako na potu kakor princip ljudske samostojnosti. Razume se pa tudi samo po sebi, da naš notranji minister navdušeno pleni vsako svobodno besedo in je v Baskih ustavil vse katoliške časopise, čeprav ustavni načrt proglašuje »popolno svobodo tiskac«.

Ko to pišem, se v Madridu govori, da je začel naš predsednik razmišljati, ali je ta politika prava. Menda ga skrbijo sadovi, ki bi jih utegnil kulturnobojni poizkus framasonske lože roditi v deželi, kjer je gospodarska stiska ljudstva sprostila najhujše strasti in nagone. Pravijo, da uvideva, kako je nes pametno v takem momentu pomnožiti nezadovoljne elemente »še z užaljenimi čustvi katolikov. Bog daj, da bi naš Zamora popolnoma izpregledal!

Dr. E-7.

Kako misli španska vlada izvesti agrarno reformo

Madrid, 29. avg. Ministrski predsednik je predložil konstituenti končno redigirani načrt agrarne reforme. Glavne določbe tega načrta, ki ima 24 členov, so sledeče:

Reforma se začne s učinkom nazaj od dne 14. aprila, datumom proglačitve republike. Ta določba ima namen, da onemogoči veljavo samo navideznih odstopov zemlje, ki so se izvršili po tem datumu.

Agrarna reforma se razteza na celo Španijo samo, kolikor se tiče največjih latifundijev. V glavnem se reforma izvrši samo v provincah Andaluziji in Estremaduri.

Tukaj se razlastijo vsa posestva, ki imajo več kot 800 ha njiv, 200 ha višinskega gozda, 100 ha vinogradov in 400 ha nižinskih gozdov.

Najprej se razlastijo kraljevski fevdi in fidejkomisi, potem posestva, ki se dajo namakati in katera so dobila svojo ceno po državni podpori, nadalje posestva juridičnih korporacij, cerkvena posestva, ustanove in nadarbne ter končno taka posestva, ki so se sistematično dajala v najem.

Odškodnina se določa na osnovi vrednosti zemljiške rente, posestniki velefidejkomisov pa se odškodujejo samo za polovico. Pri odškodninskih vsotah, ki se koncentrirajo jutri v Rimu, kjer bo Mussolini izvršil pregled. V Rimu se nahaja okrog 10.000 avantgardistov.

Od razlastitve so izključena občinska zemljišča, potem gotovi privatni obrati, ki vodijo vzorno gospodarstvo, kakor tudi ona posestva, ki obnem vršijo malo industrijo, kakor n. pr. mlinarstvo in mlekarstvo, potem gozdovi in gozdni pašniki, ki sploh niso primerni za razdelitev.

Dobro informirani krogi pravijo, da bo pretekle še veliko časa, preden se bo ta načrt uzakonil, ker večina konstituenta glede načel reforme slejkoprej ni edina. Kmetijski zastopniki ta načrt odločno odklanjajo, ker je polovičarski in v vsakem oziru nezadosten ter niti malo ne odgovarja dejanskim potrebam. Zal da je kmetško ljudstvo tako slabo zastopano v konstituenti.

Grško-turška-bolgarska antanta?

Sofija, 29. avg. Sestanki med Venizelosom, Izmet paše in Tevlik Rudii bejem v Carigradu so obrnili nase splošno pozornost predvsem bolgarskih političnih krogov. Menijo, da politična važnost teh sestankov ni nič manjša kakor poset Venizelosa v Romuniji. Tukajšnji diplomatski krogi so dobili informacije, da je bil predmet razgovorov predsednika vlade s turškimi ministri vprašanje eventualnega članstva Turčije v Svetu Zvezde narodov. Znano je, da je turška vlada že večkrat izrazila željo, da bi Turčija postala članica ženevskega narodnega aeropega pod pogojem, če bi se ji priznala pravica stalnega sedeža v Svetu. Ker v Ženevi smatrajo, da tega predloga ni mogoče sprejeti, zato čaka to vprašanje še vedno rešitve. Zdi se, da je sedaj Venizelos prišel na idejo, da bi se zvezali Turčija, Grčija in Bolgarija, tako da bi ta zveza držav lahko dobila skupnega zastopnika v Svetu Zvezde narodov. Zastopstvo bi se uredilo na enak način, kakor vlada med državami male antante, ki imajo skupno mesto v Svetu po turnusu, ki se določi po medsebojnem sporazumu.

Smatrajo, da je ta rešitev edina, ki more rešiti problem sprejema Turčije v Zvezo narodov. Jasnje je, da bi taka antanta imela tudi velik političen vpliv ter bi koristila tako Ankari kakor Atenam in Sofiji. Antanta med Turčijo, Grčijo in Bolgarijo pa bi seveda pomenila važen političen faktor tudi na Balkanu v zmislu utrditve balkanske vzajemnosti in medsebojnih mirnih odnosov.

Zračni manevri v Franciji in Italiji

Nancy, 29. avg. Veliki zračni manevri so se danes ponoči ponovno pričeli. Dosegli so vrhunec z zračnim napadom na Nancy. V obrambi je sodelovalo tudi meščanstvo. Ob 22 so dali zvočni znak. Meščanstvo je stopilo v akcijo, toda le v obrambno, napadalo pa ni. Letala so napadla mesto s plinom ter ga na več mestih bombardirala. Ob 12 ponoči so imele pomožne čete vaje s plinskimi maskami v prisotnosti maršala Pelaina. Napravljeno so bili privrati poizkusi z aparati za proizvodnjo megle. Poskusi so uspeli.

Rim, 29. avg. Veliki zračni manevri v severni Italiji se nadaljujejo. Ponoči je bil napad izvršen na Firenzo. Oddelek B je izvršil koncentriran napad pri Ferari, je nato odšel proti Firenzi. Manjši napadi so bili izvršeni tudi na Bolognio. Pri teh borbah je imelo defekti na motorjih 6 avijonov, od katerih je eden pri Arezza padel na zemljo in je pilot težko ranjen, avijon pa je zgorel. Drugi avijon je padel pri Bologni in tresčil ob napušč nekoga poslojpa ter nato padel na tla. Pilot je težko ranjen. Tretji avijon, ki je padel na krov neke hiše. Pilot je ostal nepoškodovan.

Rim, 29. avg. Mussolini se je odpeljal v Rim na hidroplano, katerega je vodil Balbo. Danes je Mussolini sprejel fašistični oddelek avantgardisti-

Državna podpora za nabavo semen

Belgrad, 29. avgusta. AA. Da bodo naši pridelniki mogli pridelovati boljše kakovosti jarih posevkov, kakor n. pr. semena lanu, konoplje, bombaža, krompirja, turšice, ovsa, pivarskega jecmena in hmelja ter semena rastlin za krmo, je minister za kmetijstvo v soglasju s predsednikom ministrskega sveta izdal odlok, da se iz proračuna državnega kmetijskega zaklada kmetijskega ministrstva dovolijo podpore za nabavo semen jarih posevkov. Ta semena se bodo razdelila kmetom, in sicer brezplačno in na posodo na eno leto preko pristojnih sreskih kmetijskih referentov.

Podpore dobi: banka uprava vardarske banovine 170.000, banka uprava dunavske banovine 170.000, banka uprava drinske banovine 160.000, banka uprava savske banovine 170.000, banka uprava moravske banovine 150.000, banka uprava vrbaske banovine 140.000, banka uprava zetske banovine 160.000, banka uprava dravske banovine 140.000, banka uprava primorske banovine 140.000 Din. Skupno je torej vsem banknim upravam dovoljena na račun podpore iz državnega kmetijskega zaklada kmetijskega ministrstva 1 milijon 400.000 Din. Od te vsote bodo banke uprave porabile 35% za nabavo semena krompirja in rastlin, ki se bodo kmetom brezplačno razdelila, in 65% za nabavo semen lanu, konoplje, bombaža, krompirja, turšice, pivarskega jecmena in hmelja. Vse to se bo razdelilo med kmete preko sreskih kmetijskih referentov.

Vpoštev pridejo pri podeljevanju tega semena za setev prihodnjega leta samo skrbni in napredni kmetovalci, predvsem tisti, ki jim je toča pobila; obvezati pa se bodo morali, da bodo vrnilo isto količino semena po žetvi prihodnjega leta in iste vrste. Banke uprave bodo dobljene seme v prihodnjem letu razdelile med kmetovalce, ki letos semena ne bi dobili. To seme pa bo moralo biti pred izročitvijo dobro očiščeno, razkuženo, vreče pa se bodo izročile po nabavni ceni o priliki razdelitve semen.

Banske uprave bodo nabavo tega semena izvršile tako, da bodo kmetje lahko pravočasno posejali. Banske uprave bodo kmetijskemu ministru poslale poročila o količini, vrsti in kraju nabavljene semena, po izvršeni razdelitvi semena pa poročila o izvršeni razdelitvi po srezih in občinah.

Težka nesreča na kamniški progi

Domžale, 29. avgusta.

Na kamniški progi ob državni cesti proti Trzinu se je danes zgodila huda železniška nesreča. Po cesti, ki je zelo prometna, je šel peš Matej Juhant iz Ljubljane v Komendo. Blizu trziške postaje mu je prišel nasproti tovorni avto, kateremu se je Juhant umaknil na železniško progo. V tem trenutku pa je privozil večerni kamničan iz Ljubljane. Stroj ga je zagrabil in mu zmečkal levo nogo. Juhant se je takoj onesvestil. Vlak se je ustavil in ševilni kotniki so se zbrali na kraju nesreče. Z vlakom se je slučajno vozil zdravnik dr. Sarc, ki je ugotovil, da je Juhant lahko ranjen na glavi, na nogi pa ima težke poškodbe. Misijonar Godina, ki se je tudi vozil z vlakom, je podelil ponesrečencu duhovno pomoč. Juhanta so položili v službeni voz. V Trzinu se je vlak srečal z vlakom iz Kamnika v Ljubljano, ponesrečenca so preložili v ta vlak, da ga prepelje v bolnišnico v Ljubljani. V bolnišnici so ugotovili komplicirane frakture leve noge.

Potres v Beladžistanu

Karaš, 29. avg. Silni potresni sunki so razrušili veliko krajev v Beladžistanu ter na meji med Indijo in Afganijo. Zlasti je prizadeto mesto Sarik, ki je popolnoma porušeno. Vse železniške, telegrafске in telefonske zveze v tem mestu so prekinjene. Potres se je širil tudi v Karašju, ki je od potresnega epicentra oddaljen tisoč milj. Oblasti se trudijo, da vzpostavijo železniško zvezo, da omogočijo pomožno akcijo potresnemu ozemlju.

Split, 29. avg. Na povratku s svojega potovanja po južnih krajih naše države, se je vrnil v Split profesor slavistike na praški univerzi g. dr. Murko.

Rim, 29. avg. AA. Portugalsko poslaništvo je objavilo komunikce o tem, da je bil poskus revolucije v Lizboni popolnoma zadušjen in da so vladne čete vzpostavile red in mir po vsej deželi.

Aretacije komunistov v Berlinu

Berlin, 29. avg. Danes zjutraj ob 6 je berlinska policija obkrožila vse četiri mesta, ki so poznane radi velike komunistične propagande. Okrog 1000 policajev s detektivji je blokiralo te četiri in vršilo preiskavo po hišah. Preiskave so bile izvršene v zvezi z zadnjimi atentati na nemške železnice, ki so jih baje izvršili komunisti. Policija je šla po redu od hiše do hiše in je pri tem aretirala 150 oseb. Na mnogih mestih je prišlo do upora in je morala policija rabiti orožje.

Belgrad, 29. avgusta. 1. Hungaria : BSK 3 : 3 (2 : 1).

Peto kolo mednarodnega šahovskega turnirja na Bledu

Bled, 29. avgusta.

Na predvečer danšnjega dneva je bila luna krvavoređa, kar smo smatrali za znamenje, da se bo prihodnja dan vršil hud boj. In res to pot luna ni bila mendax, zakaj tako ogorčene borbe do sedaj še ni bilo v nobenem kolu blejskega turnirja. Rezultati prejšnjih kolov in večerajni počitek je podžgal mojstra, da so se borili z vso silo na življenje in smrt. O remiziji ni bilo govora, zakaj danes je šlo za zmago in ne za mir. Vsem mojstrom je za to, da si kolikor mogoče zboljšajo svoje rezultate in posledice tega je bila nenavadno žilava borba v vseh partijah.

Dopolne sta padli dve žrtvi in noben remis. Vse ostale partije so bile ob dveh prekinjenih in nadaljevane popoldne. Prva žrtev današnjega kola je bil Stoltz. Z Astalošem sta igrala špansko igro, v kateri pa je Stoltz zelo nespretno postavjal svoje figure. Astaloš je tako stianil svojega nasprotnika, da ga je spravil v skrajno neugodno pozicijo. Grozil je pogubonosen napad na črnega kralja z belo kraljico z grožnjo obenem, da izgubi črno damo. Da se temu ubrani, je moral Stoltz dati figuro, kar je Astaloš seveda zadostovalo. Stoltz partije ni mogel več držati in se je kmalu vzdal. S to zmago je profesor Astaloš popravil nekoliko svoj malheur z Aljehinom.

Aljehin je zopet zmagal. Njegova superiornost nad drugimi mojstri prihaja vedno bolj do izraza. To pot mu je Colle nudil znanen odpor in je izgledalo, da bo velemojster dosegel zmago, toda proti koncu je napravil napako ter izgubil kmeta. Nato je nastala živahna borba, katere faktorji so bile figure in katere rezultat bi bila le menjava skoraj vseh figur, nakar bi odločili Aljehinovi kmetje, ali na bi Colle izgubil eno figuro. Colle se je odločil za drugi del te alternative in se je vdal.

Pirc je igral danes s Kashdanom. Mlada leva sta se krepko sporadila. Pirc je otvoril z damskim gambitom, ki ga je Kashdan sprejel. Nato sta se hudo borila, toda do odločitve ni prišlo na nobeni strani. Končno je dobil Kashdan na C liniji prostega kmeta, ki je bil precej nevaren,

toda Pirc je igral previdno in napravil kmalu tega kmeta neškodljivim. Popoldne sta se zedinila na remis, ki pa ni bil iz zadržge, ampak spričo moči obeh igralcev.

Flohr, ki je prejšnji dan Bogoljubova v brzih partijah strašno mlatil, tako da je Bogoljubov dejal, da ima respekt pred njim, je danes prišel proti Bogoljubovu že v prednost. Toda zašel je v hudo časovno stisko in izgubil kmeta. Popoldne je Bogoljubov v težki končnici izsilil zmago in mu tako pokazal, kakšna je razlika med brzimi in turnirskimi partijami.

Njemcovič in Maroczy sta imela zelo težko borbo. Njemcovič je tvoril podobno kot proti Pircu v prvem kolu. Maroczy se je dobro branil, in se Njemcoviču žele po težkem boju posrečilo, da je prišel v prednost. Popoldne je dobil kmeta in Maroczy je kljub žilavemu uporu moral prepustiti Njemcoviču celo točko.

Ostali dve partiji sta bili prekinjeni. Vidmar si je v otvoritvi proti Kestiču priboril prednost, katero je obdržal do končnice. Nato je dobil še kmeta. Partija je bila prekinjena v boljši poziciji za Vidmarja in jo bo Vidmar najbrž dobil.

V partiji Tartakover proti Spielmannu je bila pozicija po otvoritvi izenačena. V središčici pa je Tartakover prešel v prednost in je dobil kmeta. Končno je nastala končnica s trdnjavama, v kateri ima Tartakover kmeta več. Partija je zelo težko dobila in zato se je Tartakover, ki je imel prihranjenegega na času pol ure, pred zaključkom naročil južno ter mirno jedel in čakal, da zazvoči zvonec. Tartakover misli rajše doma pogledati, če je mogoče partijo dobiti.

Stanje po petem kolu: Aljehin 3½ točke (1), Bogoljubov, Kashdan 3½, Kostić, Spielmann 2½ (1), Astaloš, Njemcovič 2½, Vidmar 2 (2), Maroczy, Pirc, Stoltz 2, Flohr 1½, Tartakover 1 (1) in Colle 1.

Jutri se vrši šesto kolo, v katerem igrajo: Spielmann—Bogoljubov, Kashdan—Flohr, Maroczy—Pirc, Aljehin—Njemcovič, Kostić—Colle, Stoltz—Vidmar in Tartakover—Astaloš.

Jesenski velesejem odprt

Silaina organizacija razstave — Kraljica Marija počastila razstavo

Nj. Vel. kraljica Marija ob sprejemu na velesejmu. Za njo dvorni dami.

Ljubljana, 29. avgusta.

Ze dolgo poprej je naša javnost vedela, da bo letošnja jesenska razstava prekosila po bogastvu razstavljenega materiala, kakor tudi po smiselnosti svoje organizacije, vse dosedanje razstave, kar jih je videla Ljubljana ter da bo vsa razstava en sam velik dokument slovenskega organizacijskega duha ter njegove tvorne sile.

Nj. Vel. kraljica Marija je sama s svojim obiskom počastila otvoritev razstave.

Svečana otvoritev razstave je bila napovedana ob 10 dopoldne in ob tej uri je bil napovedan tudi obisk Nj. Vel. kraljice. Ze pred to uro pa so se pričeli zbirati na velesejskem prostoru številni povabljeni gostje. Pred velesejskim prostorom pa se je zbiralo ostalo občinstvo. Točno ob 10, kakor je bilo napovedano, je privozil dvorni avto in množica, zbrana pred velesejskim prostorom, je pričela vzklikati kraljici. Na velesejskem prostoru je sprejel kraljico predsednik velesejma g. Bonač, ki ji je izročil lep šopek cvetic. Ta šopek raznih inozemskih cvetic je priskrbelo tvrdka Herzmannsky. Kraljica je bila vidno vzradoščena. S kraljico je prišla tudi dvorna dama gospa Eleonora Svrnjuga, dalje adjutant podpolkovnik Pogačnik in ordonančni častnik kapetan Stropnik.

Predsednik velesejma g. Bonač

je nagovoril Nj. Vel. kraljico z naslednjimi besedami:

Vaše Veličanstvo!

Prišrna radost in sreča nas navdaja, da je blagovito Vaše Veličanstvo počastiti našo letošnjo jesensko izložbo s svojo prisotnostjo. Vaša navzočnost daje otvoritvi naše izložbe poseben sijaj in zato prosim Vaše Veličanstvo, da sprejme v imenu predsedstva Ljubljanskega velesejma našo globoko zahvalo za to izredno odlikovanje naše prireditve. Izrekam Vašemu Veličanstvu iskreno naj-

udanejšo dobrodoščilo z željo, da najde naša prireditelja najvišje priznanje.

Naša letošnja jesenska prireditelja je kulturno-gospodarskega značaja in stremi za tem, da predloži najširši javnosti prirodne krasote naših krajev, jo spozna z delom organizacij in institucij, ki pospešujejo tujski promet in gospodarski napredek.

Našim odličnim strokovnjakom, s katerih po-zrtvovalnim sodelovanjem je bila organizirana letošnja razstava, je v izredno zadoščeno, da prisostvuje otvoritvi naše prireditve Vaše Veličanstvo in zavest, da posveča naš preavtili vladar, viteški kralj Aleksander, svojo neumorno skrb in vse delo kulturnemu, gospodarskemu in socialnemu napredku naše ljubljene domovine.

Bog živi Vaše Veličanstvo, Bog živi našega vzvišenega pokrovitelja, Njegovo Veličanstvo kraljica Aleksandra, Bog živi naš presvitli kraljevski dom!

Ban dr. Marušič je nato pozdravil Nj. Vel. kraljico v imenu prebivalstva dravske banovine ter v imenu upravnih oblasti.

Med povabljeni, ki so prisostvovali slavnosti otvoritve, naj navedemo še: knezofka dr. Rožmana, šefa oddelka ministrstva za kmetijstvo Dragotina Gruića, zastopnika pravosodnega ministra predsednika višjega dež. sodišča dr. Rogina, zastopnika finančnega ministra dr. Povaleja, zastopnika prometnega ministra dr. Borka, rektorja univerze dr. Serka, poslanika CSR dr. Fliderja, podbana dr. Pirkmajerja, generala Popovića, mestnega župana ljubljanskega dr. Puce, podžupana prof. Jarca, mariborskega župana dr. Juvana in podžupana dr. Lipolda, župane ostalih slovenskih mest, vse zastopnike tujih držav v Ljubljani itd. Slavnostne otvoritve so se udeležili zastopniki korporacij in odličnih organizacij ter številni gostje iz južnih delov države.

Šar vpraša: »Ste poslanec?« G. jubilant: »Da, Veličanstvo! Poslanec za slovensko okolico Goricele Besedo »slovensko« je pomenljivo poudaril. Kot bi ga bil zbedel, se je cesar nevoljno zasukal ter odšel — brez besede! Taka odločnost za slovensko stvar je bila bivšim avstrijskim visokim krogom več, ko zopna. Pa g. jubilant se ni menil, menil, kaj jim je všeč, kaj ne! Z grčevito voljo je zahteval vsepovsod pravice slovenstva!

Narodu je ta neustrašena, neodjenljiva odločnost silno imponirala. G. jubilant je postal ena najbolj privlačnih osebnosti na Goriškem. Njegovo kremenito delo je družilo okrog sebe skoro vse slovenske narodne sile ob Soči. Politično društvo »Katoliška politična čitalnica«, ki ga je g. jubilant kot župnik ustanovil v Cepovanu, je nekaj let vodilo vso politiko na Goriškem. Boril se je tako uspešno za slovensčino po uradih in šolah, da je zaslovela skromna gorska vasica Cepovan po vsej goriški deželi. Ko se je pozneje g. jubilant preselil v Sempas, je ta prevzel vodilno vlogo vsaj v okolici Gorice vsled jubilatovne krepke delavnosti!

Najgloblja gonilna sila vsemu jubilantovemu delu je bila ljubezen do trepečega naroda. Povsod je pušal za seboj vidne sledove, ki marsikje po Goriškem še danes pričajo o njegovi samaritanski ljubezni! Koliko tolažbe je nasul narodu kot izkušen homeopat! V Kobaridu je krčil močvirja ter širil polja za koruzo. V Cepovanu se je na vse strani trudil, da bi dal ljubljenskim župljanom več možnosti za zaslužek. Ustanovil je šolo za kvačkanje, zidal vodovod, gradil ceste! V Sempasu je ustanovil zavarovalnico za govedo, sadjarsko in vinarsko zadrugo — kmetu v pomoč!

Naj zadetujejo te splošne poteze o jubilantovem krepkem značaju, ki je slavljencu izklesal v gorečega duhovnika, neustrašenega narodnjaka in usmiljenega samaritana! Sedaj živi g. bisernik v pokoju v Senčurju. Prav za prav je spokojen zanj prazna beseda! Pokoja g. biseromašnik ne pozna. Še vedno se neutrudno udeležuje v dušnem pastirstvu, požrtvovalno se udeležuje vseh proevnih prireditel, živo se zanima za vse javne zadeve, kot bi nameraval živeti noter do stotega leta. On sam si tega ne želi. A mi mu voščimo prav iz srca: »Bog Ti doživi tvoj železni jubilej in morda še večje!

Biseromašnik Grča Blazij — ave!

Senčur, 30. avg. 1931.

Gospod konz. svetnik Grča Blazij slavi danes v Senčurju biseromašni jubilej. Sicer bo pel biserno mašo šele prihodnje nedeljo, na 60. obletnico posvečenja, v Preddvoru. Kjer je krščen bil in novo mašo pel, tam tudi želi z bisernico kvalliti Boga za vse obilje milosti, ki jih je prejel z roba v teku šedesetih svečeniških let. Ali

Senčur, v čigar sredi častiljivi jubilant — ljubljen in spoštovan od vseh — uživa svoj zasluženi pokoj, pa že danes proslavi njegov izredni mašniški jubilej z radostnim navdušenjem.

85 let ima g. jubilant. Pa je že vedno šil in lahkonog, kakor bi nosil šele 60 let! S šopkom v gumbnici je vedrega duha vabil svate na svojo bisernico enako, kakor pred 60 leti ko novomašnik.

Nomen — omen! Za g. jubilanta velja pregovor v polni meri. Res je, kakor grča! Se neizprosni letom krepko kljubuje. Prav tako ima tudi vse njegovo duhovsko in narodno delovanje na sebi nekaj korenitega, žilavega, neugnanežal! To je njegova strahovita, od Boga mu dana sila, s katero je krotil nasprotnike ter zmagovalno hitel od uspeha do uspeha! S svojo železno neugnanošjo je znal sovražnike polagoma utruditi, da so skoro nevede omagali.

Spomnimo se le njegovih bojev za slovenski jezik na Goriškem! V eni sami zimi 1889/90 je poslal na Dunaj 600 peticij, naj se vpelje na goriški gimnaziji slovenski jezik. Minister je kar strmel. G. jubilant je prišel sicer pod policijsko nadzorstvo kot nemški vladni nevaren element, toda Gorica je dobila slovensko gimnazijo. Grčeva neugnana žilavost je zmagala!

K svečani štiristoletnici, odkar je prišla Goriška v roke Habsburžanom, se je pripeljal v Gorico sam cesar Franc Jožef I. Tedanji režim je bil goriškim Slovincem skrajno neprijazen. To je še bolj podžigalo g. jubilanta, ki je bil takrat tudi goriški deželni poslanec. Pri predstavljanju za ce-

Le naše prababice so poznale milo „Jelen“. Več ko 80 let perejo vse izkušene gospodinje najrajši s tem čistim, izdatnim milom. Milo „Jelen“ je najidealnejše milo za pranje!

SCHICHT ^{ovo} MILO „JELEN“

več ko 80 let vedno enako dobro

Kraljica si ogleduje razstavo

Ljubljana, 29. avg.

Po slovesni otvoritvi razstave si je kraljica v spremsivu bana dr. Marušiča, predsed. Bonača, dvorne dame ge. Svrnjuge, častne dvorne dame ge. Tavčarjeve ter vseh drugih odličnih zastopnikov ogledala posamezne oddelke razstave. Najprej je obiskala paviljon tujske prometne razstave. Tu jo je pozdravil dvorni svetnik dr. Rudolf Mar, ki je nato tolažil posamezne teme tujske prometne razstave. Kraljica se je zanimala za vsak posamezen relief, za vsako dioram, za vsako zanimivost, ki jo je razstavilo katerekoli slovensko meso ali tujsko prometni kraj. Občudovala je diorame Bohinja, Bleda, Rogoške stališne, Dobrne, se je zanimala za ljubko sliko, ki jo nudi Kostanjevica, za Cerknjsko jezero, za Celje, Ptuj, Kočevje, Kranj, Laško, Novo mesto, Trzin, Višnje gor, Jezersko, za Solčavsko dolino, zlasti pa za minicozno natančno izdelan relief mesta Kamnika. Krasni zamljevidi s sveti-kajočimi se lučkami so označevali važnejše tujsko-prometne kraje Slovenije ter stanje elektrifikacije. O elektrifikaciji dravske banovine ji je kratko tolažil načelnik banke uprave ing. Ruch. S posebnim zanimanjem si je kraljica ogledala tudi kojo SPD in »Skalec« ter Zimsko-sportne zveze. Vse te kraje, ki so tukaj predstavljeni z dioramami ali s slikami in zemljevidi, je kraljica že poznala iz lastnih potovanj ter je bilo videti, da ji slovenski kraji nikakor niso tuji.

Kraljica si je nato ogledala lepo vrtno razstavo, ki jo kraše tudi umetnine domačih umetnikov, tako skulpture Goršeta, Kosa, Kralja in drugih. Tudi za lepoto te razstave je imela kraljica besede priznanja.

Na razstavi mesta Ljubljane je kraljico poziravil in sprejel podžupan, prof. Jarc. Župan dr. Puc pa ji je tolažil razstavljenе objekte, diorame, diagrame, razne zanimive ponazoritve, ki predstavljajo predzgodovinsko Ljubljano, napredek Ljubljane v zadnjih letih itd. V ljubljanskem paviljonu se je kraljica zadržala nenavadno dolgo in s tem pokazala svoje velike simpatije, ki jih goji za glavno mesto Slovencev.

V paviljonu z razstavo mesta Maribora je pozdravil kraljico ing. Černej. Kraljica se je zanimala za bogat zgodovinski in kulturni material, zlasti iz časov osvobojenja obdravske prestolnice, posebno pa si je dala raztolmačiti kopališče na Mariborskem otoku. Mesto Maribor je namreč razstavilo lepe diorame tega kopališča. Z očitnim zadovoljstvom nad lepim napredkom Maribora je kraljica odšla iz tega paviljona.

Na prostem je razstavljen model ribjega vališča in vzrejališča v Bohinju. Kraljica je znana

Ljubiteljica ribiškega sporta ter si je s posebnim zanimanjem dala raztolmačiti vzrejanje ribjega zaroda, ki je tukaj zelo nazorno in v naravi ponazorjen. Kraljici je tolažil ta oddelek ing. Rejec.

V paviljonu z razstavo zelenjadi je pozdravil kraljico načelnik te razstave Josip Strekelj. V oddeku za perutninarstvo sta kraljico pozdravila predsednik Perutninarske zadruge Josip Klemenčič in predsednik sekcijejskega oddelka za perutninarstvo Kmetijske družbe Jakob Seher. Oba sta opozorila kraljico na lepa in vzorna domača jajca. Kraljica si je ogledala zatem čebelarstvo, mlekarstvo in sirarstvo ter vinarsko razstavo. Na vinarski razstavi so pozdravili kraljico ing. Ivo Zupančič, Franc Gombal in Franjo Kavol. Sprejeli so kraljico kar po domači šegi. Povabili so jo namreč na čašo vina. Kraljica je res pokusila kapljo rdečega in kapljo belega šumečega vina. Dvorna dama gn. Svrnjuga pa se je izkazala kot stroga abstinentska tudi v tem paviljonu.

Po ogledu perutninarske in kuncerojske razstave se je kraljica podala v gospodinjstvo razstavo. Tu se ji je v lepim ngovorom zahvalila za obisk častna dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva, ki ji je predstavila več narodnih dam, nato pa ji je raztolmačila vso gospodinjstvo razstavo ter ji razložila velik praktičen pomen te razstave za gospodinjstvo vseh slojev.

Zatem je kraljica obiskala industrijsko in obrtno razstavo. Pregledala je razstavo pošte in brzojaza, občudovala lepi avion »Lojzec«, ki izpolnjuje razstavo Aerokluba ter se zanimala tudi za druge oddelke na industrijski razstavi.

Kraljica si je ogledala tudi oddelek, kjer je razstavila več srebrnozlatih lisic Zadruga za vzrejo plemenitih kožuhovalnih živali v Skofljici.

Zatem je kraljica pregledala paviljon s pohištvom ter občudovala lepe mizarske izdelke. Po ogledu razstave so se funkcionarji velesejma kraljici zahvalili za počastitev, kraljica sama pa se je vpisala v spominski album. Odlični funkcionarji so v slovo še enkrat pozdravili kraljico, ga Franja Tavčarjeva pa je prosila kraljico, naj bi s svojim obiskom počastila ob priliki tudi razstavo naših umetnic v Jakopičevem paviljonu. Kraljica je to obljubila.

Ko je kraljica sedla v avto, je občinstvo, ki je že poprej prirežalo na velesejskem prostoru manifestacije, ponovno pričelo vzklikati. Pred velesejskim prostorom pa se je med tem vzdolž Celovške ceste nabrala množica občinstva, ki je napravila gost špalir. Med navdušenim vzklikanjem prebivalstva se je kraljica ob pol 12 odpravila nazaj na Bled.

Kraljica si ogleduje razstavo mesta Ljubljane.

Kraljica se zanima za precizno izdelani relief Kamnika.

RAZPRODAJA MANUFAKTURE - JOS. RAVNIKAR - LJUBLJANA, Miklošičeva cesta

Kaj je dobil za par volov kmet?

Koliko je zaslužil mesar?

Ljubljana, 29. avgusta.

Dne 17. avgusta je privedel po Dolenski cesti v Ljubljano skromen dolenski kmet ves truden in zaprašen, dva lepa vola, s katerima je imel neskončno mnogo truda in stroškov, da ju je zredil. Da ne bo kdo mislil, da si take stvari kar sami izmišljujemo, povemo, da se kmet piše Fr. K., doma iz vasi med Groskrljem in Višajo goro. Sam lahko pove, če je temu bilo tako, kakor bomo sedajle povedali: Kmet je moral več kot poldrugo uro čakati, da so mu vole zvagali. Na sejmu je oba vola od njega kupil ljubljanski mesar (tudi polno ime tega mesarja je na razpolago v našem uredništvu).

Mesar je od kmeta kupil ta dva prvovrstna vola po 5.25. Nekdo, ki je bil sam nekoč mesar in ki se dobro razume na živino in na meso, je oba vola na prvi pogled cenil, da bosta tehtala približno 1400 kg ter da bosta dala približno 600 kg mesa. Vola sta res tehtala toliko in sta tudi res dala

600 kg mesa. Sedaj pa računajmo: Mesar je kmetu plačal za oba vola 7300 Din, za samo meso pa je dobil 600 kg krat 15 Din, da 10.355 Din. Ceno mesu smo računali po 15 Din, ker mesar proda prve vrste meso po 16, druge vrste pa po 14 Din. Pri teh dveh volih je samo za meso dobil mesar 3055 Din več, kakor je sam plačal. Pri tem pa nismo računali glave, jezika, pljuč, jeter, kože, vampov, črev, ledje, loja, srca, vranice in kosti od kolena navzdol, kar vse mesar tudi drago proda. Dobiček mesarja je torej še večji. Samo pri mesu je mesar zaslužil 40% bruto dobička, povrhu tega pa še vso drobovino, ki smo je zgoraj naštel!

Ubogimi volom France K., ki si se toliko trudil s svojimi volmi! Mesar je zaslužil pri obeh volih toliko v enem samem tednu, kakor si Ti dobil za enega! Pa naj še kdo reče, da kmetije ne dobe sramotno nizke cene za svojo živino in da v mestu ne plačujemo predrago drugega mesa!

Relief mesta Kamnik

Njen ustvaritelj preprost kmet

Kamnik, 28. avgusta.

Z letošnjo tujsko prometno razstavo, odnosno razstavo mest na jesenskem velesjemu se je ime kmeta Janeza Selana zopet pojavilo v javnosti: Izdelal je diorama mesta Kamnika, diorama, ki je umetniško delo preprostih, žulavih in trdih kmečkih rok.

Mož in njegovo delo zaslužita, da našo javnost podrobneje seznanimo z delom in trudom, ki ga je imel Janez Selan, da je ustvaril umetnino, ki bi bila ponos tudi marsikateremu umetniku svetovnega slovesa. O Janezu Selanu iz Suhadol pri Kamniku, o njegovih talentih in težavah je »Slovenec«² že večkrat obširno poročal. Radi izredne sposobnosti v risanju so mu tudi ponudili službo v vojno-geografskem inštitutu v Belgradu, kjer je ostal leto in pol. Doma pa je ostala sama žena s tremi brihtnimi fantiči. Začela je tarnati radi gospodarstva in Janez se je vrnil domov. Vzel je v roke plug in vajeti, ob prostem času pa je sedel pri knjigah ter studiral in risal.

Na občinski seji v Kamniku so pretresali ponudbo dunajskega strokovnjaka Schwaza za izvršitev diorame. Radi visokih nabavnih stroškov pa je bila nevarnost, da se mesto Kamnik ne bi moglo udeležiti razstave. Vprašanje je postajalo kočljivo; tedaj pa so se Kamničani spomnili Selana. Obiskali so moža in si ogledali z njim v Ljubljani nekaj dioram, ter ga vprašali, če bi bil kos takemu delu in Janez je odvrnil, da kaj tako površno izdelanega sploh iz rok ne da.

Selanu je mestna občina Kamnik izročila delo diorame in mož se je lotil dela, ki ga je dovršil v izredno kratkem času; delo, ki zahteva volje in energije in ogromno potrpljenja.

Diorama v merilu 1:7500 je minuciozno delo, izdelano s pedantno natančnostjo. Hiša je točno podobna hiši v naravi: isto število vrat, oken, dimnikov, in hiše v Kamniku ter bližnji okolici imajo približno 13.000 oken. Hiše so sestavljene iz posameznih delov ter je teh delov pri-

bližno 17—18.000. Skoraj bi dejal, da je diorama celo lepše izdelana kot pokrajina v resnici, če pogledam Kamniško Bistrico s pritoki ter njih bregovi in drevjem. Na mestnem kopalšču ob Nevljici je točno toliko klopi, miz in stolov ter dežnikov, kot v resnici. Pa mož ni vedel, koliko stopnjic je do vrha skakalnega stolpa, ter je prišel v Kamnik, da jih pošteje: 34 in toliko jih je na diorami. Vse mora biti točno, je dejal, ter štel železniške bregove od Duplice proti Kamniku. Na poljih spoznaš, kjer raste krompir, kje raste žito in kamniški paglavci, ki »rabutajo«² češplje ter jabolka, lahko točno izberejo teren za svoj plen, ker Selan ni izpustil nobenega drevesa.

Diorama je zgrajena tako trdno in solidno, da bodo Kamničani še čez 100 let lahko natančno videli, kakšno in kolikšno je bilo mesto v letu 1931. Z diorama pa bodo hranili tudi lepo umetnino, ki je ni izdelal kak dunajski umetnik, ampak preprost slovenski kmet, ki je z žilavo vstrajnostjo, marljivostjo in potrpežljivostjo znal izkoristiti talente, ki mu jih je dal ljublj. Bog.

Pri obisku pri Selanu šele človek spozna, s čim se vse peča. Med njegovimi knjigami, in to samo znanstvene, ki jih je okoli 400, najdete knjige o biologiji, anatomiji, bakteriologiji, športu, fotografiji v slovenskem in hrvaškem jeziku. Ko je bil v Kragujevcu pri bolničarski četli, je hotel več znati kot njegovi tovariši, si je nabavil knjige anatomije in biologije. — Zemljevidi, ki jih izdeluje Selan samo s peresom, so tako izdelani, da bi prisegel, da so tiskani, ne pa risani. Njegova posebnost so pač specialke ter namerava tudi zaprositi za dovoljenje, da bi smel izdati v svoji založbi celo Gorenjsko. Posebnost teh specialk bi bila ta, da bi bile mnogo točnejše kakor so sedanje, ker pri sedanjih je 105 znakov, medtem ko ima on predvidenih 270 znakov.

Upamo, da ga bodo oblasti v njegovem nadaljnjem stremjenju podpirale in mu omogočile, da izpolni vsaj del svojih velikih želja in načrtov.

sredne krške okolice, kakor Rajhenburga, Vidma in Turnške graščine, znanega gradu izza časov kmečkih uporov in ki ga pisatelj Jurčič imenuje Srajbarski turen. Tu blizu je tudi zakopan njegov bivši lastnik, nemški pesnik Anastasius Grün.

Mesto Krško kot tujskoprometna postojanka je važna kot izletna točka za Zagrebčane, ki radi zabajajo v lepo Posavje, zato pa je tudi dolžnost merodajnih faktorjev, da podpirajo tujskoprometno akcijo. Tu deluje že več let agilno »Društvo za pospeševanje za tujski promet v Krškem«² pod spretnim vodstvom njenega predsednika g. Hugona Rumpreta. To začeto delo se pa mora z vso vneto uspešno nadaljevati, tako da bo v Krškem v dohodnem času tujski promet v polnem razmahu.

Straziščice pri Kranju

Blagoslovitev rešilnega avtomobila se vrši v nedeljo dne 30. t. m. ob vsakem vremenu ob istem času in z istim spredom. Apeliramo in prosimo vsa bližnja društva, da se prireditve udeležite.

Práskajte Bihenberg vedno veseli,
da vam pove, kaj zmore delavec moč!
Pikoliti žlahtni lam doli zori,
a tudi bolezen se rada doma oglasi.
Pa dobri pastir je ko Samarijan:
duše k nebesom pelja
in rane skleče čeli vsak dan.

Práskajte spet Koborid prometni,
kjer ceste se stekajo
in z materno zemljo Beneška Slovenija vežejo.
Z nazmehom prijaznim ljudje poveda,
kakšno je delo pastirja med njimi bilá,
V božji besedi pisano je,
da bodi dohodnik vsem vse:
duše naj zdraví,
za ovice živi
in naj ne pozabi
seljaških skrbi!
O, srečen je bil Kobarid, ko imel je pastirja,
ki delal je vse po Gospodovi volji
in zraven sušil je močvirja za skopimi polji!

Práskajte Čepovan tam na samoti
za Idrijo našo;
sleherna bilka in sleherni kamen
o delu Moža bo tam vpil.
Blagor pastirju, ki toliko čedi sto
in toliko zamjo trdo se bori!
Vožo v pohlevne cevi so zajeli,
za sadje bobnoto po vrlih skrbeli
z delom domače ljudi zaposlili
in ceste na vse so strani potezili!
In glej,
Čepovan bil je srce,
ki gnil je kri
v vse štiri slovenske smrti!
Odalej

Odalej

Dve izvrstni potezi Bogoljubova

Bled, 28. avgusta.

Po partiji Aljehina s Stoltzem, glede katere pa moramo pripomniti, da je »Slovenec«² prinesel v glosi na koncu napako (pravilno je: beli brez izgube trdnjave za kmeta ne more kriti mata (na f6), prinašamo danes dve zelo lepi partiji Bogoljubova.

Bogoljubov : Colle.

Damski gambit.

1. d4, Sf6 2. e4, e6 3. Sc3, Lb4 4. e3 (Rubinsteinova poteza. Spielmann je igral v Karlovih Varih 1. 1929. 4. Db3 in dosegel velike uspehe. Aljehin igra navadno 4. Dc2.) 4. ... 0—0 5. Ld3 d5 (konsekventneje je igrati L03 : in potem d6 ter nato izkoristiti slabost dvojnih kmetov) 6. Sge2 de 7. Le4 : e5 (Črni si hoče odpreti tekača na c8. Če beli na e5 vzame, sledi Dd1+-, Kd1 : in Sg4 in črni bi stal boljše) 8. 0—0 e4 : 9. Sd4 : a6 (Črni na diagonalni c8—h3 nima prikladnega polja za svojega tekača, zato ga poskuša razviti na diagonalni a8—h1.) 10. Dc2, b5 11. Le2, c5 12. Sf5! (Pošledica Collejevega sistema je zasedba tega polja s konjem. Pregnati ga ni možno, ker bi bilo kraljevo krilo preveč oslABLJENO) 12. ... Ta7 (naperjeno proti zasedbi polja d6) 13. a4 Lc3 : 14. bc3 : b4 (izsiljeno, ker bi na b5 padel kmet) 15. Tf1 Tf7 16. Lb2 Lb7 17. f3 Se8 (vse proti zasedbi polja d6 po Le5) 18. cb4 : cb4 19. De5! (beli ima že dobljeno pozicijo, ker je črni popolnoma potisnjen v ozadje) 19. ... a5 20. Kf2! De7 (beli tudi sedaj kvaliteto, toda črni že nima kaj vleči) 21. De7 : Te7 22. Le5 Sa6 23. La6 : La6 24. Le7 : Se7 25. Tacl Se6 26. Se7+ Kh8 27. Sc6 (dobi še kmeta, na kar bi se Colle lahko že udal) 27. ... b3 28. Sa5 : b2 29. Tb1 Tb8 30. Td6 Sc5 31.

Zbor dijaštva Slovenske krajine

Murska Sobota, 28. avgusta.

Za danes smo na tem mestu napovedali zborovanje katoliških akademikov Slovenske krajine. Zborovanje se je res vršilo in je bilo tako veličastno, da je preseglo vse pričakovanje. V Martinišču se je zjutraj zbralo nad 50 akademikov in abiturientov od vseh krajev Slovenske krajine. Kdor jih je videl pred seboj, je bil lahko vesel.

Ob 10. se je zborovanje začelo. Otvoril ga je akademik Nežima, predsednik SKAD »Zavednost«. Otvoritvi je sledil referat: Naš dialekt in odnos do književnega jezika. Slavist Kranjc Miha je govoril o važni vlogi našega jezika v preteklosti ter o smernicah, ki jih bomo morali zasledovati v bodočnosti. Po daljši debati je zbor prišel do zaključka, da svojega jezika ne bomo mogli obdržati, marveč bo treba sprejeti v naše liste književno slovensčino, pač pa se bomo trudili, da z našimi pristno-slovenskimi izrazi, katerih je zelo mnogo med narodom, obogatimo književno slovensčino. Drug referat je bil: Naši ljudje. Obdelavala sta ga bogoslovec Camplin in zgodovinar Mančec. Camplin je podal zgodovinski profil tako lepo, da je zadivil vse navzoče. Mančec pa je podal našega človeka kakršen je. Po referatu se je razvila živa debata o tem, kako nalogo ima dijaštvo v odnosu z narodom.

Zborovanje se je nadaljevalo popoldne. Spet sta bila podana dva važna referata in sicer: Sezonsko delavstvo in izseljenštvo ter Naš gospodarski in socialni položaj. O prvem je govoril g. Kerec Franc, vodja tukašnje borze dela. Podal je zgodovino in razvoj sezonskega delavstva do današnjega dne. O gospodarskem in socialnem položaju pa je predaval akademik Horvat. Pred dijaštvom je razgrnil sedanjí kritični položaj. V razgovoru, ki je sledil referatu, so se iskala pota, kako bi se dalo stanje zboljšati.

K zborovanju moramo dijaštvo čestitati. Iz podanih referatov je razvidno, da hoče prodrati v dušo naroda in se zaveda naloge, ki jo bo imelo v življenju. Kritičen je naš položaj, težji nas mnogo bremen, a s tako mladino se nam utrjuje upanje na boljše čase.

Ob tej priliki kličemo našemu dijaštvu: Le naprej po začrtani poti, da bodele odlični verski, narodni, kulturni in gospodarski voditelji svojega ljudstva.

Pravkar je izšel **Album moderne stanovanjske opreme** za leto 1931—1932 v založbi

FRMAN & ARBAČ, št. 114 nad Ljubljano
Cena Din 50.—

Gorica ob njem je pila
kakor v veseljem studencu;
soj največ naših duhov
čepovanska je zemlja rodila.
Blagor ti, gnezdece Čepovan!
Stokrat si hvalo pastirju in Možu dolžan!

Slednjit je ti, samotni Sempas,
ki skrli med gorami čepiš ljubeznir!
O srečni tvoj čas:
vso dobo preroda slovenskega
prvi na zemlji gorški si bil!
V zboru v Gorici so čuli tvoj glas
in storili, kol tvoj jim je velal ukaz.
Glej, sprejel si moža pod svoj krov
in on ti prinesel je zlat blagoslov!

In jaz, Sentur,
bi Nazaret tihí rad bil,
da bi se veliki delavec v meni spočil;
jaz bi pesem rad bil,
ki bi pota njegova opela,
in roža gorenjska, ki bi v njegovem večeru
sladko mu dehtela!

In glejte: pojem,
dehtim,
moža med nami slavim.
Narodu toliko mož se rodi,
kolikor nje, ki že so rojeni, časti!

Veliki delavec naš,
Bog blagoslovi še dalje tvoj čas!
In v tvojo cvetočo starost
nasiplji še solnhnih ti dni!
Glej, srca šenčirska vsa radostna voščijo:
Še dolgo naj bisernik Blazij živi!
Naj bisernik Blazij živi!
Živi!

Se6 Sd3+ 32. Kg3 Ta8 33. Sb4! (Bogoljubov elegantno konča) 33. ... Sb4 : 34. Tb2! in črni se vda, ker na Sd3 sledi Ta6:!

Bogoljubov : Pire.

1. d4 Sf6 2. e4 e6 3. Sc3-d5 4. Sf3 de4: (Alapinova varijanta. Črni poskuša obdržati gambitnega kmeta, s tem da namerava kriti kmeta e4 s kmetom b5. Beli more to preprečiti le s potezo a4, ki pa oslabi polje b4) 5. a4 Lf5 (Teaka na tem polju nima lepe bodočnosti) 6. e3 Sa6 (Črni s to potezo ne sme čakati, ker mu sicer beli s potezo Le4: prepreči dostop na polje a6) 7. La4 : Sb4 8. 0—0 e6 9. Se5 Ld6 (Bolje je Le7) 10. De2 Sbd5 (Beli naj bi raje takoj roširal) 11. f3 De7 12. e4 Sc3 : 13. bc3 : Lg6 14. La3 (Bogoljubov je v analizi po partiji dejal, da bi bilo mnogo močnejše a5. Če beli dvakrat vzame na e5, ga diagonalna a3—f8 uniči) 14. ... La3 : 15. Ta3 : 0—0 Ld6 Sd3 b6 17. De3 (prepreči potezo e5) 17. ... Tf8 18. Ta3—a1 (stolp stoji na a3 slabo, zato ga Bogoljubov vleče nazaj) 18. ... Tac8 (črni hoče na vsak način izvesti potezo e5, toda Bogoljubov mu to tudi sedaj prepreči) 19. La6 Tb8 20. g4 (beli demonstrira onemoglost črne pozicije) 20. ... h6 21. Df4 Se2 22. De7 : Se7 23. Le4 f6 (črni vzame belu polje e5) 24. Sb4 Le8 (edina poteza za kritje polja e6) 25. a5 b5 26. Lb3 Kf8 27. f4 g6 28. Tad1 Ke7 29. 29. f5! (beli si odpira linijo, ker je boljše razviti) 29. ... g5 : 30. g5 : e5 31. Tf5 : Ld7 32. Te5 Kd6 (točka e6 se ne da več dobro braniti) 33. e5+! fe5 34. de5 : Ke7 (stolp na e5 je nedotakljiv, ker bi sledil krassen mat Sd3+) 35. Td6 Tg8+ (črni žrtvuje iz obupa kvaliteto) 36. Lg8 : Tg8+ 37. Kf2 Tf8+ 38. Ke3 Tf1 39. Se6+ Ke8 40. Sd4 in črni se uda, ker zgubi še eno partijo in je tudi sicer brez moči.

Odkritje spomenika kralju Petru v Ljubljani

Ne pozabite:

1. Prijavite se še takoj obični radi naročila legitimacij za četrtinsko vožnjo.

2. Občine javite odboru takoj — lahko tudi brzojavno — število potrebnih železniških legitimacij za četrtinsko vožnjo.

3. Občine javite brezpogojno in čim prej najbližji železniški postaji število udeležencev iz Vaše občine, sicer ne more železniška uprava odrediti potrebno radi vlakov.

4. Vožnja je četrtinska na vseh železniških progah zapadno Zagreba in Karlovca. Pri nastopu vožnje kupite polovično vozovnico, ki velja tudi za brezplačen povratek.

5. Vsako legitimacijo za četrtinsko vožnjo mora žigosati občina, v kateri prebiva udeleženec.

6. Legitimacije za znano vožnjo je treba v Ljubljani predložiti v pridlo, da se je vsako udeležil odkritja spomenika. To potrjevanje se bo vršilo na glavnem kolodvoru, na velesjemu in v veži »Kazinec«² — Kongresni trg št. 1. Na glavnem kolodvoru in na velesjemu bo to žigosanje v dneh 6., 7. in 8. septembra čez dan, v Kazini pa le dne 6. septembra od 7.30 do 20.

7. Potulje z vlaki, ki bodo objavljeni za posamezne proge v časopisih in vpoštevajte, da bode 6. septembra 1931 do 9 zjutraj v Ljubljani.

8. Iz Maribora bo vozil posebni vlak z odhodom (iz Maribora) ob ca 1.40, ki prispe v Ljubljano ob ca 6 (zjutraj). Če bo več udeležencev, bo vozil še drugi posebni vlak uro kasneje. Zato se vsi pravočasno prijavite občini, ki naj sproči skupno število udeležencev železniški postaji.

9. Dostop na slavnostni prostor bo le proti osebni izkaznici, ostali se zbirajo za spreved po društveni in organizacijskih na Vodnikovem trgu. Podrobnejša navodila za to grupacijo sledi.

10. Izkaznice za slavnostni prostor se izdajajo le na imensko prijavo; prošnjam za izročitev iz kaznic brez navedbe imen ni mogoče ustrediti, zato naj se nepravilno izvršene prijave takoj obnove.

11. Za sodelovanje pri skrevedu niso potrebne posebne izkaznice.

12. Prenos izkaznic je nedopusten — izkaznice je vidno nositi.

13. Podroben program svečanosti in razvrstitve udeležencev bo še objavljen na tem mestu.

14. Godbe — prijavite svoje sodelovanje pri svečanosti takoj odboru — Ljubljana, Kongresni trg 1/11. Zbirališče — Vodnikov trg.

15. Odbor obvešča, da ne daje železniških legitimacij za četrtinsko vožnjo v komisijsko prodajo. Zato ne bo vračal denarja za eventualno vrnjene legitimacije. Naročene legitimacije se odpošilejo posameznikom ali družtvom le proti povzetju stroškov za železniške legitimacije in poštino.

16. Društvom, organizacijam in posebnim skupinam, ki se s svojim članstvom udeležijo spreveda, se priporoča, da se preskrbe napisne tablice v velikosti 60×30 cm s napisom v črni črkah na svetlem temelju, katere bodo nosili skavti pred do tihim družtvom itd. v sprevedu. Tablice naj bodo na 1.50 m dolgem drog.

Odbor za postavitve spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani, Kongresni trg št. 1/11.

1000 Din plačam

ako ne odstranite kurjih očes, bradavic, trde kože, bul itd. z »Radio Balzomom«² v 3 dneh. Na velesjemu, paviljon H 260/2 (znotraj) bo nad 10 zahvalnih pisem vsakemu na razpolago. Po pošti pošiljam: 1 lonček za 10 Din (predplačilo), na povzetje 18 Din, dva 28 Din, tri 38 Din. V inozemstvu več poštnina.

R. COTIČ

Ljubljana VII, Kamniška ulica 10 a (Janševa).

Gostilna v Rokodelskem domu

Ljubljana, Komenskega ulica 12.

nudi cenjenim gostom najboljša vina in izvrstno ceno hrano. Postrežba točna. Abonentni se sprejemajo na dobro in ceneno hrano.

Dr. Pogačnik Jože:

Grči Blaziju - biserniku

(Slavnostna pesem za zbornico deklamacije.)

Yeste, koliko narod velja?

Kolikor mož

velikih ima!

Pa narodu toliko mož se rodi,
kolikor nje, ki že so rojeni, časti,
Nam je ukazano, čuvati njihov spomin,
nam naloženo je, srca pozdigati k njemu,
da sami bi kdaj
prišli do vrha!

Osemdeset in pet

o svetem Saleziju letos minilo je let,
ko skromna med vsemi — Spodnja Bela
je radostno zibel Moža pognala
in od tedaj

v topli ljubezni ga je negovala,
kol mali slovenska le zna.
Naša Gorenjska može nam rodi,
močne ko bukev pod Storčcem,
vedre ko naše gorenjske vode
in tople kakor senošet gorenjska
avgustove dni!

In solnčna Goriska Moža je sprejela,
kakor jih je, sirota, sprejela dovolj;
za svoje uboge ljudi ga je vnela,
vzgojila zasé.

Tam doli, kjer sonce napleşe gori,
v tistih žalostnih dneh
človek slovenski pravega solca videl se ni.
Ali ko prvi slovenski sinil je dan,
še preden je Mahniča kladivo pelo,
naš neutrudni gorenjski Beljen
s rokami in z umom ter srcem uriel je za delo!

Sveta si zemlja slovenska!

Zmagoslavje prvega slovenskega filma

Ljubljana, 20. avgusta.
Nocoj ob 8 se je vršila krstna predstava skalahkega filma »V kraljestvu Zlatorog« v veliki dvorani hotela Union. Ogromno dvorano so zasedli najodličnejši predstavniki oblasti, uradov in odlični tuji gostje, o čemer poročamo na drugi strani. Predstava je bila pravi trijumf slovenskega filma.

Posvetilo filma.

Ta film je nem —
toda kljub temu doni ob njem v naših srcih
mogočna pesem:
»Sveta si zemlja slovenska!
Če bo film zbudil to občutje pri slehernem,
je dosegel več kakor svoj namen.

Vsebina.

Prvi film naše zemlje nas vodi iz skritih zatišij bele Ljubljane, odkoder potuje turist Goranik k svojim tovarišema Robanu in Klemenu na

Delo na polju (slika iz filma).

Jesenice. Z vlaka zasleduje prizore, ki se mu nudijo. Slike, ki jih vidi, ga spominjajo na ljubke kraje ob progi, katere je prehodil. Tako si predstavlja mično Šnarno goro, mogočno Savo ob Tacenskem mostu, vodopad Save pri Medvodah, ljubko Soro, Sorško polje. V Starodavnem Kranju, skozi katerega se pelje, je živinski sejem. Mimo Kralja ga pelje viak visoko nad Savo do Završnice. Tam se spominja umetnega jezera in velikanske elektrarne, ki oskrbuje bližnjo in daljno okolico z elektriko. Na Jesenicah počaka tovariša Klemena, ki se bo pripeljal s Planice. Klemen še ni prejel njegovega pisma in sanjari v romantični Planici. Spominja se tur, ki jih je delal, zlasti krasnih prizorov, ki jih je preživljal na Slemenu pri Jalovici. Doma dobi Gornikovo pismo in se odpravi na Jesenice. Med potjo pa se mu zopet odpirajo pogledi na mogočne gorske veličanine. Ko se snideta na Jesenicah, gresta skupaj po tretjega, Robana, ki dela v tovarni Kranjske industrijske družbe. Najdeta ga pri težkem delu in domeni se, da gre do naslednj dan v kraljestvo Zlatoroga.

Drugi dan odpotujejo naši štirje turisti z Jesenic na Dobravo, kjer izstopijo in gredo skozi veličastni Vintgar v obsežne gozdove Pokljuke. Tu opazujejo drvarje, ki podirajo mogočna nad 200 let stara debla. Ustavijo se pri gozdnem nadzorniku in lovcu ter si ogledajo mlade gozdne kulture. Pot jih vodi više in više mimo oglarjev, ki žgo kope in na prijetni zelenici si postavijo šotor, pripravijo večerjo in prenoče.

Naslednji dan pridejo do planine. V neki kotlini leže planšarski stanovi. Ogledajo si romantično življenje planšarjev in delo v bohinjski

Cop Joža, tovarniški delavec na Jesenicah, znan plezalec in reševalec ter Roban v prvem slovenskem filmu (slika iz filma).

sirarni. Roban pa se spozna tu s planšarico Lizo. V daljavi jih vabi mogočni Triglav. Napote se čez Sleme in pridejo popoldne na Kredarico. Na večer obiščejo še triglavski ledenik in med zvoženjem zvoncek na Kredarici uživajo krasne razglede ter si določijo plezalno turo za naslednji dan.

Zgodaj zjutraj vidimo naše turiste na poti pod steno Rjavine, ki jih s svojo divjostjo vabi in izziva. Po naporni, a naravnost čudovito krasni plezalni turi, pridejo na vrh, odkoder se spuste nazaj na Kredarico. Drugi dan obiščejo še po zavarovani poti Aljažev stolp na vrhu Triglava, nakar se spuste navzdol k Aleksandrovi domu. Odtod jih vodi pot čez sedlo Hribarice v idilično dolino Triglavskih jezer ali Zajezeram. Tu je v Komni narodni park. Komna je že sama po sebi geološko izredno zanimiva, vse povsod vidimo sledove ledenika. Zoolog najde tu bogato favno in tudi kač ne manjka. Od koč pri Triglavskih jezerih se napotijo čez Komarčo v Bohinjsko dolino k hotelu Zlatorog.

Naslednji dan si privoščijo najlepše: krasno vožnjo po skrivnostnem Bohinjskem jezeru. Kmalu jih vidimo v Bohinjski Bistrici, odkoder se odpeljejo na Bled. Vozijo se po Blejskem jezeru in odpotujejo na Jesenice, kjer se poslovijo: Na svidenje po zimi!

Cas bežno hiti, jesen je legla na gore in doline, pobelila s snegom visoke vrhove. V dolinah pospravljajo kmetje zadnje pridelke. V kratkem je mogočno Zlatorogovo kraljestvo zasneženo in na smučih pozdravljaja naša trojica v daljavi blesteči se Triglav.

To nam kaže film. Že snov sama na sebi je tako bogata, pestra in bajno lepa, da bi morala učinkovati na vsakogar, tudi v najslabši reprodukciji. Velika odlika filma pa leži zlasti v tem, da so vsi posnetki foto-tehnično dovršeni. Vsaka slika, ki s tako veliko naglico beži mimo nas, je tako lepa, da bi človek grabil s rokami za njo in jo držal, da mu ne bi ušla. Ves film je niz krasno povezanih motivov, nastrojen in doživeti.

Po razdelitvi prizorov je film vseskozi živahen, močan in ima tempo kot najbolj moderno režirani film. Po zamisli dejanja pa je stvaren, brez pretiravanja, brez pustolovstva. In tako je mogoče, da partija, ki bi prav za prav bila v vsakem drugem filmu največja senzacionalnost, namreč plezanje na Rjavino, tako lepo spada v okvir ostalega filma. In če je dosegla napetost dejanja

prav pri slikah iz tehnike in plezanju višek, izzveni v nadaljevanju v tako mogočno, mirno in estetsko nenadkriljivo nastrojanje naših jezer, v katere buče mogočni slapovi. Za konec pa se nam predstavi kraljestvo Zlatoroga v glorioli zimsko-ga solna.

Kaj takega ni prinesel še noben film, še manj pa, da bi hkrati s tem kazal skoro geografsko točno naše planine. V tem pogledu je ta film edinstven.

V zamisli, ki je ustvarila film, nas vodi film po Gorenjski. Ni to film samo za turiste in alpiniste, je več. Kaže nas, kako živimo v mestu, na vasi in tovarni. Pokaže nam kmeta, ki si briše potno čelo, pokaže delavca in seveda tudi turista. Našo zemljo in nas same nam kaže v zrcalu in nam odkriva lepote, ki jih večina nismo niti slutili.

Zato je film namen, ki so mu ga dali Skalaši in ki ga je tudi sam označil s svojim posvetilom, prav po želji nesebičnih in požrtvovalnih njegovih delavcev absolutno dosegel. Dobil smo z njim simfonijo naše zemlje, optično prepesnjeno D. Film je zlasti važen in namenjen za tuj-skopagando. To bo; je pa to prej film za nas, ki se vsi še premalo zavedamo, v kakšen raj nas je postavil Bog. Jasno je seveda, da bo ta film šel po vsej naši državi in povsod žel triumfe, kakor jih upravičeno zasluži. Pospešil bo s svojo magično silo medsebojno spoznavanje in vzbudil ljubezen do naših krajev. Prav tako pa je gotovo, da bo ta film v inozemstvu propagiral bolj kot vse razstave in najdražja reklama za naše lepote in usmeril tok obiskovalcev tujih zemlja k nam. V tem leži silni pomen filma za naše narodno gospodarstvo.

Takega prvence na polju filmske produkcije ni ustvaril še noben narod. Takega prvence s takimi sredstvi, kot jih je imela na razpolago Skala

Francka Sodja, Bohinjka in planšarica, v filmu Liza (slika iz filma).

in na ta nesebični način, kakor ga je Skala izdelala, pa ne bo napravil nikdar nihče. Zato smo lahko ponosni na naš film, naše Skalaše, ki so nam ga ustvarili in našo zemljo, ki mu je bila v ogledalo. Ta film je kot del Valvazorja v drugi, našemu času primerni, moderni izdaji. Zato bo ostalo to monumentalno delo turistovskega kluba Skale z zlatimi črkami zapisano v kulturni zgodovini Slovencev in bo pričalo še poznim rodom, kako so znali ljubiti Skalaši rodno grudo. Vsa čast in zahvala vsem, ki so kakorkoli delali, pomagali in podpirali to veliko zamisel!

O roparskem umoru ob severni meji

Maribor, 29. avgusta 1931.

Vest o strahotnem umoru v Gačniku, o čemer smo v včerajšnji številki izbržno poročali, je zapustila v govoric mariborskega in okoliškega ljudstva težak dojem; saj živi še Maribor pod vtisi nezasišanege jelovškega peteromorstva. Navzlic povečani nakladi je včerajšnji »Slovenec« v trenutku pošel; mnogi Mariborčani so izkoristili današnji dan, da so pohiteli z dvokolesi in drugimi prevoznimi sredstvi proti Jarenini, kjer se je dogodila tragika 70 letne posestnice Julijane Herič. O Heričevi krožijo med okoliškimi ljudstvom prav zanimiva mišljenja; ta vsa mnenja pa so si edina v tem, da je morala imeti Heričeva precej denarja shranjenega in da je bila zelo premožna. Prav radi so hodili bližnji sosedje prevažat razno blago za Heričevo, ker so vedeli, da je pri njej denar siguren in plačilo takojšnje. Niso pa marali pri njej nikoli jesti, ker je imela v hiši in kuhinji vse v neki zanemarjenosti in zamazanosti. Pri vsem tem je zelo čudno, da niso našli po izvršenem umoru v hiši niti belila.

Tudi Baľmanova žena aretirana.

Orožništvo je bilo na podlagi raznih obtežilnih okoliščin prisiljeno, da izvrši aretacijo tudi Baľmanove žene Magdalene, stare 48 let. Baľman in Baľmanova sta bila prepeljana v tukajšnje sodne zapore, kjer čakata na zasliševanje, ki se bo pričelo najbrže že v prvi polovici tega tedna. Baľman slejkoprej taji vsako krivdo in zatrjuje, da je nedolžen; tudi njegova žena ne izpove ničesar, kar bi moglo obremeniti njenega moža. Je pa dvoje okoliščin, ki sta tukaj zelo važni.

Usodna zaseka.

Že včeraj smo poročali o tem, da je zločinec toporišče sekire zapičil v shrambi v zaseko ter

Dom umorjene Julijane Heric.

odnesel nekaj zaseke. Pri Baľmanovu so pri preiskavi našli v zaseki, ki po svoji celokupnosti ter sledovih zapičenega toporišča za čudo spada v tisto posodo, iz katere je bil zločinec izvlekel zaseko. Baľmanova je pri zasliševanju po orožnikih izpovedala, da ji je pokojna Heričeva posodila zaseko na predvečer dogodka. Ljudje pa pravijo, da je bilo težko izhajati s pokojno, ker je bila zelo skopa, in da je malo verjetno, da bi bila Heričeva spričo odnošajev, ki so vladali med njo in Baľmanovimi, pripravljena storiti to uslugo.

Ko nova – tako mehka in lepa – ostane volna, če uporabljate LUX!

Lux pere lepo, temeljito in zanesljivo. Vse volnene stvari ohranijo vedno svojo prvotno obliko in so kar se tiče barve in tkanine ko nove. Poleg tega je Lux za roke popolnoma neškodljiv.

PODALJŠUJE TRPEŽNOST VAŠEGA PERILA!

LUX PERE TAKO UDOBNO!

V VROČI VODI RAZTOPITI
V MLAČNI PRATI
V MLAČNI IZPLAKNITI

Slovesnosti v Skofji Loki.

Tisočglava množica po sv. maši poje na trgu: Povsod Boga!

Nova carinarnica v Mariboru

Maribor, 29. avg.

Zadeva zgraditve nove carinarnice v Mariboru je dospela slednjič v zaključni štadij. Načrti in vse predpriprave so zaključene in zadnjo besedo ima sedaj finančno ministrstvo v Belgradu. Upati je, da ne bodo nastopile kake nepredvidene zapreke ter bo ministrstvo osvojilo načrt mestne občine tako, da se bo v najkrajšem času lahko pričelo s pripravljalnimi deli.

Kakor znano, je bila predvidena prvotno zgraditve nove carinarnice in carinskih skladišč na prostoru, ki ga zavzema sedaj vojaško skladišče. Razni projekti, postaviti carinarnico na desnem bregu Drave ali celo na Teznu, so se kot neprimerni zavrgli. V poštev je prišlo le zemljišče ob Einspielerjevi ulici, last industrijca g. dr. Franza, ker leži v neposredni bližini tovarnega kolodvora. Za ta prostor, ki sicer ni baš idealen, so se končno odločili merodajni činitelji. Projekte za novo carinarnico in skladišča so napravili ing. Šlajmer, Jelenc, Dev in Černigoj.

Prostor, kjer bo novo poslopje stalo, leži med Einspielerjevo ulico in tovarnim kolodvorom in sicer tam, kjer priteka počehovski potok iz kanala; struga potoka bi tekla nekako v sredini pod poslopjem. Teren, kot rečeno, ni idealen, ker bo treba napraviti nekako 25.000 kub. metrov nasipa, da se dobi dovoljno zemljišče za zgradbo in se dvigne na višino železniškega tira. Zasipan bo celoten prostor med Einspielerjevo ulico in dovoznim tirom, ki vodi k vojaškemu skladiščem. Težkoče bo povzročala tudi regulacija Einspielerjeve

Kdaj je Baľmanova prala?

Izpovedbe nekaterih prič so nadalje v nasprotju z izpovedbami Baľmanove. To glede tega, kdaj je Baľmanova prala, kar bi v slučaju, da bi na moževi sraciji ostali kakšni krvavi sledovi, bilo velike važnosti. Priče pravijo, da so videli Baľmanovo prati perilo (med drugim tudi srajce) tisto jutro, ko so Heričevo našli mrtvo, dočim zatrjuje Baľmanova, da je prala tisti dan preje, to je v četrtek dne 27. t. m. Olajševalno za Baľmana je namreč za enkrat dejstvo, da niso našli niti na njegovih obleki in tudi na sraciji nobenih krvavih sledov; na drugi strani pa je zbudila varnostnim organom pažno okolnost, da so izsledili pri Baľmanovih nekaj izgorelih cunj, ki so bile očitno še sveže sezgane. Slejkoprej je umor Heričeve zavil v tajno kopreno: ali sta Baľman in njegova žena kriva?

ulice, katero bo treba prestaviti mestoma celo za 15 m proti jugovzhodu. Za razširjenje križišča Erjavčeve in Einspielerjeve ulice bo treba odstraniti hišo železničarja Ivana Kovača.

Poslopje carinarnice bo zgrajeno v obliki trikota in bo, gledano od Einspielerjeve ulice, enonadstropno in od tovarnega kolodvora prtilično. V prtiličnih prostorih ob Einspielerjevi ulici so predvideni oddelki, ki nimajo stika s strankami, in v prvem nadstropju (proti železnici prtiličje) pa vsi ostali oddelki carinarnice. Dalje so predvidena tri pokrita skladišča, in sicer dve večji in eno manjše za tranzitno blago. Zgradita se dve rampi, pokrita in prosta, katero smo dosedaj zelo pogrešali. Dolžina uporabnega tira bo znašala 170 metrov in sicer se zgradi 2 nova tira v tej dolžini in kratki tir pri čelni rampi, ki ga tudi dosedaj še ni bilo. Zvezo med Einspielerjevo ulico in carinarnico bo tvorila cestna rampa, ki bo vodila na dvorišče carinarnice. Pod rampo se zgradi večtrje skladišče ob Einspielerjevi ulici garaže in sicer 6 po številu za avtomobile, ki čakajo na carinjenje. Dovož k carinarnici in skladiščem se bo vršil, kot omenjeno, po Einspielerjevi ulici, odvoz pa po Dovožni cesti, ki vodi na tovarno postajo. Gradbeni stroški za zgradbo carinarnice, carinskih skladišč, rampe, opornih zidov, napravo nasipa, tlakovanje Dovožne ceste in Einspielerjeve ulice od podvoza trdke Franz do skladišč, so predvideni na 10,250.000 Din. Pokritje se bo našlo v kaldrminskem fondu.

V zvezi z zidanjem carinarnice se bo pričelo tudi z zgradbo stanovanjske hiše za carinike. Stanovanjsko poslopje, obsegajoče 20 stanovanj, se bo gradilo ločeno od carinarnice v graškem predmestju. Prostor še ni določen, pač pa so načrti že gotovi ter se nahajajo v Belgradu.

Nadalje namerava občina izvršiti tlakovanje dovozne ceste na tovarni kolodvor, Einspielerjeve ulice od Meljske ceste do Franzovega podvoza in Aleksandrove ceste od točke, kjer se Meljska cesta odcepi pa do Košakov. Proračun za vsa ta ogromna dela, vsevšči zgradbo carinarnice, znaša 21,7500.000. Pokritje se bo našlo deloma v kaldrminskem fondu, deloma pa v posojilu, katerega namerava občina najeti pri hipotekarni banki in ga amortizirati z bodočimi dohodki iz kaldrminskega fonda.

Med. univ. dr. ALBERT TRNIK
Aleksandrova cesta 6, vohod iz Beethovne ulice
palaca »DUNAV«, zopet redno ordinira
od pol 10—12 in od 4—5 ure nocojske

Ljubljana

Pri naših 3 akrobatih

Ljubljana, 28. avg.

Snoči so torej mladi akrobati z Ježice prvič nastopili v Ljubljani. Našega sodnika je še pred nastopom zanimalo, kakšen spored bodo kaj nudili fantje, pa je stopil do njih in jih vprašal glede tega. Dobil je vse tri akrobate ravno pri delu, ko so razdirali naprave na »vežbališču« v Malivasi, odvijali vrvi, ruvali lesene kole iz zemlje ter povijali žice. Vse delo opravljajo fantje zelo živahno, praktično in hitro. Pa ni ravno najlažje delo, pravilno in sigurno napeti žico visoko nad zemljo, da nič ne niha, da se ne trese. Glavni pogoj za uspešno hojo po vrvi je namreč ta, da je vrv močno napeta. V Vegovi ulici bodo vrv napeli s strehe realke na streho Glasbene Matice. To je bilo trdo in nerodno delo. Ko je vrv napeta in dobro pritrjena na obe strehi, jo je treba z vrvmi trdno pritegniti še k zemlji. Nato so nad cesto pod žice, kjer bodo fantje izvajali produkcije, nalegnili še veliko mrežo — in s tem je bil »pripredilni prostor« pripravljen.

Fantje so med seboj zelo složni in enakovredni, čeprav predstavlja Snoj pravzaprav nekakega neizvoljenega voditelja. Je pač najstarejši. On je največ tekal okrog uradov za dovoljenja. Pritožuje se, kakšne sitnosti jim stavlja vsepovsod. Vsak začetek je težak! — ta pregovor se nesporno uveljavlja tudi pri teh mladih fantih. Na policiji so jih vpraševali, če so sploh sposobni, prirediti nekaj vrednega. Seveda, prof. Stroschneiderju so vse verjeli, — — — tako je smehljaje povedal Snoj našemu sodniku.

>Torej kaj boste pokazali na vrvi?
>Prorokujem nerad. Pridite gledat in videli boste. Zagotavljamo pa vse ljubljancem, da bomo pokazali vsaj toliko, kolikor so doslej kazali različni tuji. Pripravljenih imamo 50 točk. Veliko je takšnih, da jih niti prof. S. ni pokazal. Na primer hoja v žaklju in z zavezanimi očmi,

dalje stoji na glavi, leži na hrbtu, vožnja s samokolnico. Veliko več točk bomo že zaradi tega lahko pokazali, ker smo trije. Vsak se je naučil nekaj posebnega, kar bo pokazal. Nekaj točk bomo izvajali vsi trije skupaj ali pa dva izmed nas.
Naš sodnik se je dalje zanimal za pogoje, ki zagotavljajo na vrvi tolikšno sigurnost.

>Glavno je korajža in pa volja. Predvsem pa je treba neke točke, na katero se pri hoji in pri gibanju na vrvi lahko upreš. Ta točka je lahko žica sama ali cesta pod žico ali sploh neka stvar, ki trdno stoji. Če bi na primer hodil po vrvi nad vodo, ki bi tekla v svojo smer, bi brez dvoma takoj padel v vodo, ker bi vsled premikanja ne imel trdne točke, na katero bi se lahko uprl z očmi. Veliko važnost igra torej optična prevara. Zelo močno vpliva na sigurnost tudi občinstvo samo, ki zasleduje in gleda prireditelje. Če vidim zgoraj na vrvi, da je občinstvo zadovoljno, da se ob točkah navdušuje, da živi z menoj in mi z očmi sledi za vsakim gibom — tedaj bi na vrvi delal žudeže. Vsak plosk občinstva po končani točki vlije onemu, ki je točko končal, še večjega poguma v srce. Zdad si ko lev, misliš in gledaš le na ljudi, čeprav jih pravzaprav niti ne vidiš, jih ne smeš videti. Paš pa bi ploskanje ali vznemirjenje občinstva med izvajanjem povzročilo vznemirjenje tudi v izvajalcu na vrvi in to je slabo. Živci morajo ves čas nastopa ostati mirni, razburiti se pod nobenim pogojem ne smeš. Samo zato je treba, da igra med izvajanjem godba, čeprav smo v Kamniku in v Kranju nastopali tudi brez nje.

Spoznal sem po vsem tem in po drugih besedah, ki smo jih izmenjali v pogovoru, da so mladi akrobati z Ježice res dobro pripravljani in da zato zaslužijo s strani občinstva in oblasti vsa pozornost in zanimanje. Na svidenje drevi ob 6 v Vegovi ulici! Pri prireditvi bo igrala železničarska godba.

Mostovi hitro napredujejo

Ljubljana, 29. avgusta.

Zgodovinar, ki bo opisoval delovanje in razvijanje povojne Ljubljane, bo letošnje leto brez dvoma lahko označil kot leto mostov. Saj je bilo letos zgrajenih, ozir. je še v graditvi cela vrsta mostov v Ljubljani. Najimennejši je pač Frančiškanski most, ki je na desni že dobil novega sosedo, na levi pa so ga ravno v teh dneh pričeli betonirati. Tromostovje dobiva vsak dan konkretnije oblike, najtežja dela so končana. Pod

ZIVINOREJCI!

Razkužite hleve in umivajte živino s sredstvom »SANEOLIN« — Izdeluje ga »CHEMOTECNA«, Ljubljana, Mestni trg 10 (dvorišče).

Prešernom betonirajo zdaj obrežni zid; izvršili bodo tudi še zbiralni kanal, ki v tem delu še ni zvezan. Na desni strani sedanjega mostu, kjer je novi most v surovem stanju že dodelan, so predvčerajšnjem pričeli kopati temelje za podzemsko stranišče. Tudi druga dela pri mostu hitro napredujejo, vendar ne tako vidno. Seveda se na Frančiškanskem mostu vsak dan zbira številna radevna množica meščanov, pa tudi tujecev, ki z zanimanjem motre vsa dela okrog mostu.

Čevljarski most je razprt. Vse lesene dele so pobrali že proč, tudi ograje ni več. Zdad demontirajo ostali del mostu. Preložili so tudi že vse kabie in različne napeljave. Izruvali so seveda tudi vodovodno cev, ki je bila speljana pod mostom.

Most v Trnovem pred cerkvijo je v temeljih končan. Novi most bo znatno širši, kakor pa je bil sedanji leseni. Obrežna temelja bosta izdelana iz kamenitih kvadrov, ki jih že pripravljajo in dovažajo. Za most bodo rabili kamen iz Podpeči ter iz Dolnic, oziroma iz Podutika. Most bo menda do Božiča popolnoma izdelan ter takrat za promet sposoben in odprt.

Most na Mirju je bil sicer že zdavnaj končan, zdaj je pod njim tudi struga že izpeljana, nima pa še urejenih cest, ki vodijo na most. Te dni nadaljujejo delavci tamkaj s kanalizacijo, potem se bo cesta do mostu lahko nasula in uredila.

Kaj bo danes?

Jakopičev paviljon: Otvoritev razstave umetnic ob 11.
Union: Film »Skale«: »V kraljestvu Zlatogorja«. Ob 3, 6 in 9 zv.

Velosejem: Tekma harmonikarjev.
Nočno službo imata danes lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Kaj bo jutri?

Jakopičev paviljon: Razstava umetnic.
Union: Film »Skale«: »V kraljestvu Zlatogorja«. Ob 3 in 8 zv.

Velosejem.
Nočno službo imata jutri lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Stara, težka in rdeča vina

se najbolje mešajo z

Radensko Gazela mineralno vodo.

Ta ne spreminja barve vina ter ustvari res zdravno in zdravo pijačo.

To je kamera, o kateri sanjajo vsi oni, ki radi fotografirajo: enostavna, zanesljiva, presenetljiva, prava ZEISS-IKON kamera, slane pa sama.

Din 750.—

Lepo ilustrirani prospekti v vsaki tootgovini ali pri

Zeiss Ikon zastopniku

M. PAVLOVIĆ BEOGRAD 457
Poštni predal 411

> Razstava cerkvenih paramentov bratovščine sv. Rešnjega Telesa. Kakor druga leta, bo tudi letos bratovščina sv. Rešnjega Telesa priredila razstavo mašnih oblačil in drugih cerkvenih potrebščin, ki jih je s prispevki svojih članov oskrbela za ubožne cerkve. Zadnji dve leti je bilo pri novih cerkvenih oblačilih porabljenih veliko lepih šipk in deloma tudi umetnih vezenin, ki so jih članice bratovščine, zlasti kongregacije, same izdelale v čast evharističnemu Zveličarju; letos bo ta oddelek razstave še bolj mnogovrsten. Razstava bo v škofijski palači, II. nadstropje. Otvorjena bo od sobote 5. septembra do srede 9. septembra, vsak dan od 8 do 12 dopoldne in od 2 do 6 popoldne. K obisku vabimo vse prijatelje cerkvene umetnosti, zlasti pa priporočamo častilcem in častilkam sv. Rešnjega Telesa, da si ogledajo razstavljene cerkvene paramente in se prepričajo, kako se porabljajo prispevki, darovani za bratovščino sv. Rešnjega Telesa.

> Gluhonemi vabimo na sestanek zaradi ustanovitve gluhonemega društva v Ljubljani, v nedeljo 6. septembra v Narodni kavarni ob 9 dopoldne.

> Vojni slepec Ljubljčanin, ki mu je ustavljena državna podpora za nedolocen čas, se obrača na vsa usmiljena srca s prav ponižno prošnjo, da bi se mu pomagalo z denarnimi prispevki v svrhu rešitve pastorkovega gramofona iz zastavljanih, ter da bi si mogel nabaviti par gramofonskih plošč, s čimer bi, proseč ljudi, poizkušal preživeti sebe, svojo že 2 leti in pol v postelji ležečo bolno ženo, ter od svoje pastorko malo lanko. Vse blagohotne darove sprejema iz prijaznosti uredništvo »Slovenec«. Se že v naprej najtopleje zahvaljuje — Anton Jesih, voj. slepec.

> Ob priliki odkritja spomenika Kralja Petra I. Osvoboditelja v dnevih 6., 7. in 8. septembra se prikaže v Ljubljani velikansko množico udeležencev. Zato glede prehrane opozarjamo društva ali večje družbe in korporacije, ki si niso same že naročile v gotovih gost. obratih svoje oskrbe, da si lahko naroče pri gostilničarski zadruzi, Ljubljana, Privoz. Pri naročilu je nakazati tudi dotični znesek. Kosilo z juho govedino in priluhami se računa Din 10.

> Obveščamo vse gospodarje in gospodinje, gospe in gospe, da ima »Poselska zveza« na razpolago za delo vsakovrstnih deklet, in sicer: starejše samostojne kuharice, vzgojiteljice, sobarice, perice, pripravna dekleta za vsa hišna dela in tudi za kmečke posle. Obračajte se na »Poselsko zvezo«, Miklošičeva c. 22, Delavska zbornica.

> Služkinje! V ponedeljek 31. t. m. imamo ob pol 9 pevsko vajo za nastop 8. septembra! — Pevovodja.

> Važno predavanje o zelenjadi. Vsak ponedeljek, tork in sredo ob 4 popoldne bo na veleselju v paviljonu »G« predavanje, kako pripravljati presno zelenjado, bogato vitaminov. Predavala bosta g. M. Homec in gospodinjska učiteljica ga. Stefanija Homec.

> Umrli so v Ljubljani v času od 23. avgusta: Breskvar Marica, hči poselnika, 3 mesece, Trnovska ulica 4; Hribar Josip, zasebnik, 75 let, Japljeva ulica 2; Puderžaj Andrej, vdova železničarja, 69 let, Resljeva cesta 11; Hlobč Ivan, 42 let, žena posestnika, Hrdečkova vs 54; Bambič Ana, sivičja, 20 let, Kolodvorska ulica 31. — V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Crček Albin, 24-letni teh.

ROGAŠKA SLATINA

je naše znamenito zdravilišče. Mineralna voda »Tempel«, »Styria« in »Donat«. Indikacije in zdravljenje isto kot v Karlovih Varah. Od 1. septembra znatni popusti: 25% od vseh cen splošno, 50% za državne in komunalne uradnike ter upokojece. Popolna penzija (stan, hrana, zdravnik, zdrav. sredstva, takse itd.) po osebi 530 do 655 Din, za drž. uradnike 460 do 600 Din tedensko. Prospekti in informacije potom ravnateljstva zdravilišča.

> Pevcem »Ljubljanec«. Jutri, v ponedeljek pevsko vajo v dvorani Akademскеga doma in ne v beli dvorani Uniona. Začetek ob 20. Nujno pozivamo vse članstvo k točni udeležbi!

> Narodne noše, ki hočejo sodelovati na proslavi odkritja spomenika kralja Petra, se jim sporoča, da je zbirališče ob 10 dopoldne na Vodnikovem trgu. Naproša se, da pridejo pravilno in predpisano oblečene, ker v nasprotnem slučaju ne bodo pripuščene k sprevodu. Sodeluje konjenica, vozovi in skupine. Program nastopa posameznih skupin bo še objavljen. Prosimo vse, ki se nameravajo udeležiti spreveda in narodnih noš, da se držijo pravilnosti narodnih noš. — Propagandni odsek narodnih noš. — Sl. M.

> Studijsko potovanje Mihe Maleša. Danes odide na svoje studijsko potovanje akademski slikar in podobar Miha Maleš. Pol ga vodi v Nemčijo, Češkoslovaško in Avstrijo. Glavni namen, ki si ga je Maleš postavil za svoje potovanje, je, da prouči cerkveno slikarstvo, za katerega se je Maleš v zadnjem času posebno specializiral. Kakor smo svoječasno že poročali, je Maleš bil zaposlen s cerkvenimi restauracijskimi deli v Trebnjem in je sedaj to delo izvršil v splošno zadovoljstvo cerkvenega predstojništva in domačega prebivalstva. Po svoji vrnitvi pa bo Maleš restauriral cerkev v Požegi. Na svojem potovanju po tujini si bo Maleš ogledal važnejša cerkvena umetnostna dela in proučil sodobne načine restauriranja cerkvenih umetnin.

> Prosvetni oddelek mestnega naletstva se je preselil v nove prostore na Aleksandrovo cesti št. 4 (palača »Viktorija«).

prilavnik. Moste, Ljubljanska cesta 1; Čala Marija, roj. Dremšak, 82 let, postrežnica, Poljanska 34; Jenko Veronika, hči delavke, 8 mesecev, Strazišče pri Kranju; Lavriša Jernej, sin delavke, 1 dan, Vič; Grom Terezija, 33 let, delavka, Stara Vrhnika; Peternel Peter, 20 let, mesar, pomočnik, Kamnik 48; Zajc Ivan, 4 mesece, sin zidarja, Sv. Valburga-Smlednik; Polanc Stojan, 4 mesece, sin rudarja, Hrastnik; Klančar Alojzija, 3 dni, hči delavke, Podpeč 21; Kraševc Julka, 20 let, delavka, Kranj 34; Boltežar Ana, 40 let, žena delavca, Tacen; Poljšak Karol, 52 let, dninar, Golobinjek pri Brezicah; Zemljak Anton, 70 let, čevljar, Črešnjevce.

> Tvrška Anton Sinkovec, Celje — se je preselila v nove, obširnejše prostore na vogalu Dečkovega trga in Prešernove ulice. Priporoča lastne vrvske izdelke, dalje motvoz, gurte, slamnjače in nahrbtnike.

> Odbor podružnice Delavske telovadne in kulturne zveze v Celju izreka javno zahvalo vsem darovalcem dobikov v Celju in izven Slovenije, ki so s tem pripomogli k lepo uspeji tomboli.

> Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril moderno urejen brivski salon v pasazi palače »Viktorija«, Aleksandrova 4. — Se vljudno priporoča Matija Ivanušca.

> V gostilni »Činkole«, se toči od danes naprej vsak dan Plzensko pivko.

> V počastitev spomina umrlega gosp. dr. Valentina Krisperja sta darovala gosp. notar dr. Andrej Kuhar 500 Din in gosp. dr. Josip Regali 200 Din Narodni galeriji, ki šteje blagopokojnega med svojimi ustanovniki in podporniki. — Darovalca izreka Narodna galerija iskreno zahvalo.

> Na angleški način pere in svetlo lika ovrtnike, da se kravata lahko zaveže. Kemično čisti obleke Simene Kolodvorska 8.

> Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah Vam nudijo naprej kamošeško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, kopopališče Sveti Križ, Ljubljana — Telefon št. 27-87.

> Ureditve cestnega prometa v Ljubljani — nočni mir, higijena. Da bo v prometu na ljubljanskih cestah res zavladal red, ki si ga prizadeva napraviti ljublj. policijska uprava, bi bilo potrebno, da se uveljavijo predpisi glede hitrosti vožnje, signaliziranja in izpuhov motornih vozil, ki jih danes nihče več ne izpolnjuje. Vsled tega trpi popolnoma po nepotrebnem zdravje prebivalcev, ki v Ljubljani ob prometnih cestah ponoči sploh nimate prav nobenega mira. Obstoječa zak. določila ne dovoljujejo hitrejšje vožnje v mestu kot 15 km, na križiščih pa je 6 km na uro. Valed prehitre vožnje se dviga prah tudi na tlakovanih cestah, kjer tudi škropljenje ne pomaga; v cestnem prahu pa je polno bacilov. Izgovarjanje tistih, ki vozijo po 40 do 50 km, kar je v Ljubljani običajno, da morajo voziti tako hitro radi prometa, je za Ljubljano naravnost smešno. Izpuhe imajo zlasti v zadnjem času motorna vozila kar načeloma odprta, da razširjajo neznosno smrad bencinskih plinov in pa ropot, pa naj bodo to motociklisti, industr. ali pa osebni avtomobili. Bencinski plini pa so ne le za spopila zelo škodljivi, ampak povzročujejo celo raka po tridihval medicinskih kapacitet. Glasovni signali so v Ljubljani zoper vse predpise, uporabljajo se glušeče trompete in brope sunkoma, mešo mirnih, nerazburajočih signalov. Uvedla se je praksa, da signalizirajo 1 do 3 krat, kakor je smer vožnje, dasi tega edini zak. zadevni predpis, min. nar. z 28.-4. 1910 nikjer ne zahteva, ampak pravi le v § 48, da je treba dati signal v situaciji potrebe pravočasno. Kakšno tulenje vlada ponoči med 23 in 1 uro, ko se vračajo gg. nočni izletniki z avtomobili v garaže po sredi mesta v najprometnejših cestah, vse tisti, ki stanuje tam. Par metrov od oken trobijo in razgrajajo sunkovito trobila, ko bi preplašila bivolce, eno za drugim, čeprav ni nikogar na estli in ni prav nobene nevarnosti za krambole, če bi vozili na križiščih vsaj 10 km na uro. Ker so križišča na vsakih 50 m, alarmira ponoči vsako motorno vozilo celo četrt mesta s signali; vmes streljajo motocikli kot strojne puške. Važnejše kot ureditev prometa glede pešcev, je torej, da se prepovedo ponoči vsi glasovni signali (v Parizu so ponoči prepovedani), da bodo vsi izpuhi zaprti (to je že po vsi Evropi izvedeno), zlasti pri motociklih in da se odpravi vožnja nad 15 km na uro. Glasovni signali naj bodo podnevi mirni in nerazburajoči, ne sunkoviti in le enkrstni in to le po potrebi. — Ljubljčan za tisoče drugih.

Motoh kava — Telefon 25-77

Ijano naravnost smešno. Izpuhe imajo zlasti v zadnjem času motorna vozila kar načeloma odprta, da razširjajo neznosno smrad bencinskih plinov in pa ropot, pa naj bodo to motociklisti, industr. ali pa osebni avtomobili. Bencinski plini pa so ne le za spopila zelo škodljivi, ampak povzročujejo celo raka po tridihval medicinskih kapacitet. Glasovni signali so v Ljubljani zoper vse predpise, uporabljajo se glušeče trompete in brope sunkoma, mešo mirnih, nerazburajočih signalov. Uvedla se je praksa, da signalizirajo 1 do 3 krat, kakor je smer vožnje, dasi tega edini zak. zadevni predpis, min. nar. z 28.-4. 1910 nikjer ne zahteva, ampak pravi le v § 48, da je treba dati signal v situaciji potrebe pravočasno. Kakšno tulenje vlada ponoči med 23 in 1 uro, ko se vračajo gg. nočni izletniki z avtomobili v garaže po sredi mesta v najprometnejših cestah, vse tisti, ki stanuje tam. Par metrov od oken trobijo in razgrajajo sunkovito trobila, ko bi preplašila bivolce, eno za drugim, čeprav ni nikogar na estli in ni prav nobene nevarnosti za krambole, če bi vozili na križiščih vsaj 10 km na uro. Ker so križišča na vsakih 50 m, alarmira ponoči vsako motorno vozilo celo četrt mesta s signali; vmes streljajo motocikli kot strojne puške. Važnejše kot ureditev prometa glede pešcev, je torej, da se prepovedo ponoči vsi glasovni signali (v Parizu so ponoči prepovedani), da bodo vsi izpuhi zaprti (to je že po vsi Evropi izvedeno), zlasti pri motociklih in da se odpravi vožnja nad 15 km na uro. Glasovni signali naj bodo podnevi mirni in nerazburajoči, ne sunkoviti in le enkrstni in to le po potrebi. — Ljubljčan za tisoče drugih.

Poslano.

POKRITJE s „SALONIT“

azbestno-cementna škrljlem izvr-uujemo do nadaljnega z ozirom na splošno denarno krizo prot primerenemu dolgoročnemu odplačilu, tako da s tem omogočimo vsakomur nabavo te vrste izredno trpežne, ognja-arne in lahke kr tine
Vsa posnila in proračune na podlagi nam posanih skic dajemo brezplačno.

„LPEKO“ Trgovsko-industrijska družba LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA 23. — Telefon 29 30

Dnevna kronika

Pevska zveza

Po sporočilu iz Beograda bo za vse pevke in pevce veljala četrtinska vožnja iz vseh krajev dravske banovine za dni od 4. do vseh tega 10. septembra. Zbori, ki so po tem izpraševali, naj vzamejo to obvestilo na znanje, ker ne bomo vsem posebej odgovarjali.

Za prenočišče naj prinese vsakdo rjuho s seboj, ker jih je nemogoče preskrbeti v Ljubljani. Če kdo še želi prosto skupno prenočišče, naj to nemudoma naznani, ločeno za ženske, ločeno za moške in pove, za kateri dan ga želi.

Znižana vožnja velja le za dovoz v Ljubljano in povratek. Za izlete iz Ljubljane, ločeno od te proge, ne velja vozna olajšava.

Pevska vaja bo v torek 8. sept. ob 9. na dvorišču L. drž. real. gimnazije, prej realke, v Večovi ulici. Zbori naj si uredijo dohod tako, da bodo prihili točno k vaji.

V ponedeljek 7. sept. bo poslovala pisarna ves dan v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Dohod s kolodvoru po Kolodvorski, v drugo ulico levo.

Zigovanje legitimacij bomo poskrbeli tako, da ne bo težav in zmešnjav.

Opera Gorenjski slavček bo v torek ob 5 v hotelu Tivoli. Pevci in pevke naj si po možnosti ogledajo zanimivo opero na prostem z ojačenim orkestrom, pomnoženim pevskim zborom in naravnimi kulisami. Vstopnina od 5 Din navzgor. Vstopnice si morete naročiti tudi po pošti, event. jih preskrbi naša pisarna za one, ki pošljejo denar naprej.

Prav tako bo zanimiva dramska predstava »Slehernik« dne 7. sept. zvečer pred naško cerkvijo v obliki, kakršne ne dobite veak čes. Vstopnice kot za »Gor. slavčka«.

Naša pisarna more preskrbeti vstopnice tudi za pevski koncert za vse, ki pošljejo denar naprej. Dobro in poceni hrano bo mogoče dobiti v Rokodelskem domu v Komenskega ulici, kjer bo naša pisarna nepretrgoma delovala.

Znače dobe zbori ob prihodu v pisarni ali pred vajo na dvorišču L. drž. gimn. Tudi oni jih bodo lahko kupili, ki jih do tedaj ne bodo naročili.

Zbore, s katerimi ne bomo predelali podrobno pesmi doma, opozarjamo, naj se še posebno skrbno pripravijo.

M. Bajuk, tajnik in pevovodja.

Drzen vlom v župnišče

Konjice, 29. avgusta.

V pretekli noči so vlomili drzni lopovi v župni urad na Prihovi, in sicer v pisarno, klet in hlev. Iz pisarne so odnesli okrog 1000 Din cerkvenega denarja, pelerinu, klohub, aktovko, namizno uro in par steklenice likerja. V pisarni se nahaja tudi posejilniška blagajna, v katero pa lopovi niso mogli vdreti. Pač pa so odnesli župni uradni pečat. Prebrskali so vse papirje na mizi. Iz kleti so odnesli več steklenic vina in žganja. V živinskem hlevu so zaklali svinjo. Drobovino so pustili v sadovnjaku pod ograjo.

Tatovi so imeli s seboj voz. Sledovi vodijo na glavno cesto. Na lico mesta so pustili krvavo sekiro in nož. Zanimivo je, da sta oba psa lajala in je ž. župnik Vajda ponoči vstal. Šele ob četrt na 1 je zaspal. Tudi oba hlapca nista ničesar čula. O vlomu so bile takoj obveščene vse bližnje orožniške postaje in je upanje, do bodo lopovi prihili v roke pravice.

Nesreče na deželi

Ljubljana, 29. avgusta 1931.

Bolnišnica je danes sprejela štiri ponesrečence.

Mizarski pomočnik Hočevar Peter, star 24 let, je šel snoči po Zaloški cesti proti domu v Zgornji Hrušici. Pred vojaško bolnišnico pa ga je podrl tramvaj in se je Hočevar pri padcu poškodoval na levi rami.

69 letni gozdar Peter Repovž iz Bogenšperka pri Litiji je podiral hraste. Pri delu pa mu je padel hrast na levo nogo in mu jo zlomil.

Na Jesenicah se je ponesrečil 52 letni Alojzij Gradišek, strojnik pri Toniessu. Stroj mu je pokvaril levo roko.

V Mirni pri Novem mestu je neznan voznik podrl dveletno Dragico Pucovo, hčerko strojnika. Dekletce je dobilo resne notranje poškodbe.

Zverinski umor

Rogatec, 27. avgusta.

Včeraj zjutraj so našli v Zetalah pri Rogatcu obešenega v srambi njegove hiše Leopolda Petroviča. Kaj bi ga gnalo v smrt, nihče ne ve. Domnevalo pa, da se je izvršil nad njim zverinski umor. Pokojnik je bil star okoli 50 let. Bil je oženjen. Ni pa bil srečen. Posebno zadnje čase je imel vedno pogostejše prepire. Na pokojnem možu so bili opaziti znaki nasilja, kar potrjuje, da gre za premljen zverinski umor, v katerega zvezo je bil najbrž zapleten kdo njegovih bližnjih. Vso zadevo pa bo razjasnila oblast, katera je že sprabila osumljenca pod ključ, kjer se jim za zločinsko dejanje odmeri pravična kazen, če so res krivi.

LIHTENTURNOV ZAVOD V LJUBLJANI. Osnovna šola: vpisovanje: 1. in 2. septembra; šolska sveta maša 3. septembra ob pol 9; redni pouk 4. septembra. — Meščanska šola: vpisovanje zadnje dni avgusta, odnosno prve dni septembra; dohod gojenk v zavod 2. septembra; šolska sveta maša 3. septembra ob 8. uri nato redni pouk. — Skušnja za Gorenjskega slarčka danes od 10 dopoldne naprej v hotelu Tivoli. — Vpisovanje v Glasbeno šolo »Slogec« se vrši v dnevih 9., 10. in 11. septembra od 8 do 12 in od 14 do 18 v društveni veliki glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvoru (Pražakova ulica). V soboto 12. septembra ob 16 razdelitev učnih ur, v ponedeljek 14. septembra pričetek rednega šolskega pouka v vseh oddelkih. Več iz oglasa, ki je nabit v vestibulu pred društvenimi šolskimi prostori. — Odbor.

Koledar

Nedelja, 30. avgusta: (14. pobinkoštna nedelja.) Roza Limonska, devica.

Ponedeljek, 31. avgusta: Rajmund (Rajko), spoznavalec. Dan je danes dolg 13 ur in 31 minut ter se je ta mesec ekrcil za 1 uro in 34 minut.

Zobni zdravnik

špecialist

med. univ. dr. Loize Brenčič

v Ljubljani, Marijin trg 3

Telef. 2782

ordinira zopet redno

Osebnosti

— Osebnosti spremembe duhovnikov v ljubljanski škofiji. — Za župne upravitelje so bili imenovani: Ivan Franke, župnik na Vogerskem pri Gorici, za župno Zapog; Alojzij Tome, župni upravitelj v Novi Oselci, za župnjo Podlipa; Franc Ambrožič, kaplan v Cerkljah pri Kranju, za župnjo Turjak. — Imenovan je bil za prefekta v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano Stanislav Jeglič, kaplan v Trebnjem; Janko Kraljič, dosedanji prefekt na tem zavodu, pa je bil premeščen za kaplana k sv. Jakobu v Ljubljano. — Premeščeni so bili kot kaplani: Karel Papež iz Leskovec pri Krškem v Cerklje pri Kranju, Anton Rovtar iz Sent Jerneja v Leskovec pri Krškem, Mirko Bartol iz Tržiča v St. Jernej, Mirko Gande iz Sv. Trojice v Tržišču v St. Jernej, Franc Blažič v Vrhniki v Trebnje, Anton Svele iz St. Petra pri Novem mestu na Vrhniki, Anton Kovačič iz St. Jerneja v St. Peter pri Novem mestu, Leopold Govekar iz Križev pri Tržišču na Jesenice, Franc Hitj iz Gorij pri Bledu v Križe, Andrej Kušan iz Semiča na Bloke in Ivan Veider, župni upravitelj v Poljanah pri Toplicah, kot kaplan v Staro

Oblečemo Vas

elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno, tudi na obroke!

A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Loko. — Nameščeni so bili semeniški duhovniki oz. novomašniki kot kaplani: Srečko Huth v Kočevski Reki, Anton Petrič v Mirni peči, Viljem Pipp na Bohinjski Bistrici, Stanislav Skvarča v Tržišču, Martin Starec v Trebnjem, Franc Tom v Semiču in Ciril Zajec pri Sv. Trojici v Tržišču. — Češkoslovaška odlikovanja. Po otvoritvi velesesije je čl. poslanik dr. Flieder v spremstvu čl. vicekonzula izročil na magistratu red Belega leva III, stopnje župana g. dr. Dinku Puc'u, na univerzi g. dr. Alfr. Šer'ku, rektorju, istotako red Belega leva III. stopnje.

— Notarske posle po pokojnem notarju Hudeverniku je kot vršilec dolžnosti prevzel notar dr. Krevl, dosedaj v Litiji.

— Poročil se je v Stari Oselci g. dr. Stanko Gogala, profesor na ženskem učiteljski v Ljubljani, z gdč. Fanči Cedilnik-ovo. Novo zakonsko zvezo je sklenil ženinov brat g. Ivan Gogala, župnik v Stari Oselci, pri čem sta bili gg. Josip Gogala, direktor trgovske šole, in Janez Cedilnik, uradnik OUZD. Prav iskreno čestitam.

— Iz rudarske službe. Napredovala sta v VII. položajno skupino Josip Cerar in Josip Jurčič, dosedanja arhivarja pri Rudar. glavarstvu v Ljubljani. V IV.-I. skupino je pomaknjen prof. Rudolf Lavrenčič na rudarski šoli v Celju.

Ostale vesti

— Prosvetna zveza vabi vsa včlanjena društva in odseke, da se udeležijo slovesnega odkritja spomenika kralja Petra Osvoboditelja, ki bo 6. sept. ob 10.30 v Ljubljani. Društva in odseki naj pošljejo zastavonoše, kakor tudi spremljevalce in spremljevalke v narodnih nošah. Dobrodošle so tudi skupine na vozovih in na konjih. Vsa društva z zastavami, vozovi in konjeniki se zbere v nedeljo ob 9.30 med Jugoslovansko tiskarno in Zmajevim mostom. Ker je vožnja četrtinska in se dobe pri vseh županstvih izkaznice za četrtinsko vožnjo, zato opozarjamo, da člani udeleženci pravočasno dvignejo izkaznice v svojih občinah.

— Absolventi geometrskega odseka na Tehniški srednji šoli v Ljubljani naj se od 2.—5. sept. oglasio pri šolski upravi.

— Na enoletni gospodinjinski šoli na Jesenicah bo vpisovanje 1. in 2. septembra od 10—12 ure dopoldne v osnovni šoli. Redni pouk se prične 3. septembra.

— Vnanja uršulinska meščanska šola v Ljubljani. Ponavljalni izpiti se vrše dne 31. avgusta, vpisovanje 1. in 2. septembra od 8 do 12; 5. septembra šolska sv. maša, nato redni pouk.

— Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, Novi trg 4-I vpisuje gojenke dne 2. in 3. septembra 1931 od 8—12 dopoldne.

ZOBNI ATELJE
LEON KRAL
Dentist-tehnik zopet redno sprejema
od pol 9—12 in od 15—19
pod vodstvom Šerianz
Večletni tehnik, asist. pri Dr. Kambiču

— Poučno potovanje skozi Grčijo vzdolž naše in grške obale. Specijelno potovanje s parobrodom »Kraljica Marija« v Grčijo, se vrši od 16.—29. septembra t. l. pod vodstvom g. Charles Diehla, člana francoskega inštituta in znanega vizantologa. Potovanje organizira Putnik skupno z Revue Generale de sciences iz Pariza. Cena potovanja 9000 Din. — Prijave sprejema Putnik. — »Slovenec« eksponira na velesesiji na desni strani pri glavnem vhodu sprejema vsakovrstna oglasna naročila za »Slovenca«, sprejema pa tudi naročnino na vse naše liste in daje vsa zadevna pojasnila. — Privlatni učni tečaj na ženskem učiteljski, Resljeva cesta: jeziki, knjigovodstvo, računstvo, spise, učnina 40 Din mesečno. Vpisovanje 31. avgusta od 18—20, pri šolskem slugi pa kadarkoli. Za nemštine bodo tečajni začetniški, nadaljevalni in konverzacijski. Tečajni nemščine za šolsko mladež bodo podnevi v Del. zbornici, vpisovanje je pa tudi na šoli.

— Oglasna naročila za številke velesesjskega tedna sporočite najlažje potom telefona. Ključite št. 29-92 ali 90-50. Oglasna oddelka imata razen enournega opoldanskega odmora celodnevno službo. Na velesesiji imamo za sprejemanje posebnih eksponitur.

— Ključirani oglasi. Na razna tozadevna vprašanja odgovarjamo, da uprava našega lista na željo radevolje preskrbi za naročeni oglaš primeren ključ. Treba je le doposlati fotografijo ali dobro risbo dotičnega predmeta. Za napravo ključaja se zaračunajo le dejanski stroški ključarje.

Vzemite
1
paket Persila
na 25-30 lit vode
(tj. 2½ 3 ure)

Persil za pranje perila

Bela obleka je bila nekaj tudi Belokranjem znak žalovanja. Zadnji »Slovenec« dne 26. avgusta št. 191, je omenil v spisu »Pretrsljiva slika največje katastrofe našega veka« med drugim tudi, da so Kitajci po strašni povodnji, ki je pobrala dva milijona oseb, »v skrbeh ne samo zaradi živih, ampak tudi zaradi belih oblačil, ki pomenijo na Kitajskem to, kar pomenijo pri nas črna oblačila, namreč žalovanje, kje jih bodo dobili, da dajo iz-raza svoji žalosti zaradi strašne nesreče. Naj pomniti k temu poročilu, da so imeli svoj čas tudi Belokranjci belo obleko za znak žalovanja in to še v mojem času, ko sem bil prva leta v Adlešičih, to je po letu 1886. Če je n. pr. umrl mož-gospodar, tedaj je žena-vdova nosila posej na glavi ne več pisanih robocev, kakor doslej, ampak v znak žalovanja edinole bele pečke (peče). Drugo obleko pa so nosile ob istem času in tudi še dolgo kasneje skoraj vse žene in dekleta vso in edinole belo. Prve, ki so začele nositi črna obleko, so bile Tribučanke, v vasi, ki je najbližja Črnomlju, odkoder je začela prodirati črna obleka v sosednje vasi. A danes je pa menda že vsa Belakrajna črna in je »belac« edinole po imenu. — I. Š.

— **Novo šolske knjige:** Karel Kunc: Aritmetika za I. in II. razred srednjih šol. II. izdaja. (Predelana v zmišlu učnega načrta iz leta 1930.) Din 30. — Karel Kunc: Aritmetika in algebra za III. in IV. razred srednjih šol. (V zmišlu učnega načrta iz leta 1930.) Din 34. — Mako Prezelj: Anorganska kemija za višje razrede srednjih in njim sorodnih šol. Din 68. — Dr. Mirko Rupel: Srbsko-hrvatska vadnica, II. letnik. Din 42. — Knjige je izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— **Legitimacije za velesesij v Osiijeku, Zagrebu, Ljubljani, Bratislavi, Pragi, Innsbrucku, Grazu, Dunaju** in za kolonijalno razstavo v Parizu se dobe pri »Putniku«, Dunajska cesta 1 in v njegovi biljetarnici v hotelu »Miklič«.

— **Uradniška posojila in zavarovanja** daje Beogradska zadruga, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

— **Tem poton izjavljam**, da Franc Medved ni več pri nas v službi ter nima pravice za nas sklepati kupčije niti kasirati. Singer šivalni stroji d. d.

Danes izboren pauč, avtomatično po Din 3.— Originalni Aperitiv, cocktaili mešanji po nalašč zato v inozemstvu izučenem mixerju. Sladoleh najizbranejših arom, zendviki, zakuske, ploščice hors d'oeuvre, okusno in po ceni vse v Elitnem avtomatičnem bufietu »RIO«, Šelenburgova ulica.

Izjava. Podpisani Grum Anton, posestnik iz Dravelj št. 14 obžalujem trditve, ki sem jih izrekel na javnem prostoru dne 23. t. m. v gostilni pri »Toncu« in se zahvaljujem g. Tometu Antonu iz Dravelj št. 15 za odstop od kazenskega preganjanja.

— **Krško.** »Za šolske knjige in potrebščine priporočamo trgovino Hočevar v Krškem, tam dobite solidno blago po ugodnih cenah.«

— **Za slepe.** V prijatni družbi je bil naprošen naš tenisist k. opere g. Leopold Kovač, da jim kaj zapoje, kateremu vabilu se je radevolje odzval. Hvaležni poslušalci so nabrali za prekrasno petje Din 200.— za slepe kot najpotrebnejše izmed potrebnih. Srčna zahvala.

— **Obledele obleke barva** v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

— **Pri poapnenju arterij, možgan in srca** se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko hromelih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Važno

za Vas je, da si predno kupujete ogledate na vstopnem konferencijski oddelku paviljon „H“, I. Tomšič
Priprčili se bodete o cenah in kvaliteti damskih, otroških plaščev in oblek.

Bata v Aziji in Afriki.

Število prodajalen čevljarske tvrdke Bata presega že 2000 po celem svetu. Zanimivo je, da se to podjetje širi in prodira s svojimi izdelki ravno v času ko pritiska gospodarska kriza po vsem svetu. Dočim razna podjetja v prav mnogih slučajih samo životajno, ustanovlja Bata svoje filialne v najbolj pozabljeneh krajih sveta.

Nedavno so se ustanovile na otoku Java v Aziji 4 podružnice in sicer v mestih Batavia, Sarabaja, Pelong in Semerong. Peto podružnico odpravlja sedaj Bata v Pendangu. Tudi na malajskem polotoku ima Bata dve filialki.

Pred nekaj dnevi je sprejel Batinega zastopnika Habeški kralj, ki se je zelo zanimal za izdelovanje obutve pri Bati.

Tudi v Osrednji Afriki je ustanovil Bata svoje prodajalnice, ki imajo zelo razsežno polje za svoje delovanje. V Sudanu, ki šteje 6 milijonov prebivalcev, nosi obutev le prav neznamen del. Obuti so skoro izključno samo priseljenci, uradniki in častniki. V mestu a 70—80 tisoči prebivalcev, kot n. pr. Omdurman, srečate zelo pogosto bosa ženske, in to celo iz imovitih družin, a v rokah nosijo sandale. To vse radi tega, ker je ta obutev zelo draga.

V vseh teh krajih propagira Bata nošnja dovršene obutve in a tem mnogo pripomore k razvoju napredka in civilizacije.

Otroški zdravnik Dr. Dragaš

se je preselil v Beethovnovo ulico št. 4 pri Kranjski hranilnici. Od 1/3—4. Tel. 3363

— V zavodu šolskih sester v Repnjah se ma-čne kmetijsko-gospodinjstvi tečaj dne 1. oktobra. — Obemem se naznanja, da se sprejemajo v internat šoloobvezne deklice in tudi mlajše.

Moste pri Ljubljani

Pevsko društvo »Zvezdec« v Mostah prične z rednimi vajami v torek, dne 1. septembra ob 8. Stare žlane društva pozivljamo, da se polnoštevilno udeležijo! Druge prijateljce- pevce pa vabimo, da sami nastopijo k društvu in v njem sodelujejo! Pevske vaje se vrše v Ljudskem domu v Mostah!

Trbovlje

Za olepšanje naše črne doline se je v zadnjih letih veliko storilo. Navlaka ob cestah se je odstranila. Pred kratkim si je neko sportno društvo omislilo prav neokusno ograjo ravno ob najlepšem delu naše edine ceste. Ne vemo, ali gremo zopet nazaj v stare umazane Trbovlje, ko si moral dobro paziti, da nisi zadel na štrleče planke?

Naše revne mlekarice so zopet začeli zasledovati, češ, da morajo imeti obrtno dovoljenje. Po eno in več ur daleč prinašajo na hrbu mleko, da si par dinarjev zaslužijo. Te je pa res vredno obdavičiti!

Blizamo se pričetku šole. Vse postaja nekako bolj živahno. Otroci se že zopet zvedavo, a strahom in tudi z veseljem ozirajo na svoje šolske domove. Gledajo, če se je v dveh mesecih počitni kaj spremenilo. A je vse pri starem. V štirirazredni meščanski šoli bo šest razredov; v dvanajstrazredni Vodenski šoli bo pa kar 25 ali 26 razredov. Lepa reč! Nova vodenska šola je že namreč postavljena na Pravičevem hribu, a jo letos še ne bodo otvorili; bo treba počakati na komisijo. Kdor ne veruje, pa naj gre sam pogledat!

Kamnik

Kino Kamnik predvaja v nedeljo in ponedeljek zvečer v Gasilnem domu film enega največjih svetovnih komikov Bustera Keatona »Busterova karjiera«. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj ne zamudi ogledati si tega filma!

Kamniški sportniki gostujejo v Novem mestu ob priliki spornega dne, ki ga priredi SK Elan dne 6. septembra. Tekmovanja se bodo udeležili samo plavalci.

Zelezni most čez Bistrico so začeli te dni popravljati. Tudi prepleskali ga bodo nanovo. Bil je res že skrajni čas!

Cerkveni vestnik

Za duhovnike bodo duhovne vaje v Domu od 14. do 18. septembra. Priglasite se pravočasno na naslov: Vodstvo Doma duh. vaj, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9.

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 3. septembra v Uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evarhijske pobožnosti v Uršulinski cerkvi.

Nočni častivei bodo v noči na prvi petek (na 4. septembra) v ljubljanski stolnici v proslavo presev. Srca Jezusovega molili iz »Večne molitve« 11. uro: Prošnja za duhovnike. Vljudno vabimo!

Poldnevni božjopetni izlet ima danes popoldne križanska moška in mladeniška Marijina družba v Smarino pod Smarno gorom. Odhod izpred »Figovca« z Magistrovim avtobusom točno ob dveh. Po čitanih vpeljani prijatelji dobrodošli!

Novo mesto

Shod vseh Marijinih družb novomeške dekanije se vrši jutri v ponedeljek 31. avgusta na ljubki Trški gori pri Novem mestu. Po dohodu bo okrog 8.30 sv. maša in pridiga (g. prošt Cerim), nato po kratkem oddihu na prostem pred cerkvijo Marijini govori, petje in deklamacije. Sledje litanije Matere božje nato razhod.

MOČ

močne mišice, mirni živci, ravnotežje v organizmu razvijajo v človeku ono samozavest in delavno silo, ki ga sposobljata za izredno delo današnjega načrta življenja. Izrabljene moči se morajo nadomestiti pri telesnih in duševnih naporih. Če nadrgnete svoje ude pred počitkom s par kapljicami pristnega

DIANA

FRANCOSKEGA ZGANJA

si zagotovite krasno osvežujoče spanje, zbudili se bodete zjutraj odpočiti in in lahko in brez utrujenosti delati. Mnogi vlivajo v umivalno in kopalno vodo par žlic »DIANA« francoskega zganja in opažajo enak dobrodojen občutek. — Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. CENA: mala steklenica Din 10.—, srednja steklenica Din 26.—, velika steklenica Din 52.—. | | Pazite na ime »DIANA« in varujte se pred ni vrednimi ponaredbami. | 48 letni obstanek »DIANE« daje dovoljno jamstvo. | Razstavljeno na ljubljanskem velesesiji PAVILJON E 530—531. | | Ogledajte si istočasno. Trgo ah te te engros cenik.

Maribor

Kongres preganancev iz vojne dobe v Mariboru. Kakor v Ljubljani se je osnoval v Mariboru akcijski odbor za kongres političnih preganancev, ki ima preskrbeti vse potrebno za ta kongres, ki bo 7. septembra. V odbor so vstopili: Ivan Kejžar, dr. Janko Osojnik, Pahor Ivo, Hren Zmago, Oset Franc, Fabijan Vladimir iz Maribora, Kušec Oroslav iz Radvanja, Požar Anton iz Ruš in Fras Anton iz Selnice. Ta odbor je sestavljal za kongres sledeči program: 7. septembra ob 9.25 sprejem na glavnem kolodvoru in skupen odhod v Narodni dom. Ob 10 otvoritev kongresa, ob 11.30 skupen obed v Narodnem domu in Gajski kleti, ob 13.18 za en del izlet na Falo in ogled elektrarne, drugi del pešizlet na mariborski otok. Z večernimi vlaki razhodi. Ker je drugi dan praznik bodo morda hoteli nekateri v Mariboru ostati. Vse te prosimo, da nam to javijo do 4. septembra, da jim preskrbimo prenočišča. Ravno tako prosimo vse one, ki ne gredo v Ljubljano, da nam javijo ali se udeležijo skupnega kosila. Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov Ivan Kajžar, viš. revident v pok., Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Mariborski motociklisti se gibljejo. Motociklistična dirka, ki jo priredi mariborski Motoklub, dne 6. in 8. septembra t. l. je vzbudila v vseh sportskih krogih največje zanimanje. Dospelo je doslej že več prijaz iz inozemstva, med drugim tudi od bratov Hansa in Huberta Hubmann, ki se trenutno prištevata med najboljši avstrijske vozače. Ravnotako sta se prijavila tudi Franc Schmirmaul, ki velja za najboljšega vozača v kategoriji 250 ccm, ter nemški vozač Fritz Behrendt. Pričakuje se tudi prijava korškega Cecconija in drugih odličnih motociklistov iz Ljubljane, Zagreba, Belgrada in Osijeka. Rok za prijave potoče dne 3. septembra. Pričakovati je težkih borb, kakršnih Maribor še ni videl. Vsa pojasnila se lahko dobijo v tajništvo tukajšnjega Motokluba, Gosposka 37-1.

Veliko grobnico za 110 mrlivcev gradi na frančiškanskem pokopališču frančiškanska deklški Marijina družba. Gradbeni stroški se računajo na 56.000 Din.

V naši podružnici na Aleksandrovi cesti 6 (Prosvetna knjižnica) lahko opravite vse posle, ki spadajo v delokrog uprave. Uradne ure vsak dan od 8-12 in od 15-18.

Volitve v bolnišnično blagajno se vršijo v tukajšnjih delavniških drž. žel. Priidejo v nekem oddelku delavci po svoje kvote in najdejo na glasovnicah že zalepljene kandidate. Težke stvari niso dopustne in tudi niso v skladu z volilnim redom.

Državno moško učiteljske v Mariboru. Vpisovanje v vadnico 1. septembra od 8 do 9; vpisovanje v letnike pa 11. in 12. septembra od 8 do 12. Vse drugo na oglasni deski zavoda.

Obravska prestolija v zastavah. Maribor si je ob praznovanju 60-letnice obstoja mariborskega gasilnega in reševalnega društva nadel svečano lice; malodane raz vseh poslopj so večer zavihrale državne trobojnice in počestitve slava nesebičnih in poštvalnih reševalcev in gasilcev, o katerih 60-letnem plodnosnem in blagoslovljenem delovanju smo poročali v večerjnih številki. Tekom večerjnjega dne je prišlo vodstvu gasilske in reševalne družine obilo čestitk in voščil iz raznih krajev. Slovesnosti so se pričele večer z večer s komerzom v Gasilskem domu, na katerem so se imenovali novi člani, o čemer bomo obširneje poročali v jutrišnjem »Slovenskem listu«.

Radi stare spetane v nečisti posodi. Ker je kršila določila živilskega zakona, prodajajoč staro smetano v nečisti posodi, je bila obsojena pred tukajšnjim sodiščem branjevka Marija S. na milostno globo 25 Din. Obljubila je, da se bo poboljšala.

Požar unižuje. Plameni so obljeli hišo posestnika Ivana Ogrizka v Staršah pri St. Janžu na Dravskem polju ter prešli na hišo mizarja Janeza Kanclerja. Domači in sosednji gasilci so prišli gasiti, vendar niso mogli preprečiti popolne upelavitve obeh poslopj. Škoda je velika in se še ni mogla preceniti; je pa deloma krita z zavarovalnico.

SSK Maraton. Vsa torka in četrtak od 8 naprej redni trening težkosteletske sekcije; ob tej priliki se sprejemajo tudi novi člani. Prijave sprejema načelnik Jože Vidic na Livadi pred treningom.

Bohen poje... Dne 5. oktobra bo pri tukajšnjem okrajnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnih zemljiške knjige k. o. Zgornje Hlapje, vl. št. 43, 85, 112; k. o. Poženik, vl. št. 52; k. o. Zgornje Hlapje, vl. št. 118. Cenilna vrednost Din 52.587.20, najmanjši ponudek 30.775.51 Din.

Preselitev odvetniške pisarne. Tukajšnji odvetniški dr. Ivan Kimovec bo svojo odvetniško pisarno preselil v Kranj.

Smrtina kosa. V starosti 65 let je umrl vpojanju nadsprevodnik drž. žel. Jakob Neubauer, stanujoč v Mitinski ulici 26. Pogreb jutri ob 16 iz mrtnišnice na mestno pokopališče v Pobrežju. Časten mu spomin, žalujemo naše sožalje!

Stroji... V neki tukajšnji tvornici se je ponesečil 26-letni tkalec Franc Kosec, stanujoč v Studenci 67. Med delom je prišel z desno roko v kolesje pletilnega stroja, ki mu je prste čisto zmravil. Ponesečenega delavca so prepeljali v bolnišnico.

Preizkuševališče števecv bo uredilo mestno električno podjetje; preizkuševališče bo nameščeno v prvem nadstropju nove ter pred nedavnim zgrajene stavbe ob Kopalniški ulici.

Prstan med žilom, ki ga je bila kupila na trgu, je našla poštena gospodinja. Dotična kmetica naj se oglasi v upravi »Slovenca« na Koroški cesti 1 ali pa v podružnici na Aleksandrovi cesti 6, kjer izve naslov.

Veliko je blagoslova na okoliških njivah in poljih; iz sobote je vedno več blaga na mariborskem trgu. Na Vodnikovem trgu je bilo večer množstvo voz s preko 200 vrčami krompirja, zella, kumarice, čebule, čička in drugih doželnih pridelkov. Sadržja je bilo 33 voz, tako da so proti večeru morali kmetje prodajati bruške in jabolka pod ceno. In 1930 komadov piščet, kolešk in drugega drobja na peruninarskem trgu. Na senenem trgu 30 voz, na slaminarskem 23 voz s 51 začetnimi svinjami. Nekaj cen: krompir 1.50-2; čebula

Ljutomer

Prosvetno društvo otvori na Marijin praznik 8. septembra novo sezono svojega dela. Vroči politični dnevi so pri koncu. Kot otvoritveno predstavo uprizori društvo ta dan dr. Dornikovo dramo »Bazinov roman«. »Gruda umira«. Resna drama naj ponazoruje resna stremjenja članov Prosvetnega društva na polju dramske. Prosvetno društvo bo skrbelo, da bo imel Ljutomer vsak mesec priliko videti na odru Katoliškega doma vsaj eno dramsko delo. »Gruda umira« naj izrazi tudi glavno smer letošnjega reportažarja: domačnost, ljubezno do grude, kos narodevega življenja. Pričakujemo, da bo Ljutomer resna prizadevanja Prosvetnega društva znal ceniti in poplačati z razumevanjem in udeležbo.

Ljutomerske šole imajo v torka in sredo, 1. in 2. septembra vpisovanje, v četrtak 3. septembra ob 8 otvoritveno šolsko mašo, v petek pa redni pouk — ako ne pride kak nov odlok.

3-6; zelje 1-3; kumarec (komad) 1-2; grah 10-12; karfiola (komad) 1-10; paradizniki 1.50 do 2; endivija in glavata salata 0.50-1.50; gobe 1-2.

Med najlepšimi mariborskimi trgovinami je Macunova v krasni moderni novi hiši v Gosposki ulici 10; urejena je po najmodernejših in najudobnejših trgovinskih načelih in je v čast in ponos Maribora. Izložbe spredaj in na hodniku kakor jih menda v Mariboru ni tako kmalu. Podjetnosti g. Macuna gre vse priznanje.

Kuluk pred sodiščem. Z nesročnim kulkom ima tudi sodišče še zmiraj opravka. Danes je stal pred sodniki Jožef Č. iz Slemenca. Med kulurkarji, ki so popravljali banovinsko cesto na Slemenca, se je nahajal tudi obtoženec, na delo pa je prišel precej natkan in nasajen. Ko sta prišla nadzirati delo občinski nadzornik Josip Vidovič in cestni mojster Fr. Lavrenčič, ju je najprej ozmerjal in nato dejansko napadel. Zagovarja se, da sta ga izzivala, vendar govori priče drugače. Obtoženec je bil obsojen na en mesec in sedem dni zapora ter na 120 Din globe, v slučaju neizterljivosti pa še na dva dneva zapora.

Vzgeden sorodnik je Jakob V. od Sv. Marije pri Ptuj, ki se je zagovarjal danes pred Mariborskim senatom radi talvine. Nameščeni je bil v Mariboru pri trgovcu Slugi. V Krčevini ima strica, gostilničarja Franca K., katerega je pogosto obiskoval. Ob priliki enega takih obiskov pa je izginil tudi strižev gramofon z večjim številom plošč, zlata ura z verižico, več namiznih prtov in denarnica z manjšo vsoto denarja. Sum je padel takoj na obtoženca, pri katerem so tudi našli ukradene predmete, vredne 8000 Din. Obtoženec je dejanje priznal. Obtoženec je bil obsojen na štiri mesece strogega zapora in triletno izgubo častnih pravil.

Dr. Mašin Fran, Trubarjeva ulica 11. zopet redno ordinira.

Celje

Borza dela v Celju ima na razpolago delo za 1 hlapca, 1 pastirja, 1 mazarja (oženeženega, brez otrok), 1 mesarja, 1 silkarja, 1 kurčaja, 2 mizarja, 3 krojače in 9 vajencev: 1 kamnosekega, 1 krojaškega, 2 kovačika, 2 mesarska in 3 mizarske, za 20 kmečkih dekel, 5 služkinj, 3 kuharico, 2 natakarice, 1 kmečko varuško, 1 likarico, 1 šiviljo, 1 gostilniško kuharico, 1 gostilniško služkinjo, 1 hotelško sobarico, 1 orožniško kuharico, 1 varuško in 1 šiviljsko vajenka.

Smrtina kosa. V javni bolnišnici je umrl v petek, 28. t. m., 38 letni kovski pomočnik iz Vitanja Venovšek Alojzij. — Isti dan je umrla tudi v javni bolnišnici zidarjeva žena Sušec Frančiška iz St. Andraža pri Velenju v 74. letu starosti. Naj v miru počiva.

Dravska direkcija pošte in brzovaja v Ljubljani oddaja v zakup prevažanje pošte na progi Dobruša-Celje (po enkrat na dan) od 1. novembra t. l. naprej za 1 leto. Javna usna pogajanja z dražanjem navzdol se vršijo v pisarni mestnega načelnika v Celju v četrtak, 3. sept. ob 11. uri. Izključna cena 13.000 Din na leto. Položiti je treba kavecijo 700 Din.

Za šolarje obteke 94, 115 Din; čevlji 54, 76, 83 Din; torbe 66, 70, 78 Din; nahrbtniki 15, 18, 22 Din. Stermečki, Celje. Cenik zastoni!

Za šolarje Obteke 94, 115, 155 Din, čevlji 54, 76, 83 Din; torbe 65, 70, 78 Din. nahrbtniki 15, 18, 22 Din. Stermečki, Celje. Cenik zastoni!

Belokranjski kotichek

Metliška elektrika. V petek se je vršila kolavdacija električne napeljave, ki jo je s tem dnevom mesto prevzelo. Upamo, da bo delovala vsa na prava brezhibno. Opozarjamo ob tej priliki, da naj se točno skrbi, da se javna razsvetljava pravočasno odpre. Prav zato jo imamo in prav zvečer jo je najbolj treba. Na soli je montirana tudi sirena, ki naj bi zaznala požare in druge katastrofe. Bog daj, da bi se nikdar s tem slabim namenom ne oglasila!

Odliven gost v Metliki. Pretekli teden je Metlika imela odličnega gosta, 82 letnega, nrši javnosti dobro znanega istrskega borilca, državnega poslanca, profesorja in šolskega nadzornika Vekoslava Spinečiča, ki je ujec metličkemu okrajnemu glavarju, žigar gost je bil v Metliki, Kljub svoji visoki in častiljivi starosti je g. Spinečič duševno izredno čil in telesno krepak. Se sedaj napiše vsak teden članek za tednik »Naša Iskra«.

Röntgen v Metliki. Doslej je bila ta skrivnost pridržana le v večjim mestom, sedaj jo imamo pa že tudi v Metliki. Kdor bi želel natančno zvedeti, kakšen je »po sredici, ta naj stopi kar na »majere« k zdravniku dr. Kodra, ki ga bo presvetlil in mu vse natančno razložil, kako je z njim. Pljuča, srce, jetra, želodac, vse mu bo pregledal in še rebra prešel in še vse, kar si bo bolnik poželel.

Kam na dobro kapljico? K Tancig v Metliki, kjer se toč zadržuje vino, in kjer se novice stekajo od blizu in daleč. Celo iz Prage pridejo vsak dan. Prinese jih najboljše informirani srednjeevropski dnevnik »Prager Presse«.

Okrajnemu glavarstvu v Metliki. Vemo, da obstojajo v pisarni glavarstva razne težave glede poslovanja, ker je glavarstvo zloženo iz dveh upravnih popolnoma različnih celot. Pa vendar je treba zaenkrat z vsako skupino poslovati po dosedanjem redu, da ne nastajajo neprijetne in nesoglasja. Posebno težavno je za naše župane, še dobi akt, v katerem so besede, ki si jih nikakor ne more in ne zna raztolmačiti in ne ve, kaj bi z dopisom ukreval. Saj vsak rade volje stori kar more, če pa dopisa ne razume, kaj naj z njim počne? Zato je prošnja vseh županov slovenskih občin, da naj bodo vsi dopisi na obšine slovenski, kar pa glavarstvo razpoložljiva opbine na druge, bodisi kulturne ali drugovrstne ustanove, naj se pošlje naravnost na naslov, kot doslej in ne preko občine.

POIZVEDOVANJE

Gospod, ki je pred približno 14 dnevi pozabil v misijonjski hiši v Ljubljani, Tabor 12, tri veroučne knjige za srednje šole, dobi te pri vratarju iste hiše.

Poglavje o plavanju

Kako se naučim crawlja?

V Nemčiji vtone letno čez 3500 oseb; naša statistika mi ni znana, vendar lahko računam, da je število onih nesrečnikov, ki so našli smrt v hladnih valovih, relativno enako visoko. Morda še večje, zakaj Nemci imajo zelo razširjen plavalni sport in poleg tega močno organizirano organizacijo za reševanje potapljalčoh. Smrt v vodi je vedno tragična — že zato, ker ni normalna, še bolj pa za to, ker je posledica polovičarske vzgoje, zlasti polovičarske telesne vzgoje. Vsega se učimo mladina v šolah — zgodovine in zemljepisa, risati in peti in pri telovadni uri pridejo na vrsto vse spretnosti do hoje po rokah, nikdo se pa ne spomni, da je dolžnost vzgoje naučiti človeka naimenttarnejše spretnosti, plavanja. V antičnih časih je bilo drugače, plavanje je bilo poleg pisanja in čitanja sestavni del osnovne izobrazbe. V naprednejših državah se je storil v zadnjem desetletju precejšen korak naprej, vendar so metode preveč indirektna, skoraj nerodna: namesto, da bi postalo v osnovnih šolah plavanje obvezno, se poučuje prva pomoč za ponesrečence in reševanje istih. Vse to seveda na suhem in le torejeto. Mnogo bolj praktični so Amerikanci, ki jih reševanje ne zanima toliko, pač pa so si postavili kot vzgojni cilj, da zna vsakdo, ki zapusti osnovno šolo, med drugim tudi plavati. S podobno mizlijo se bavijo tudi voditelji našega plavalnega sporta, ki nameravajo vložiti pri kr. banski upravi vlogo za obveznost plavalnega pouka v osnovnih šolah.

Prednost plavanja pa ni le v tem, da nas napravi varne na vodi,

plavanje je zdrav sport

in ima v tem oziru velike prednosti pred drugimi telesnimi vajami. Pri plavanju se razvija telo harmonično in pogled na dobrega plavalca je vedno razveseljiv. Plavanje ne krepki samo mišice, v prvi vrsti krepki notranje organe, t. j. pljuča in srce. Posebnega zdravstvenega pomena je tudi izprememba temperature, ko skočimo v svežo vodo in pa pritisk vode na prsni koš. Dihalne mišice, ki morajo ta pritisk premagovati, se pač v vodi bolj krepijo kakor pri vsakem drugem sportu.

S telesno vzgojno, zdravstvenega in a sportnega stališča je najboljši način plavanja crawl. Crawl niso izumili sportisti učitelji, pač pa so se ga naučili od avstralskih plavalcev. V Evropi je crawl poznal že 25 let in sicer od l. 1906, ko so ga prvič videli na plavalnih tekmah v Hamburgu.

Kako se naučim kraljati?

Začetnikom kraljatem dela vselej preglavice delo z nogami, ki mora biti vedno mehko, izdatno, enakomerno in vztrajno. Plavalci se hitro utrudijo — to pa za to, ker bičajo vodo le z mišicami na nogah, namesto, da bi pritegnili k delu tudi velike mišice na spodnjem delu trupa. Če se crawl poučuje pravilno, tedaj ni preporen, lahko ga plavajo tudi najmlajši otroci. V Iliriji imamo n. pr. več naraščajnikov izpod 10 let, ki ga prav dobro obvladajo. Razume se, da je crawl tudi za neplavca najhitrejša pot do plavanja.

Najprej gre učenec k robu bazena, kjer se uči odrivati in držati po površini vodi. Ko ima čut za držanje in ležanje na vodi, tedaj pričnemo z gibanjem nog. Najprej tako, da se z rokami držimo za rob bazena, nato z žogo v rokah in končno brez žoge. Seveda, pretče med tem več tednov časa... od začetka je včasih obupno, ko ne gre in ne gre naprej, enkrat se pa vsakomur posreči, da zadene pravilno brcanje z nogami.

Učite se pravilno kovat na zraku in solncu

t. j. natrznite dobro svoje telo pred solnjenjem tedaj, ko je telo suho, z

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

(olja za kožo in masažo)

Učite se pravilno kovat na zraku in solncu... NIVEA-ULJE (olja za kožo in masažo)

Kakšno bodi delo nog? Gibati moremo s celimi nogami, kolena so mehka, tudi stopala so mehka, peti pa kažeta na ven. Strigi ne smejo biti preveliki, peta pride kvečjemu 30 cm pod vodo in zopet le tako visoko, da komaj pogleda čez vodno gladino. Kakor so pokazale zadnje izkušnje, je paziti pri crawlu zlasti na to, da suvamo s kolena gor, proti površju vode.

Ko obvlada plavač delo z nogami vsaj tako dobro, da preplava v iztegnjeni legi kakih 50 m, tedaj začnemo z delom rok. Potegi z rokami morajo biti močni in izdatni. Ko je poteg končan, t. j. ko se prikaže komolec iz vode, tedaj postane roka mehka, mišice je treba sprostiti. Le tako se za trenotek odpočijejo in kri se lažje pretaka. Pri dobrem kraljčahu delujeta roki pod vodo energično, nad vodo pa nekako leno oz. mshko.

Posebno paznja je polagati dihanju. Kakor znano, je treba pri kraljčahu vdihniti nad vodo, izdihniti pa pod vodo. Slednje je nekoliko težje radi upora vode, zato pa je vaditi izdihavanje prav kot prvo vaj. Plavalci gredo v plitvo vodo, ko je glava zunaj, tedaj vdahnjejo, nato se potopijo in izdahnjejo. Vdahne se skozi usta, izdahne se pa skozi usta in nosnice! To je treba vaditi po 160 in še večkrat, oči pa morajo cesati tudi pri potapljanju odprte, torej vsa čas gledati!

Zelo priporočljivo je vaditi delo z rokami na ta način, da imamo nogi v posebni plavajoči deski. Pri tem lahko kontroliramo opravke rok, istočasno pa pazimo na dihanje. Po vztrajni vaji bo začel plavač smotreno dihati, t. j. glavo bo toliko dvignil iz vode, da so ustnice proste, usta sama pa bo zaokrožil in podaljšal kakor riba. Končno bo spoznal, da je manj utrudljivo, če glavo le malo zaobrne, ko hoče vdahniti, namesto, da bi jo dvignil spredaj iz vode. Sam si bo izbral levo ali desno stran za vdihanje in pot do spretnega kraljčaja ni več dolga.

Ko je plavač že docela več vodnega dihanja, ko obvlada delo nog, ko obvlada tudi že delo rok, tedaj šele se mu bo posrečilo združiti vse te opravke v harmoničnem crawl. Mnogo lažje mu bo slo, če se je že pri delu z nogami odločil za gotov tempo za šesterec ali osmerec, t. j. za tri ali štiričetrtinski takt. Docela napačno bi delal, ko bi hotel sedaj sprintati na 50 ali 100 metrov! Začetnik mora vaditi počasno plavanje in ko bo z lahkoto držal 400 m, tedaj sme pričeti s hitrostjo. Najprej mora znati »hoditi«, potem šele bo vadil »teke«. In saj vemo: po trajni vaji deluje telo vedno bolj smotreno, odvisni in ovrinjajoči gibi odpadejo, vsako pretiranje se omeji na normalno stopnjo. Ko ima plavač že dober stil, tedaj ga

žaka nova naloga: trening v hitrosti, vztrajnosti in borbenosti. S tem šele postaja pravi sportnik!

Drago Ulaga.

PO SPORTNEM SVETU

Na Dunaju. Večina dunajskih profesionalnih nogometnih klubov se je vrnila s svoje turneje domov. Treba se bo zdaj pripraviti na prvenstveno borbo, ki je na Dunaju vedno najbolj privlačna prireditev. Nekatera vodstva klubov smatrajo, da je dovolj igralcem sedaj nuditi nekaj dni počitka, drugi voditelji pa so igralce že obremenili s prijateljskimi tekmami. Utrujenost potovanja je pozna posebno avstrijskemu prvaku Vienni, ki je v nedeljo s težavo zmagala nad Sportklubom z 2 : 1.

Ne pride do soglasja. V Belgiji najbolj dobičkanosna prireditev je nogometno srečanje med Belgijo in Holandsko. Doslej se je ta tekma vršila običajno v Antverpnu, ki jo je sploh prvi organiziral. Belgijeka nogometna zveza pa hoče sedaj prenesti to tekmo v Bruselj, kajti tam je prostora za 60.000 gledalcev, dočim more antverpski stadion sprejeti le 40.000 ljudi. Najvišji nogometni forum pa hoče imeti le denar, za tradicijo mu ni mar. Proti tej nameri se je zato dvignila vsa Belgija. Vidimo torej, da se morajo upoštevati tudi želje sportnih gledalcev.

4 bratje v državni reprezentanci. Kjer je taka družina, bo vsakdo začuden premišljeval? Na meddržavni lahkoatletski tekmi Finska-Svedska bodo nastopili za Finsko 4 bratje slavne rodine Järvinen. Trije od teh so itak že znani. Prvi je Achilles, eden najboljših sprinterjev in uspešen predvsem v deseterboju. Matti je metalec kopja. V krogli je mojster Kalle. Četrti pa je dober v troskoku.

Američani pa hitro delajo. So že namrač napravili listo svojih olimpijskih lahkoatletskih tekmovalcev za Los Angeles. Do 1932 se bo gotovo še toliko spremenilo, da ta lista prav v Ameriki kjer se tako menjavajo uspešni sportniki, ne bo povsem držala.

Novomeški sport.

Plavalni sport. Te vrste sport je pričel zdajnje čase tudi pri nas gojiti naš SK. Elan. Ker pa za tako stvar kopalnice ni pripravno, je pričel SK. Elan graditi tekmovališče oziroma dva skakalna odra in sicer enega na otoku sredi Krke, drugega pa na levem bregu Krke na nasprotni strani, nad kopalniščem. Krka sama s svojim počasnim tokom, pa tvori sama pravi lep basen. Prostor med obema skakalnima odroma bo služil za trening kakor tudi za tekme in je širok dobrih 50 metrov.

L. Tenis-turnir. SK. Elan priredi danes v nedeljo, dne 30. avgusta, na svojem tenis-igrišču na Loku 1. tenis-turnir, ki se ga udeležijo tudi SK. Ilirija iz Ljubljane. Turnir bo za Novo mesto novost in sportna prireditev prve vrste, ker bo SK. Ilirija zasopao po svojih najboljših turnirskih igralcih in igralkah. Turnir se prične dopoldne ob 9 ter se nadaljuje popoldne ob 15, vendar le v slučaju lepega vremena.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 30. avg. 9.30 Prenos cerkvene gl. — 10.00 Plošče — 10.30 Versko predavanje, p. dr. Angelik Tominec — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Dnevne vesti in plošče — 13.00 Tekma harmonikarjev in ansamblov (prenos z velesajma) — 16.15 Veselogra »Te modre oči« (St. Jakobeč gled. oder) — 16.45 Tekma harmonikarjev in ansamblov (prenos z velesajma) — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poročila jugoslov. prvak in velemojster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku — 20.30 Revija ljubljanskih baritonov (Sodelujejo baritonisti gg. Žagar, Deržaj, Premelj, Petrovič Tone in Roman, Rus, Jug.) — 21.30 Salonski kvintet. Vmes časovna napoved in poročila.

Ponedeljek, 31. avgusta: 12.15 plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Gnojenje v jeseni — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poročila jugoslov. prvak in velemojster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku — 20.30 Samoapevi in dueti: gđc. Štefka Korečan in gosp. Lovro Korečan — 21.15 Salonski kvintet — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Torek, 1. septembra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Dr. Veber: Sociologija in etika evangeljev — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poročila jugoslov. prvak in velemojster dr. Milan Vidmar v slovenskem nemškem in francoskem jeziku — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Ponedeljek, 31. avgusta:

Beograd: 12.45 Radio orkester — 19.00 Narodne melodije — 19.30 Klavirski koncert — 20.30 Vokalni koncert — 21.50 Radio orkester. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 20.30 Koncertni večer. — **Budapest:** 12.05 Radio kvartet — 17.30 Violinski in pianinski koncert — 19.15 Ciganska glasba — 20.20 Concert opernega orkestra. — **Dunaj:** 20.00 Zvočni film v glasbi — 21.00 Komorna glasba, flavte — 22.05 Večerni koncert. — **Milan, Torino:** 12.14 Pestra glasba — 19.45 Plošče — 20.45 Komedija — 21.30 Komorna glasba. — **Oslo:** 18.30 Pesmi — 20.00 Komedija. — **Praga:** 19.30 Kabaret — 20.30 Koncert — 21.00 Orkestralni koncert. — **Langenberg:** 20.00 Carusov večer — 20.45 Igra. — **Rim:** 13.10 Laha glasba — 21.00 Laha in plesna glasba. — **Barin:** 20.00 Koncert na pihala — 21.15 Večerni koncert. — **Katovce:** 12.10 Radio orkester — 20.10 Poljudni koncert — 22.30 Laha in plesna glasba. — **Toulouse:** 12.45 Koncert simfoničnega orkestra — 13.15 Akordeon — 20.30 Koncert simfoničnega orkestra — 21.30 Argentinska glasba — 22.00 Jazz. — **Stuttgart:** 19.45 Zabavni koncert — 21.00 Radio orkester.

Torek, 1. septembra:

Beograd: 12.45 Radio orkester — 17.30 Narodne pesmi — 20.00 Narodne melodije — 20.30 Zagreb — 22.50 Radio orkester. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 20.30 Večerni koncert — 22.40 Plesna glasba. — **Dunaj:** 11.30 Opoldanski koncert — 20.00 Koncert simfon. orkestra — 22.10 Večerni koncert. — **Milan, Torino:** 11.18 Pestra glasba — 13.00 Plošče — 21.00 Simfonični koncert — 22.30 Plesna glasba. — **Oslo:** 20.00 Komorna glasba — 22.05 Kabaretni večer. — **Praga:** 19.45 Religiozna glasba — 21.10 Večerni koncert. — **Langenberg:** 20.00 Večerni koncert. — **Rim:** 21.00 Peater konc. — 22.00 Operetni večer. — **Berlin:** 20.30 »Pred solničnim vzhodom«, drama, — 22.00 Zabavni konc. — **Katovice:** 20.15 »Aida«, opera — 23.10 Laha in plesna glasba. — **Toulouse:** 12.45 Laha glasba — 13.00 Popevke — 20.00 »Traviata«, opera —

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Kupčija z lastnim življenjem

Novi čas je obogatil kazenske zakonike za novo zločinstvo: ime mu je zavarovalna prevara. Res, da so predvsem gospodarski polomi od davna tirali človeka v iskanje, kako bi si pomagal iz stiske, pa naj to stane katerokoli žrtev, navsezadnje celo življenje. Moderno razčlenjeno zavarovalništvo pa marsikoga v takem položaju kaj lahko zavede na pot prevare. V poštev pridejo vse razne vrste zavarovanj, ki se tičejo človekovega življenja, zdravja in celovitosti, pa tudi nekatere stvarne zavarovalne panoge. V boju proti zavarovalnim varalcem so si moderne zavarovalnice osnovalne nekatere detektivske oddelke, ki stalno nadzirajo riskantnejše in večje zavarovance, ki stopijo v akcijo zlasti pred morebitnim izplačilom odškodnine. Uspehi teh zavarovalnih detektivov so čisto tako sijajni, da celo poklicne policijske detektive presestnetijo. Naj navedemo le dva slučaja poskušane zavarovalne prevare iz najnovejšega časa.

Samoumor

konzula dr. Barckhausena

V noči, ko so prinesli berlinski časopisi prve vesti o polomu velikih nemških bank, so našli ustreljenega v vrtu njegove vile v Berlinu generalnega konzula dr. Barckhausena. Javnost je takoj sklepala: vezanost s propadlimi bankami ga je gnala v smrt. Policijsko poročilo se je glasilo: roparski umor. Zavarovalnice pa so bile precej drugačnega mnenja...

Dr. Barckhausen je bil član odlične bremenske rodbine in je zelo hitro dosegel sijajno družabno stališče. Tudi družinsko življenje je vsaj po zunanem videzu bilo zelo srečno, hčerke so naravnost oboževale svojega očeta. Vse ga je zavidalo za srečo, ki se mu je na videz tako solčno smehljala vse življenje. Skoro nihče pa ni vedel, da se mora moč, ki si ni bil vajen ničesar odreči, že leta boriti z gospodarskimi skrbmi. Tudi bi marsikdo ne verjel, da je bil gospod generalni konzul stalni obiskovalec berlinskih zastavljalnic. Sam je najbolje čutil, da mu skrbi segajo že čez glavo in da tone. Ko je zaman poskusil to in ono, se je navsezadnje kot rešilne bilke oprjel misli na zavarovalno prevaro. Dne 16. junija se je peljal s svojim avtomobilom, ki ga je dal prej visoko zavarovati, proti Labi ter se je na samotnem kraju pri Havelbergu pognal v reko; sam je zadnji hip skočil z voza. Voda je bila visoka in je pokrila popolnoma cel avto. Po Barckhausenovem prepričanju nikdar nihče ne bi mogel najti avtomobila. Prijavil je policiji, da mu je avto ukraden. Istčasno pa je zahteval od zavarovalnice izplačilo odškodnine za ukradeni voz. Vsaj hipno si je upal odpomči, kajti zapadli dolgovi so zadnji čas narasli na 100.000 mark, pa ni vedel, odkod to kritje.

Ponoči dne 12. julija je Barckhausen nenadno dobil iz nekega uredništva sporočilo, ki ga je strlo: našli so njegov avtomobil in ga izvlekli iz vode. Boril se je nekaj hipov sam s seboj, kaj sedaj, nazadnje pa se je odločil za samoumor. Nikakor pa ni hotel, da bi se mu izjalovil prvotni načrt, opomoči si gospodarsko in rešiti družino pred bedo z odškodnino iz zavarovalnih pogodb. Zavarovalna policija za življenje se je glasila na 200.000 mark, a je imela klavzuro, da se zavarovana vsota v slučaju samoumora ne izplača. Treba je bilo torej naglo zasnovati načrt, kako bi odvrnil sum, da je izvršil samoumor. Pri tem načrtu pa je napravil Barckhausen več usodnih napak, ki so jih spretni zavarovalniški uradniki odkrili in dokazali, da gre za čisto navaden samoumor. Takole se je vsa dvojna tragedija izvršila:

V njegovi sobi so našli pismo, ki je končalo nenadoma, sredi stavka, da, sredi besede. To pismo naj bi napravilo vtis, da je pač moral Barckhausen sredi dela nenadoma zaslišati glasove vlomilcev, jim stekel naproti, začel z njimi boj in v krvavi borbi podlegel. Na prvi pogled je načrt brezhiben, pa nepremišljena poteza ga je ubila: Barckhausen je pismo pisal s polnilnim peresom, pero pa so našli zaklenjeno v pisalni mizi... Ubit je bil Barckhausen z revolverjem, ki ga nihče domačih ni spoznal, običajni njegov samokres je bil v predalu pisalne mize. Zdelo se je, da je to dovoljni dokaz, da je konzula ubila tuja roka, toda prejšnji Barckhausnov šofer je izjavil, da mu je to orožje svojčas naročil gospodar osnažiti... Tretja vrzel v načrtu: Ko so našli Barckhausna mrtvega, je mrlič krčevito držal v roki razcefrano kravato, ki naj bi jo v borbi z napadalcem strgal nasprotniku z vratu, poleg kravate je držal v roki krepelce. Mala pomota v računu: kravato je tiščal tako, da je ob dlani bila notranja stran kravate; ako naj bi mu jo v boju iztrgal, bi mu ob podprijemu pod kravato na vsak način orodje zdrsnilo iz roke...

Največjo napako pa je Barckhausen napravil s pretvezo, da mu je bila pri napadu uprana listnica. Dan po njegovi smrti se je javil poštni uslužbenec in sporočil, da je prejšnji dan našel v nabiralniku pri pobiranju pošte neko listnico. Ugotovili so, da je to pogrešana Barckhausnova listnica. Poštar pa je pobral pošto iz dotičnega nabiralnika ob uri, ko je konzul čisto gotovo še živel ter z domačimi govoril... Barckhausen je pač pozabil ugotoviti, ob kateri uri bodo pobrali pošto iz nabiralnika, v katerega je potisnil svojo listnico in tako sam olajšal dokaz, da gre za samoumor, izvršen z namenom, da bi si pomagal iz gospodarske stiske z zavarovalnino. In ako bi se zavarovalnice tako zelo ne zanimale za njegov slučaj, bi kronika verjetno za vse čase zapisala, da je konzul dr. Barckhausen postal žrtev roparskega napada.

Trgovec naročil svoj lastni umor

Drugi primer zavarovalne prevare, ki ga hočemo tu navesti, je še zanimivejši, zlasti ker bo postal znova aktualen prav v najbližjih dneh, kajti zadeva bo prišla v sodno razpravo. Je to slučaj Steinherz, ki je pred nekako štiri-mi meseci zbudil toliko pozornosti med kriminalisti, ter je cele tedne polnil stolpce skoro vseh evropskih listov. — Bivšega vinskega trgovca, ogrskega žida Rudolfa Steinherza iz Kecskemeta na Ogrskem, so našli zjutraj dne 26. marca ubitega v kupeju II. razreda v brzovlaku med Budimpešto in Dunajem. Tako so se glasila prva časniška poročila, suho, brez navajanja vzrokov in okolnosti tragičnega dogodka, kajti vse je bilo sprva nekako zavito v temo in nejasnost. Čez nekaj dni se je policiji posrečilo, da je odkrila morilca v osebi brezposelnega tapetniškega pomočnika Friderika Fischla iz Kecskemeta. Po prvih kombinacijah je široka javnost videla v vsem dogodku roparski umor. Fischlove trditve pa so zasakale preiskavo v čisto drugo smer. V zadevo so posegle številne zavarovalnice, ki so bile na umoru Steinherza zainteresirane, in zdi se, da je dokazano, da gre pri vsem le za dobro zasnovano zavarovalno prevaro. Toda preden je bil ves dokazni material zbran, je stalno bilo na delu pet, šest zavarovalnic, njihovi škodni akti so od dne do dne rastli, folije zapisnikov so polnile poizvedbe avstrijske, ogrske ter deloma češke policije, daje državnega pravdnitstva, preiskovalnih sodnikov, advokatov, v prvi vrsti pa zavarovalniških detektivov. Ves ogromni material se bo rabil najprej pri kazenskih obravnavah proti Fischlu, ki se bodo vršile v najkrajšem času pri sodišču v Kecskemetu, potem pa še pri zavarovalnem civilnem procesu, ki se bo verjetno razpletel po končani kazenski pravdi.

Rudolf Steinherz, po poklicu trgovec, rojen leta 1880, je bil na zunaj ugleden mož in je bil celo predsednik židovske verske občine v Kecskemetu. Imel je lepo hišo in v javnosti so on, kakor tudi družina, posebno žena, nastopali kot imoviti ljudje. Za kulisami njegove gospodarske dejavnosti pa so se v zadnjem času pričele kazati razpoke, ki so ga slednjic pritrile tako daleč, da je kot ravnatelj izvozne delniške družbe Fructus tako zlorabljal svoj položaj, da je po konkurzni obravnavi družbe prišel pred kazenskega sodnika. Glavna razprava proti njemu bi se imela vršiti 7. aprila, a nikjer ni bilo na obzorju rešilne bilke, ki bi se je mogel oprjeti, in vse je kazalo, da bo moč obsojen. To ga je sililo k iskanju finančnih virov, da reši sebe in družino pred pomankanjem in sramoto.

V vsej zadevi igra veliko vlogo neka anonimna trgovska družba s švicarskim kapitalom, snovala se je bojda pod Steinherzovim vodstvom, da bi prevzela naloge bivše družbe Fructus. Koncem februarja se je Steinherz pogosto vozil med Budimpešto in Dunajem ter kmalu nato sporočil svojemu svaku dr. Bauru, odvetniku v Bratislavi, da bo nastavljen kot ravnatelj nekega švicarskega podjetja s 1000 švicarskimi franki mesečne plače, ter je celo povabil dr. Baura, naj pride 26. marca v Budimpešto, da bo kot pravni zastopnik nove družbe prisostvoval njeni formalni ustanovitvi. Pred nameravanim odhodom je poklical dr. Baura pisarno Steinherzovo, pa tam o švicarjih niso ničesar vedeli, zato seveda ni odpotoval; naslednji dan je čital v časopisih, da je bil Steinherz umorjen. — Pod naslovom snuječe se izvoznike družbe s švicarskim kapitalom se je Steinherzu brez večjih težav posrečilo skleniti več visokih zavarovanj.

Vse zavarovalne pogodbe pa so upravičevale Steinherza v slučaju nezgode, ki bi se končala s smrtjo ali s trajno invalidnostjo, do odškodnine sedem do osem milijonov dinarjev. In zlasti zadnje dni pred smrtjo se je Steinherz z zavarovanji mudilo. Ko je sklepal zavarovalno pogodbo pri Patriji dne 20. marca, je premijo, ki je zapadla le četrtletno, plačal za celo leto naprej ter tajniku še obljubil nagrado, ako mu takoj izstavijo zavarovalno polico. Je pač kot nekaka pošast zijał Steinherzu nasproti dan 7. aprila, ko se je imela vršiti usodna razprava v konkurzu družbe Fructus...

Tapetniški pomočnik Fric Fischl je stanoval v Kecskemetu v delavskem okraju in ni spadal med najbolj mirljubne ogrske državljane. Zapleten je bil že v več komunističnih procesov, dasi je komaj 18 let star; v zadnjem času je bil brezposeln. Dne 9. marca ga je obiskal Steinherz v njegovem stanovanju in odslej so odličnega trgovca večkrat videli v družbi z raztrganim, brezposelnim delavcem. Fischl je znanec pravil, da je dobil službo in da bo kmalu odšel z doma. Res je 24. marca nenadoma odpotoval v Budimpešto. Še isti večer so ga videli v družbi s Steinherzom na brzovlaku, ki odhaja z Budimpešte proti Dunaju ob 11.22 ponoči. Steinherz je zahteval lasten kupej, pa je bilo toliko potnikov, da mu sprevodnik ni mogel ugoditi. »Pojdiva v Meran«, reče nato Steinherz Fischlu. Izstopila sta, vrnila pri blažajni vozovnici in odšla v hotel Meran. — To je bila najusodnejša napaka, ki jo je Steinherz v spretno zasnovanem načrtu napravil; prav to njegovo sumljivo vedenje je napotilo policijo na iskanje smeri za njegovim morilcem ter na razglabljanje, čemu da se je prav za prav vsa grozna tragedija izvršila.

V hotelu sta se oba nastanila skupno, Fischl se je vpisal pod imenom Franc Kovács iz Félegyháze, mati da se imenuje Maria Kósó. Pozneje so našli pri Fischlu dnevnik, pisava pa se je ujemala s pisavo na hotelski

prijavnici: s tem je bil podan dokaz istovetnosti med Fischlom in Steinherzovim tovarišem.

Dne 25. marca sta Fischl in Steinherz zopet zaman iskala na raznih vlakih prilike, da bi izvršila svoj namen. Še-le naslednji dan zjutraj, to je 26. marca, sta zopet skupno sedla na dunajski brzovlak ob pol 5 ter se zaprla v ločen oddelek drugega razreda. Ob pol 6 je sprevodnik našel v kupeju Steinherza, umirajočega, z razbito glavo... Prepeljali so ga v sanatorij v Kecskemetu, bil je še dobro uro pri zavesti. Dopoldne je umrl. Dejanja je osumila policija Fischla. Ko je detektiv vprašal Steinherza, če Fischla pozna, je odločno zanikal. Svojega morilca je opisal kot visokega, tenkega, svetlolasega 30 do 22 letnega moža, dočim je Fischl majhen, črnolas, temnopolt, kodroglav in komaj 18 let star. Ženi je navedel čisto drugo progno, na kateri da se je izvršil roparski napad nani; Uganka za uganko, vse se zgrmadijo v strašno tragedijo. Še umirajoč je Steinherz mislil le na denar in vse poskusil, da bi dokazal, da je žrtev navadnega ropa ter tako pomogel družini z zavarovalninami znova do blagostanja.

Nekaj dni nato je dunajska policija naletela ponoči v snegu na cesti na nekega delavca, sestradanega in vsega premražena. Bil je po vsej Evropi iskani Fric Fischl. Vse, kar vemo o pripravah za usmrtilitev Steinherza in o izvršitvi načrta, nam je znano le iz pripovedovanja Fischla pred policijo in preiskovalnim sodnikom. Jasno, da si skuša Fischl čim bolj olajšati stališče in odločno zatrjuje, da je ravnal vse po naročilu in prošnji Steinherza. Njegove izpovedi zelo godijo zavarovalnicam, kajti iz njih sledi, da gre pri vsem za zavarovalno prevaro. Da pa se krijejo njihovi interesi s Fischlovimi, iz kupčijskih razlogov zanje ni prijetno, kajti javno mnenje je vedno na strani tistega, ki trpi, in v tem slučaju je Steinherz in njegova vdova. Zato zavarovalnice direktno ne morejo poseči v proces, ker bi morale štiti morilca Fischla; poskrbele pa so dovolj dobro, da bodo na drug način njihovi interesi zastopani tudi že v kazenskem procesu proti Fischlu. Ženi umorjenega Steinherza je po drugi strani veliko na tem, da bi se ji posrečilo dokazati, da je bil izvršen na njenega moža roparski napad, ker le v tem slučaju bi prišla do zavarovalnin. In tako se pojavi v časopisju sedaj vest, ki jo lansira ta stranka, čez čas zopet nasprotna dokazuje nekaj drugega. Ves slučaj se tako

Drago B.:

Kaznovana radovednost

Gospod Zapletnik je krogal vso noč. Zato je imel tudi zelo nemirne sanje. Pomislite! V sanjah je stal vrh zvonika in pil »Franc-Jozefovo greničico«. Pa se je nekoliko preveč nagnil in je zdrsil po strmi stehi ter zakričal... in se zbudil. Začuden je pogledal po sobi in njegove oči so se ustavile na uri. Deset. Gospod Zapletnik se je domislil, da je nedelja. Zato se je obrnil in zopet mirno zaspal.

Tedaj so se odprla tiho vrata in v sobi se je pojavila gospa Zapletnik. Debeluška je stopila k postelji ter se zarla v soprogov obraz. »U, čakaj, ti ponočnjak, jaz ti že pokazem!« Pa gospa Zapletnik ni vedela s kom in kaj mu naj pokaže. Njene misli so se menjavale, končno je obstala pri misli, da mu ne da zajutreka.

»To bo pomagalo!« Toda v sru ni bila zadovoljna. Premajhna se ji je zdela taka kazena. Stopila je k Zapletnikovi obleki in preiskala žep. Uspeh preiskave: cigara, pol žemlje, gumb, robec, vžgalice, zobotrebec, denarnica z 10 Din, veselična vstopnica in — gospej Zapletnikovi so se zasvetile oči — drobnog, fino dišeče pisemce se je treslo v njenih rokah.

»Tako! Ti razvratnež! Le čakaj!« Gospa Zapletnik je odprla pismo. S fino pisavo je bilo napisano:

»Dragi!

Ti ne veš, kako težko pričakujem, da me kmalu zopet poseliš! Sedaj ložiram v hotelu »Meran« soba 37. Pridi kmalu. Te poljublja Tvoja Mira.«

Gospa Zapletnik je mislila, da jo bo zadela kap. Zgrudila se je v naslanjač in pričela krčevito jokati. Ko se je nekoliko pomirila, je razmišljala, kako bi se osvetila.

»Uh, Luka! To te presenetim, le čakaj!« Zopet jo je posilil jok. Med ihtenjem je sikala:

»Ti hudoba, razvratnež, hinavec!«

Ura na steni je bila enajst. Gospod Zapletnik se je zbudil in leno dvignil glavo. Ko je ugledal soprogo, se je hitro potuhnil. Gospej soprogi, ki je komaj čakala, da se zbudi, je vzkipela jeza in hripavo je zakričala:

»Luka, grdoha lena, vstani!«

Gospod Luka je navidezno smrčal dalje.

»Lauukaaa! Vstani!«

Sedaj se je gospod Luka »zbudil«.

»A-a-a! Koliko je pa ura? A-a!«

Ko Zapletnik ni dobil odgovora, se je dvignil iz postelje. Oblekel si je pižamo in stopil k oknu.

»A-a-a, saj je res že dan, a-a-a!«

Gospej soprogi, ki je komaj čakala, da pride do besede, je sedaj bruhnilo iz ust:

»Uh, ni še dneva! Tema je, tema! Toda jaz ti posvetim, da boš videl na oblačnem nebu sonce! Ti razvratnež, ti...!«

Gospod Luka je z izbuljenimi očmi strmel na razjarjeno soprogo.

»Ježeš kaj pa je?!«

»Kako se ti dela nedolžnega,« je rekla soproga s sladkim glasom, ki se je tresel od jeze.

Gospod Luka je vzrojil:

»Ja zlonika, kaj prav za prav hočeš od mene!«

od dne do dne zapleta, namesto, da bi se pojasnjeval.

Za nagrado je Steinherz obljubil Fischlu 5000 dolarjev, ki da mu jih bo izplačalo sovjetsko poslanstvo na Dunaju po izvršenem dejanju. Kot legitimacija naj bi služila srebrna ura, ki jo je dal Steinherz Fischlu. Fischl trdi, da je uro dejanski odposlal na poslanstvo, poslanstvo pa je uradno dementiralo, da bi kako tako pošiljko prejelo. — Zastopniki vdove skušajo dokazati, da je pravi morilec bil neki še neznani Fischlov pomočnik, ki ga je Steinherz opisal pred smrtjo kot svetlolasega, velikega mladeniča. In res so nekateri potniki videli ta dan takega človeka v vlaku. — Tudi z ono švicarsko družbo da je nekaj resnice. Nekateri odlični trgovci in javni delavci vedo o tem in da so sami bili v konzorciju.

Steinherza slikajo sorodniki kot silno občutljivega za telesne bolečine, zato da ni verjetno, da bi si hotel nakopati tako bolečine prostovoljno. Na zahtevo zavarovalnic je bilo truplo izkopano in v želodcu so dejanski našli ostanke veronala, ki da ga je zavžil Steinherz, da ne bi čutil bolečin. Pa se je nasprotni stranki posrečilo dokazati, da je Steinherz zavžil dozo veronala tik pred prenosom v bolnišnico. Fischl celo trdi, da je po prvih udarcih Steinherz izrečno zahteval, naj se udarja. In res so izvedenci dohnali, da je izmed devetih udarcev s kladivom po glavi šele zadnji bil smrten. Fischl se je namreč na dejanje pripravil s studijem anatomije, knjige mu je preskrbel Steinherz. — Fischl navaja, da ga je Steinherz pred činom še pogostil s salamo in vinom; res, pravi žena, moj mož je imel brašno s seboj, ko je šel zdoma, a Fischl mu je tudi uropal po izvršenem dejanju. Glavno pa je to-le: Javno mnenje sodi o Steinherzu, da je bil zmožen marsičesa, takega dejanja pa vendar ne. Družino da je imel rad, jasno, da ni šel v smrt prostovoljno. Kvečjemu, da je hotel postati trajno invaliden, saj tudi v tem slučaju bi prišel do ogromnih zavarovalnin. Pa ugovarjajo zavarovalnice: čemu pa se je dal biti po glavi in si ni dal uničiti raje kakega drugega organa, saj bi že to zadostovalo za trajno invalidnost.

In tako se prerokata stranki sem in tja, obe se resno pripravljata na sodne razprave. Sodišče bo pač razsodilo po prepričanju sodnega sodnika, gotovo pa je, da bo marsikatero vprašanje v zanimivem in obenem groznem slučaju Steinherz ostalo za vedno zagrnjeno v nejasnost in temo.

»Kaj hočem? Ti hinavec! Še danes vložim tožbo za ločitev! U, ta sramota, ta škan-dal!«

Gospa soproga je pričela na ves glas jokati. Gospo Zapletniku je postalo pri sru tesno. V mislih je begal po zgodovini prečute noči, a ni našel v njej nič pregrešnega. Stopil je k soprogi.

»No, Lizika, pa razjasni mi vendar vso stvar!«

»Kaj ti bom razlagala, ti hinavec grdi!«

V žep pogledaj! Gospa Zapletnik je pokazala površnik na obešalniku.

Gospod Zapletnik je ostrmel.

»Vraga, saj to ni moja suknja! Kje pa je moj površnik? Vraga!«

Gospa Zapletnik je dvignila objokano glavo. Kakor blisk jo je prešinilo: Luka je v pijanosti zamenjal suknjo, v kateri je bilo pisemce. In ona, reva, je bila žrtev zmore. Hitro je stopila k soprogi in mu sramežljivo razložila vso stvar. Z znano žensko diplomacijo ga je prosila odpuščanja.

Ko je gospod Zapletnik slišal vso zgodbo, je stopil parkrat zmagoslavno po sobi. Končno se je ustavil pred soprogo in dejal:

»Nu, to je bila res lepa kazen za tvojo radovednost!«

Gospa Zapletnik se je sramežljivo nasmehnila. Gospod Zapletnik pa jo je objel in jo poljubil, kakor že dolgo ne.

David Haek:

Mir

Nekoč so si hoteli ljudje na vsak način ogledati mir prav od blizu in na lastne oči, da bi vedeli, kdo je to in kakšen je po svoji zunanosti.

In so šli, da ga poiščejo. Prehodili so že velikanske dalje, ko pridejo do hiše, ki je pred njo sedel silen orjak. Bil je od nog do glave oborožen, imel je čelado in meč in puško — skratka, opazil si pri njem vse, kar je za vojno potreba. Sedel je na celi množini topov in za podnožje je imel veliko oklopno ladjo.

Ljudem je upadel pogum in prihujeno so se hoteli splaziti mimo. A on jih je ustavil.

»Kam ste namenjeni?«

Nihče si ni upal odgovoriti. To je velikana razjarilo in še bolj grozeče je ponovil svoje vprašanje.

»Hm!« je nekdo sam pri sebi menil, »zdi se, da imamo s samo vojno opravka in ji naš radovednost najbrž ne bo kaj všeč. Kar je, je! Beseda ni konj in če molčimo, nam lahko še huda prede,« in je stopil par korakov naprej ter rekel:

»Sli smo, da poiščemo mir in sami na lastne oči vidimo, kakšen je.«

Velikan se je dobrodušno nasmehnil:

»To je zelo lepo od vas. Le dobro si me ogledajte!«

Ljudje so ga osupli gledali.

»Do miru smo namenjeni,« so nekateri plaho dejali.

»Prav, prav, to sem jaz! Navadno me sicer vojno nazivajo, ampak če takole malo počivam, sem mir!«

(Prevel Frano.)

Gustav Jakob:

Ikra

Humoreska

Müller in Meyer sta se bila sele v poslednjem trenutku — tako pozno, da si tega nista mogla več sporočiti — pripravila, da sta s svojima ženama odšla v majhno, ampak res zelo majhno letovišče. Oba kraja sta si bila precej daleč narazen. Prvega v mesecu sta ženi poslali vsaka svojega moža v mesto po denar.

Gospa Meyer je svojemu možu za na pot dala še dober svet: »Konjaka mi nikar ne pij!« je rekla. Gospa Müller pa je dala svojemu možu skrbno pripravljeno zavoj z jectivinami. »Če že piješ konjak,« je rekla, »vsaj malo prigrizni, ker sam veš, kako slab želodec imaš!« Nato sta jo odkurila.

Lepo je, če imaš kdaj počitnice v zakonskem življenju! Srečala sta se čisto slučajno pri vratih glavne blagajne. Meyer je hotel vprav noter, Müller pa ven. To sta bila vesela! »Na to morava piti malo konjaka!« sta oba enoglasno dejala.

Prvo čašico sta pila z žejo kamel, ki so se vrnile z večtedenskega potovanja po puščavi. Nato je šlo kar po vrsti. Spočetka sicer nič kaj posebno, ampak polagoma vedno bolje in nazadnje celo prav dobro.

Ko se je topla ubranost, ki ju je bila prevzela, začela umikati rahlim opominom želodca, se je Müller spomnil na zavojček jektivin, ki mu jih je bila njegova žena tako skrbno pripravila in jih je v naglici vrgel na mizo, ko je takoj ob prihodu šel za trenotek na svoje zakotno stanovanje v mestu. »Pojd, greva!« je nenavadno velikodušno rekel svojemu prijatelju, »da vsaj pogledava, kaj mi je žena pripravila!«

In sta se napotila. Izprva ju je seveda malo zanašalo; nato sta se drug drugega držala in je šlo veliko boljše. Ampak popolnoma ravne hoje zato vseeno še dolgo nista zmogla. Slednjič sta prišla na stanovanje. »Pravičija gnjat!« je ugotovil Müller takoj, ko je odvil. Nato je storkljal v kuhinjo, vzel nože, vilice in dva krožnika. Enega od teh je ubil, ko je postavljaval na mizo in se kot navadno nekoliko tresel, nakar je črepinje povsem ravnodušno porinil v peč. »Sem pred oktobrom nihče ne pogleda,« je bistroumno pripomnil, ko je zapiral vrata.

»Ali pravičije v vašem kraju pravičije glede iker?« je še vprašal Meyer, ki je že po navari bil nekam boječ. »Prav vselej!« je lagal Müller nič manj ravnodušno kakor je bil pravkar pospravil črepinje. Nato sta se lotila pravičije gnjati in jo s kruhom pojedla v največjem zadovoljstvu, počasi in preiščeno. Ko je nazadnje ostal še čisto majhen košček, sta se začela kosati in plemenitosti. »Vzemite je velikodušno rekel Müller. »Ne,« je odvrnil Meyer, »to je tvoje.« Ko sta se še prerekala, se je nekaj strasnega zgodilo.

Iz ostanka mesa je priljel majhen bel črv in se po modro rožastem krožniku počasi

plazil k njima, ki sta, še ne docela trezna, prepadeno strmela vanj. Dva viteza, ki ju je neoborožena presenetil zmaj, bi ne mogla biti bolj preplašena.

»No, pa tole navsezadnje vendar ni kaka ikra?« je slednjič mukoma in z negotovim glasom izpregovoril Meyer.

»Hm, smešno!« ga je Müller zavrnil malo glasneje nego je bilo treba. »Te so vendar tako majhne, da jih s prostim očesom še vidiš ne.« In za dokaz je takoj prinesel konverzacijski leksikon, zvezek »Titian-Vatikan«. O joj! Tu je bilo: Dorasla trihina lahko meri tri do štiri milimetre. (Da pri vsem tem ostane vitka, ampak zelo vitka, ni bilo omenjeno.)

Vsa zbegana sta se spogledala. »Samo da bi bila moja žena tukaj!« sta oba imela na jeziku. A bili sta daleč.

Meyer, ki ni prenesel toliko konjaka kakor Müller, je v sebi medtem že začutil »simptome v prvem stadiju obolenja«: pomanjkanje teka i. dr. »Ampak ti si vendar rekel, da je bil pravičije preiskani!« je zastokal. Müller je moral priznati, da o tem res ni prav za prav nič vedel. Seveda mu Meyer tega ni čital. Tik pred svojo smrtjo vendar ne boš prijateljstvo oponašal!

Slednjič se je Müller odločil. »V lekarno greva in dava meso preiskati,« je predlagal.

Lekarnar stanuje v isti hiši. Ujela sta ikro, ki se je zelo upirala in s presenetljivo naglico švigala okoli. »Pazi, da ti ne skoči v nos in ne uide v dihhalne organe!« ga je svaril Meyer — jo spravila v skatlico za vžigalice, priložila ostanku mesa in tresoča se od strahu, starosti in alkohola sta odšla po stopnicah. Imela sta res eno, mogoče dve urici prijetne zabave — a še slutila nista, da se bo to tako strašno maščevalo.

Ampak to je vendar čisto navaden zaplivatek!« je ušlo lekarnarju, ko se je ikra prekopicavala po stekleni plošči prodajalne mize. Nato se je znanstveno in zagonetno smehljal. »To seveda ne izključuje,« je pristavil, »da v mesu poleg tega ni še kakih iker.«

»Preiščite z mikroskopom!« sta ga rotila oba stara gospoda. Lekarnar se je izgovarjal, da to ni njegov poklic. Slednjič se je dal pregovoriti, da bo stvar zasebno preiskal. Prep pa je meso še malo poduhal in pri tem napravil sila važen obraz.

Preiskava se je obema zdela neskončno dolga. Ker sta medtem ves čas skoraj neprestano pridrževala sapo, sta v resnici že začutila nekatere znake šele po več mesecih nastopajočega »zadnjega stadija trihinoze«: zadušenje zbog oslabitve od mikrobov razjedanega prsnega mišičja. Končno je lekarnar dvignil glavo izza instrumentov. Nič ni bil našel! Oh, kako sta se tega oba »bolnika« razveselila! »Zadnji stadij je izginil, kot bi

Kurenčkova Nežka ma tud beseda

Zadn čas je že bil, de jo nou cestn pulcisk red vn pršou in štrafing vorkn puvišu. Sej ni blu več za žiut. Kene, usaka čenča ma že zdej soj autumubil. Če kdu čeuie strga, pa že raj autumubil kup, kokr de b s dau čeuie putemplat. Pol pa drvi ukul pu cestah, kokr norc in ldi z blatam šprica in nhn žeuiejne u navarnast spraula. Bicekliti pa tud nisa dost bulš. Zadnč sm vidla, ke se je en biceklit enmu gēspudu u hrbet zaletu iz taka mučjo, de sta se uba u blat prekucnla. Seveda je gēspud biceklita pušten uluhtu in mu kar u kšit puvedu, de cestn pulcisk red prau, de more usak biceklit zmeri preh puzgunit, predn se kermu u hrbet zaleti, on pa ni nē puzgunu, zatu gau ta perumu pulcaje ancajju. Biceklit s pa iz tega še glihe ni sturu, ampak ja je kar lepu puduru, pa je blu dobr. Jest sm sploh ferbēna, če u ta nou red kej zalegu, ke se pa lde kar na morja vorngē navadēt.

Cestn pulcisk red prau, de more bit pu noč gmah, de lde lohka speja. Pa kdu s kej iz tega stri? Pr našmu susede maja enga petelina, ke je že bl u letih in zatu tud na more spat. Ta mrcina t začne usaka nuč že ukul dveh razsajat in se drt, kokr de b mou ud štuka. Kar nas je susedu se seveda čez tu gor držema. Pusebn moj mož je strašn hud na tega petelina. Ta narrajš b ga zadavu, če b mu u roka pršou. Kene, učaseh se pr kašn sej ali pa zburvraj mal zamedi, pusebn ukul ta peruža, ke se maja več za zment, tku de pride sele ukul dveh dam. Moj mož s scer u takeh pride-nasteh čeuie že u vež sezuje in prcapla kar u

štumfeh pu štingah, de b me na zbudu, ke on je hedu ubzirn, al se me pa buji, tu sam Buh ve. Kokr t pa prime na uretah za kluka, t pa kokr nalaš susedu peteln zareži in začne tku zjat, de me more zbedet. Kua nuca pol moze negova ubzirnast, družga ne kokr nahud s useli nakople in nazadne se še skregava, ke b treba na blu. A se ni tu za jezēt, de en takla peteln tulz zdrabe nardi in špetera. Ja, kokr sm rekla, moj mož ga ma strašn u želodce. Tu je pa še tanarbl fajm, ke t cestn pulcisk red iz petelinu še glihe ne stri. Te lohka razsajaja cele nuči in nam spajne krajeja, pulcija jh pa skuz prste gleda in lepu mouči.

Glih tu pa mojga mužā tku jezi, da je zadnč sam stopu na pulcija in čez ta mrha petelinuva prtožna djau na protokol, čš, nej tega petelina zakoleja, ubešja al pa na kašne druge viže ukul prneseja, de u enkrat gmah. Na pulci sa se mu začel pa še smejat, namest de b vorngē naredl. En gēspud iz desetm peticam za vratam mu je že clu reku, de ni nubenga tačga paragrafa, de b mogl pu nem petelina zaule petja ukul prenest.

Moj mož se pa na pesti kar tku ugnat, on je u takeh rčeh eneričn in hud ket turšk popr. »Pa ga saj zaprite, za božja vola. Jest čm mt pu noč gmah!« je pūgvuru. »Za kua pa dauke plačujem?«

»Tud iz zaporam vam na morma poslušet, ke petelinu sploh na zapirama, že zatu ne, ke b pol naš pasazeri, ke tle slučajn prenučujeja, ne mogl spat,« mu je udgūvuru na pulci.

»Kuku pa tu, de pjanca prec zaprete, če le mal bl na glas kihne pu noč, kaj?«

»Pjanca je use kej družga. A na veste, de petelini nimaja pamet in na veja, kaj delaja.«

»Sej pjanca ja tud nima, tu jest vem iz lastne skušnje. Pjanca tud na ve, kua dela, pa ga le zaprete, če prou prau pustava, de nevednast nubenga na ubavruje pred štrafingā. Ki je tle enakopravnast, kaj?«

Take jm je puvedu moj mož in zalaputnu urata. Peteln pa kar lepu naprej prepeva in se celmu svete u pest smeja. K. N.

pihnil, in zopet sta svobodno dihala. Potem sta vprašala, koliko sta dolžna.

»Stroškov ni nobenih,« je s poudarkom odvrnil lekarnar. »Ampak po vsem tem strahu prav za prav lahko stopimo na čašico konjaka!«

To je bila navsezadnje čisto pametna misel. Vsi trije so šli v restavracijo, v kateri sta pravkar bila. Topot je šlo zelo dobro. Imela sta vendar pri sebi nekoga, ki ni bil še nič konjaka pil in sta se nanj lahko ozirala.

Z napijanjem je šlo zdaj od vsega početka prav izvrstno; lekarnar se je pokazal čudovito vztrajnega, in ko se h koncu nista mogla zediniti v tem, da bi zapitek skupno poravnala, je eden moral pustiti denar na mizi, čeprav bi za tak znesek lahko več pravičjev dal preiskati glede iker.

Naslednje jutro je Meyer v svoje veliko presenečenje ugotovil, da je bil spal na blazinjaku v Müllerjevem stanovanju. Kako se je tam znašel, ni vedel. Tudi Müller mu ni mogel o tem ničesar povedati.

Se zelo prevzeta od tolikih prigod in s precej izpraznjenima možnjama sta se na-

slednji dan vrnila na letovišče. Vsega tega zamolčati ni bilo mogoče, ker je bil primanjkljaj le prevelik. Meyer je seveda vso krivdo zvrčal na Müllerja, ni si pa vedel pomoči, ko mu je žena grozila, da ga da sodno preklicati in da bo prihodnjič sama šla po denar.

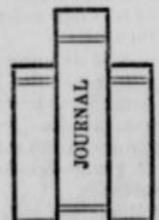
Müller pa je kajpada vso krivdo zvrčal na sumljivo pravičijo gnjat. Tedaj je za jeza gospe Müller prikipela do vrhunca. »Kaj, pravičija gnjat!« je kričala, »Ikre! Mikroskop!« pravičija! Koliko sta pa spet konjaka popila, sodruga požrešna, uh! Kakor bi prav dobro ne vedela, da so bile tisto meso, ki sem ti ga bila zavila, prekažene gosje prsi!«

Mizarjev sin je pisal račune. »Koliko naj računam Podlesnikom za ono delo? Pomočnik se je zamudil deset ur.«

»Deset ur? Zapiši 68 dinarjev,« je počul oče. A še preden je sin mogel zapisati, ga je ustavil:

»Čakaj malo, napravi raje okroglo število, piši 70. Ne, naredi 72, da ne bo izgledalo kot okroglo število.«

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZHNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL. NADSTROPJE

Tudi letos se na prvem mestu francoska kolesa

Prvovrstni izdelek in material. Najnižji tek.
Cene brez konkurence!
VIKTOR BOHINEC - LJUBLJANA
Dunajska cesta 21 Cenfki brezplačno!

VATA tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. — Zahtevajte vzorce in ceniki! — TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

Surovo maslo
(Tafelbutter)

načinejte, dobavljā v vsaki množini od 4 kg naprej franko, in sicer po ceni 30.— Din proti povzetju.

Franc Kolleritsch
APACE PRI GORNJI RADGONI

Izdejujejo se najnovejši model otroških vozičkov, razna najnovejša dvočkolesa, šivalni stroji in motorji. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna' F. B. L., tovarna dvočkoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Raznovrstne knjigoveške potrebšćine: platno, usnje, marmar papir, zlato, sukancee t. t. d. Vam nudim po najnižjih cenah

NA DEBELO! **NA DROBNO!**

A. Janežič
Ljubljana, Florjanska ulica

GROZDJJE

prvovrstno, iz lastnih ljutomerskih gorici, bo pošiljal čim dozori po 3.50 Din za kg franko postaja Središće vinogradnik R. KOŠAR, Sv. Bolfenk pri Središču. — Naročite takoj!

Ogledala
seh vrat, velikosti in oblik

Steklo

zrcalno 6—8mm, mašinsko 4—6mm, portalno, leznak, alabaster itd.

Spectrum d. d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

KRASNE TLAKOVE

za cerkve, veže izdeluje in poklada

Cementarna Gostinčar,
Pešata, pošta Dol pri Ljubljani.

L. Mikuš - Ljubljana

priporočā svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic

Popravila točno in solidno

Samo kdor v miru izbira — dobro kupi!

BUČNIC
METRU

Ako morate iz trgovine v trgovino, da si ogledate blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje kesali;

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate čas, da pregledate in prečenite vzorce kos za kosom, nikdō Vas ne bo prigovarjal za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu.

ZAHTEVAJTE NASO KOLEKCIJO

MATERIJALA ZA BRISAČE PO METRU

in dobili boste v par dneh, seveda brezplačno in brezobvezno.

Potem sedite in izberite ono, kar najbolj odgovarja Vašemu okusu.

Ker nabavljamo blago direktno iz tovarne in ga prodajamo naravnost Vam, odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljše blago za manj denarja.

Ze poi stoletja strežimo zadovoljnim odjemalcem.

Največja trg. in odprema tvrdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

Zavese, posteljna pregrinjala, perilo
monograme najcenejše veže

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Breda žepni robei kom Din 2.—, batist bell in barvasti robei fino vezeni kom Din 6.—, Entei — azur — predtisk

Poskusna razlaga življenja, prosta za bravce tega lista.

Dobroznamni astrolog prof. Roxroy se je iznova odločil, da izdela za prebivalstvo teh dežel povsem brezplačne razlage njihovga življenja v nemškem, angleškem in francoskem jeziku.

Sloves prof. Roxroya je na daleč razširjen in je povsem nepotrebno, da bi ga še posebej predstavljali. Njegova sposobnost, da razlaga življenje drugih, če so še tako oddaljeni od njega, je naravnost čudovita.

Celo zvezdoslovci različnih narodnosti in zelo ugledni po celem svetu ga posnemajo. On Vam našteva zmožnosti, Vam pove, kje in kako bi lahko dosegli uspehe in navaja prijetna in neprijetna razdobja Vašega življenja.

Čudili se bodele nad njegovim popisovanjem preteklih, sedanjih in prihodnjih dogodkov in pomagano Vam bo.

Gospod Paul Stahmann, izve den astrolog Ober-Niewiadom, (Nemčija) pravi:

»Razlage, ki jih je o meni napravil gospod prof. Roxroy, popolnoma odgovarjajo resnici. So sad temeljitega, zelo posrečenega dela. Ker sem sam astrolog, sem natančno preiskal njegove planetarske račune in navedbe in dognal, da je njegovo delo perfektno v vseh posameznostih, on sam je tej znanosti vseskozi kos.»

Ako se hočete okoristiti s to izredno ponudbo in želite sprejeti poskušajo razlago, sklicujte se na ta časopis in pošljite svoj las'oročno pisani naslov z navedbo dneva, meseca, leta in kraja Vašega rojstva in priložite 10 dinarjev v bankovcih ali znakmah (kovanega denarja ne pošiljati) v pokritje stroškov te notice, poštne itd. in kmalu boste prejeli poskusno razlago. Naslovite svoje pismo na: Prof. Roxroy, Dept. 3513 A Emstraat 42 Den Haag (Holand) pismenska poština 3 din.

Opazka: Prof. Roxroy ne razume slovenščine in more torej žal odgovarjati le v nemščini (ali na željo v francoščini ali angleščini).

Pridobivajte novih naročnikov!

Ivan Albrecht: Nagajivka

Zvončki po trati so odzvonili, pevec krljati se umirili, luna bahava gre na nebo, pojmo, tecimo, da nas ne bo!

Lunica, z Bogom, smo že molili, zvezde spremljaj, mi smo se skrili! Zdaj bomo spali vso noč sladko, ko bomo vstali, tebe ne bo.

Dobrosrčni striček

1.

Živel je striček, ki je bil tako neskončno blag in usmiljen, da mu ni bilo več živeti na tem grešnem svetu.

Vseposvoda je videl samo sovraštvo in prepir. Vsakdo se je skušal preko svojega bližnjega povzpeti na površje in se pritožiti do nezastuženega bogastva in časti. Večen boj za nadvlado je divjal med kralji in cesarji, večen boj med narodi, večen boj celo — med branjavci na trgu... Nihče ni imel več razumevanja za gorje svojega bližnjega, nihče ni več prizanašal in odpustal; vsi vprek so gojili v sebi le mržnjo in zavist. Strašni časi!

Dobrosrčni striček se je vsega tega tako iskreno naveličal, da bi najraje umrl. A božja poslanka smrt ne pride kar na ukaz. Striček je zato sklenil, da se napoti v samotni kraj na deželi in se tako povsem izogne človeški družbi.

Rečeno — storjeno...

Kupil si je majhno, a udobno hišo kraj širokega smrekovega gozda tik morske obale. Kaj hitro se je uživel v blaženi mir narave. Ves ljubi božji dan je posedal na obali, žulil staro čedro med zobmi, jadral z očmi daleč, daleč preko sinjega morja in poslušal božajoče šumenje valov. Bil je ves srečen v svoji veri, da je za vedno ubežal raznim krivičnim in krutim dejanjem, radi katerih je prej dan za dnem krvavelo njegovo zlato srce.

Pa se mu je nekoč zgodilo nekaj silno neprijetnega.

Ko je stopil v klet z namenom, da si odreže od nasoljene svinjske gnjati masten kos in si tako utolaži poželjenje po okusnem priboljšku, bi se bil od presenečenja skoraj zgrudil na tla. — Svinjska gnjat je izginila brez sledu. To se pravi: le še gole kosti so ležale na njenem mestu. Striček se je sunkoma ozrl — in komaj še utegnul ujeti s pogledom repek dobro rejene miske, ki je smuknila v luknjo...

To je bila res skrajno neprijetna reč. Da ni doletela enaka usoda tudi druge svinjske gnjati, ki mu jo je imel prinesiti prav ta dan kmot iz vasi, je striček šel po mucu Miškojedo.

Muca je čepela na plotu koncem vasi in tadovoljno brundala predse.

Striček jo je lepo pozdravil in nagovoril: »Poslušaj, muca! V moji hiši so miši.«

»Ah,« je vzdihnila muca in si hlasno obliznila gobček.

»Bi jih hotela pohrustati?«

»Se vprašaš, striček? Mijav! Mijav!«

Odšla sta proti stričkovi hiši. Muca je zlezla v klet — in uboge miši so plačale njen prihod z življenjem.

»Lepo se ti zahvalim, muca,« je dejal striček.

»Ze dobro, striček, mijav!«

2.

Naslednjega dne se je šel striček izprehajati v gozd.

Pot ga je dovedla do grma, v katerem je bilo ptičje gnezdo.

Ze nekajkrat je striček obstal pri tem grmu in dobrohotno opazoval troje negodnih mladičev, ki so čepeli v gnezdu in zehali — od dolgočasja ali glada, kdo ve? — kadar ptičke mame ni bilo doma.

Topot se je striček ves zavzet sklonil nad gnezdom: mladičev ni bilo več v njem...

Blagi striček je seve kar koj uganil, da se je morala zgoditi nesreča. Na veji bližnjega bora je namreč čepela ptička-mama in neutolajljivo vekala predse.

Zalosten se je striček okrenil, da bi na-

daljeval pot — pa mu je zdajci obvisel pogled na mucu, ki je čepela med gosto praprotnjo in potuhnjeno molčala.

»Poslušaj, muca!« jo je nagovoril striček. »Še včeraj so ležali v gnezdu trije mladiči.«

»Ah,« je vzdihnila muca in si obliznila gobček.

»Te mladiče si pohrustala ti!«

»Sem,« je priznala muca.

»Zato jih dobiš zdaj po grbi.«

»Saj veš kako, striček!«

Striček je pobral kamen in ga vrge; a muce ni zadel. Zbežala je med veje košatega bora in se odondod režala ogorčenemu stričku.

»Ne morem ti povedati, kako silno me je razžalostilo tvoje nedostojno vedenje,« jo je začel karati. »Pred krutostjo in surovostjo ljudi sem pobegnul v samotno — in sem bridko razočaran, ker sem nalletel tudi tu na takšno roparico. Ovbe, ovbe! Ali nimaš nič srca, nič vesti? Uničila si srečo uboge ptičje družine. Kaj bo zdaj siróta mama sama počela? — Povej, prosim te, ali se spodobi za staro, osivelo mucu, da mori nedolžne?«

Pobral je iznova kamen in ga zagnal, a tudi topot ni muce zadel. Spleza'a je še više, na vrh bora.

»Ali še ne boš nehal metati kamenja?« je zaklicala navzdol. »Po nesreči bi me še utegnul zadeti... Sedi na onile štor, ti bom nekaj povedala.«

»Če moreš kaj tehtnega navesti v svoje opravičilo, me bo veselilo,« je dejal striček.

»Kaj šel« je odgovorila muca. »Prav nič se ne bom opravičevala. Storiš sem samo to, kar bi storiš vsaka muca na svojem mestu. Tudi tebi, hinavec grdi, bi lahko marsikaj očitala.«

»Kaj praviš?« se je zavzel striček in sedel na štor.

»Tako je in nič drugače,« je trdo pristavila muca. »Ti si mi res čeden patron! Včeraj si me prišel prositi, naj ti podavim miši — in se ti je zdelo vse v redu in prav. Ko sem svoje krvavo delo dokončala, si me vzel v naročje in me božal in hvalil na vsa usta. Niti na misel ti ni padlo, da bi me imenoval roparico. Danes pa se središ in me zmerjaš, ker sem pohrustala troje nezlatih ptičkov...«

»Toda miši so mi oglodale gnjat,« je poudaril striček.

»Aha!« se je muzala muca. »In zato meniš, da je bilo pravično pustiti miske pomoriti? A povej mi, prosim, kaj si včeraj obedoval?«

»Ocvrte piške,« se je spomnil striček in se potprepal po tolstem trebuščku. »Mhm,« je pritrčila muca. »Videla sem te, ko si šel h kmetu ponje. In sem na lastne oči tudi videla, kako jim je dekla zavila vratove. Bodi tako ljubezljiv in mi povej: ali so ti tudi piške oglodale gnjat ali ti drugače kaj krivičnega storile?«

»Niso,« je zamisljeno dejal striček.

»Potem si ropar tudi ti!« mu je muca brezobzirno zabrusila v obraz.

Stričku je kamen, ki ga je imel pripravljene za mucu, zdrknul iz rok. Podprl si je s kolenom glavo in se še globlje zamislil.

Toda mucu se ni bilo dovolj.

»Morda bi mi utegnul povedati še to: odkod je gnjat, ki si jo imel pripravljeno za svoj trebušček, pa je po nesreči zašla v mišje žlodčke?«

»Od pujske je,« je dejal striček.

»Res,« je pritrčila muca. »Dobro sem poznala onega pujska... Miroljubno je živel v svojem tesnem domku, krulil, žrl, in ni skrivil nikomur niti lasu. Dovoli, da te vprašam: kaj ti je storil ubožec, da si nameraval oglodati njegove kosti?«

»Hm,« je priznal striček, »tvoji očitki prav za prav niso brez jedra.«

»Vidiš, takšen si,« je nadaljevala muca. »Pohvališ me, če davim miši in me grajaš, če morim ptičke. Ti pa z mirno vestjo ješ pujske in piške in si vendar človek, ki hoče biti modrejši od zivali.«

Striček je uvidel, da mucu ne pride do živoga. Vstal je in odšel domov, da bi v miru preudaril vse te čudne reči...

In se mu je zdelo, da prav do tja odmeva milo trnjanje uboge ptičke za mrtvimi mladiči... Pri tem se je domislil, da imajo tudi piške mamo, ki žaluje za izgubljenimi otročiči. In miške? O, tudi miške niso brez mame... In pujski? O, tudi ti jo imajo, tudi ti...

Blagemu stričku je postalo mahoma tako neizrečeno hudo pri srcu, da bi se zjokal...

In se je odločil. Udaril je s pestjo krepko ob mizo in se zarotil:

»Nikoli več ne pokusim mesa!« (Konec prihodnjaj.)

Gustav Strliša:

Izgubljeni žarek

Zlati solčni žarek se je izgubil.

Ko je zjutraj poletel z bratci iz ognjene solčne palače, se je veselo sprehal po plju in gozdu. Zasiljal je preko gor in se nasmehnil skozi okence skromne selske hišice.

Radovednost ga je gnala dalje. Htel je v mesto. V predmestju ga je hotel prepoditi smrad, ki je puhtel iz dimastih tovarn. Žarek je pa pogumno vztrajal. Ni hotel pobegniti. Prodril je skozi gosti, smrdljivi dim in bežal dalje.

Ljudje v mestu so se ga razveselili. Kraj je ležal globoko v dolini in solnce ni skoraj nikoli prisijalo tjakaj.

In tako se je žarek oddaljil od svojih bratcev. Se sam ni ni vedel, kdaj in kako...

Nasmehnila se je večerna zarja. Vsi žarki so se vrnili k solncu. Našega radovedneža še vedno ni bilo nazaj v solčno palačo.

Zlata zarja je poslednjikrat pomežiknila nad goro. Poredno se je zasmejala, ko je opazila, da je žarek izostal.

Žarek se je prav tedaj spomnil, da se mora vrniti. Svignil je kvišku. Prepozno! Zarja je ta hip izginila za snežnikom.

Prestrašil se je:

»Zdaj moram potovati! Poiskati si moram varno zavetje.« Napotil se je po mestu.

Kamor je prišel, nikjer ni bil zadovoljen. V zakajenih krčmah je bilo vse pijano. Po vinu in žganju je smrdelo. Tobakov dim je silil ljudem v oči.

Hiše so bile žalostne in bedne. V mraku so izgledale kakor velike, črne krste, dokler jih ni osvetlil žarek.

»Nazaj! Nazaj v naravo moram!« si je dejal izgubljenec in odbrzel. Kmalu se je znašel na zelenem travniku.

Tudi tu, kjer je bilo podnevi vse tako lepo, se mu je zdaj zdelo pusto in prazno.

Zalosten je taval dalje.

Tedaj opazi otroka, ki je sedel pred hišico koncem njive in se veselo smehljajal.

Ko otrok zagleda solčni žarek, stegne ročice in ga zavabi:

»Pridi vendar k meni! Ostanj tukaj in igray se z menoj, bratec, nebeški svatec!«

Žarek se je zazrl v otroka. Bila je majhna, živahna deklica, slabo oblečena. Njen obraz pa je bil vesel in zdrav, in njene oči so sijale kakor dve prijazni zvezdici...

»Če se ne maraš igrati z menoj, se skrij pri meni! Pozno je že!« ga je zavabilo dekletce.

Žarek jo je obsijal. Pokukal je v njeno nedolžno dušico in od veselja zatrepetal: v otrokovi dušici je videl edini prostor, kamor se lahko skrrije.

Glavno je vzkljnil otrok, ko je začutil v očeh sij solčnega žarka in v srcu njegovo toploto. Radostno je pohitel k mami.

Ko se je žarek naslednjega dne zbudil, ni več hotel iz otrokove duše. V nji se mu je zdelo lepše kakor povsod drugje.

In solčni žarek je ostal v duši nedolžnega otroka, kjer je še zdaj. Če ne verjamete, mu pogledite v vase, lesketajoče se očli! Lahko ga boste opazili. Veselo se vam bo smehljajal in vam zažarel iz njih.

Za bistre glave

Rešitev zloženke:

O moj preljubi, dragi dom, zate sreč gori; kako te zvesto ljubil bom vse svoje žive dni!

Pravilnih rešitev je bilo topot 118. Za nagrado izrečena je bila: Ivica Hodnik, učenka 2 razreda na Jesenicah, Gorenjsko. Dobi knjigo »Najdenček Jokec«.

Nova zloženka

S..... s., S..... č. o..... r..... m... j. s..... m...!

V zgornji prvi kitici znane narodne pesmi je vsaka beseda označena samo s prvo črko, ostale črke pa so zaznamovane s pikami. Iztahtajte, katere črke manjkajo in napolnite z njimi prazen prostor.

Ena od pravilnih rešitev bo izrečena za nagrado. Pošljite rešitve najkasneje do petka, 5. septembra, na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec«, Ljubljana.

STRIČKOV KOTIČEK

194. Dragi Kotičkov striček! — Ze dvakrat sem Ti pisala, pa nisem dobila nobenega odgovora. Drugi otroci Te zato karajo, jaz Ti pa nič žalega ne rečem, čeprav si popolnoma pozabil name. Danes Te pa nekaj prav lepo prosim. Odgovori mi na to, kar Te bom zdajle vprašala.

Pred kratkem sem čitala v Tvojem kotičku, kako si jamral, da si zelo suh, da Ti nobena jed ne diši itd. Kaj je vendar s Teboj? Se bojim, da si tuberkulozen. Če se čutiš slabotnega in nimaš teka, mi piši. Jaz Ti bom svetlovala dobra zdravila, da boš kar koj ozdravel. — Te prav lepo pozdravlja

Paulina Kranjc, učenka III. razr. mešč. š. v Celju

Draga Paulina! — Malo, prav malo je manjkalo, da me Tvoja drobno pisemce ni ganilo do ljuhih solc. Tako skrbno in blago me sprašuješ po zdravju, kakor da nisi 10 let stara pančka, nego stara, sivolasa mama moja, ki že 20 let v hladnem grobu trohni... No, le nikar se ne boj zame! Suh sem res kakor brizlavni drog — toda zaradi tega še ni treba, da bi bil tuberkulozen. Še na misel mi ne pride kaj takega! Gospa Jetlika je nekččo mojo mamo ugrabila — mene pa ne bo, če Bog da in sreča junaš'a! Ali misliš, da je suhota že znak boleznj? Kaj šel! Več, se mi kar močno verjetno zdi, da je z ljuto gospo smrtjo prav tako, kakor z nami ljudmi. Kaj nam bolj diši: debela ali suha ocvrta piška? Debela, kakopak! Tako menja tudi bolna smrt raje kašnemu debeluhu vrat zavije, kot suhemu... Torej je nič ne skrbi zame! Dokler bom še kašnno okroglo iz rokava stresl znan in dokler bom tako suh, da me bo kdo vsaj skozi daljnogled še lahko videl, toliko časa mi še ni treba tistih Tvojih zdravil — ki so brzokone tavcentrože ali kaj podobnega...

Lepo pozdravljen! Kotičkov striček.

195. Dragi striček! — Že večkrat sem Ti mislila pisati, pa sem odlašala prav do danes. Prej, ko je bila čola, sem se morala učiti, zdaj sem bila pa na počitnicah. — Govorj si radovedno, kje sem bila na počitnicah? Če bi res rad vedel, Ti povem. Tam, kjer se je rodil naš največji slovenski pisatelj: Josip Jurčič. Bilo je prav prijetno. Kopal sem se vsak dan. — Zdaj Te pa prosim, da me daš v svoj kotiček. Če me ne daš, bom tako jezna nate, da bom nikoli več ne bom čitala Tvoje ga kitčke.

Sprejmi mnogo lepih pozdravov od Malvi Prešen, učenke II. razr. gimnazije v Ljubljani.

Lepo pozdravljen! Kotičkov striček.

196. Dragi striček! — Dovoli, da Ti tudi jaz pišem. Stanujem v Britofu, da je eno uro oddaljen od Kranja. Pa ne misli, da je to takš britof, kamor mrliče polagajo. Kaj šel! To je nadvse prijazna vasica. Naša hiša stoji na nizkem griču, pod katerim teče reka Kokra, ki jo gotovo vsaj po imenu poznaš. V Kokri se kopljem, kadar je vroče.

Imam tudi tri brate in dve sestri. — Letos sem hodil v IV. razred v Predoslje. Ker so tam samo štiri razredi, bom moral to šolsko leto iti v Ljubljano. Kaj misliš, ali so v Ljubljani kaj hudi učitelji? — Povedati Ti moram, da imam obe Tvoji knjigi: »Najdenček Jokec« in »Za židano voljce«, ki sta mi silno všeč. Tudi Tvoj kotiček v nedeljškem »Slovenec« mi zelo ugaja. — Ali Ti snem že večkrat pisati?

Tisoč pozdravov Ti pošilja

Ciril Vider, učenec V. razr., Britof pri Kranju.

Dragi Ciril! — Kotičku mi je znano, niso ljubljanski učitelji nič bolj hudi, kot so učitelji na deželi. Hudi so samo včasih in še takrat je na one, ki jim vse drugo po glavi roji, samo učenje ne. Morda imaš alabo vest, da me to izprašuješ? Če si tudi Ti kakšen takšen nebodigatreba-tiček, zahvali Boga, da nisi živel in hodil v šolo pred kakimi 20 leti, ko je v šoli še leskova šiba glavno besedo imela in so bili naši uhlji neprestano v nevarnosti, da jih razjarjeni učiteljevi prsi kakor stensko uro za štirinajst dni naprej navijejo! Sicer pa bi po tem, da Ti je mama kupila oba moji knjigi, sdepal, da moraš biti dečko, kot se spodobi. Drugače bi Ti mama gotovo raje kaj drugega kupila — na primer onega čudnega tiča, ki prelepo sfiiti, fiitit žvigati in »vrik, vrik!« po zadnji plati prepevati zna... Ali ni tako?

Bog Te živi! Kotičkov striček.

Ob zaključku dvignem čašo in zakličem našima slavljenčema: Živita še mnogo, mnogo srečnih in veselih let!«

»Še mnogo let!« je zaorilo po dvorani in marsikatero oko se je zarosilo ob ganljivih stričevih besedah.

Nato so pevci zapeli ono znano:

»Zabe svatbo so imele zbrane iz sosednih mlak...!«

Vse je prepevalo — vse se je veselilo. Po pojedini so gostje šli na vrt, kjer so ob zvokih poskočnih pesmic plesali pozno v noč.

Šele, ko se je jelo nebo na vzvodu rdečiti ter so ugašale poslednje zvezde, so se gostje odpravljali proti domu. Skrbne ženiice so imele mnogo — preveč opraviti s svojimi možički, ki so se prežeti rujnega vinca opotekali v rosnj travi.

Svetlo solnce je zopet ogrevalo božjo naravo. Zrealilo se je v veliki mlaki onkraj gozda, kjer je v solncu ob strani svojega ljubljenega možička sedela srečna, mlada žabja žena — Regica.

(Konec.)

Žabja svatba

(Spisal in risal: E. D.)

Regin sicer skromni dom je bil izpremenjen v očarljiv vrt z nebrot lučmi. Raz obokane cementne cevi so visele dragocene svetiljke, ki so se lesketale v najrazličnejših barvah. Stene soban so bile pokrite z dragocentimi zametastimi preprogami iz mahu in alg. Sredi kamenite dvorane se je šibila miza pod težo najzibranejših jedil.

Pred vhodom so se dvigali slavoloki z raznovrstnimi napisj. Mali tolmuček je takisto zadobil čisto novo lice. Krog in krog je bil obdan od številnih miz in stolov, kajti po svečani večerji se je vršila vrtna veselica s petjem in plesom.

Gospa Rega je presrečna sprejemala številne prijatelje in znance, ki so ji iz srea čestitali k pomembnem dnevu. Tudi mladi nevesti so prirsčno stiskali roko ter ji želeli vso srečo v bodočem življenju.

Ponosni ženin, ki je spremljal svojo bo-

dočo ženico, si ni mogel kaj, da ne bi tega ali onega fanta malce podražil glede njegove že-

nitve. In nikdo mu ni zameril takih šal, saj se je vsak do dobra zavedal, da bi bil prav tako

vesel, če bi dobil lepo in marljivo Regico za ženo.

Končno so bili gostje polnočestvilno zbrani. Tudi dobra soseda miška ni pozabila priti. Le ratarja krta ni bilo, kar mu pa nikdo ni zameril, ker je vsakdo dobro vedel, da je mrki ožak krt — velik čudak.

Zbrani gostje so sedli za mizo in veseljaški Regin strič je nagovoril zbrane goste z besedami:

»Cenjena gospoda!

Čast in dolžnost mi je pozdraviti vas v imenu naše vzorne gospodinje, moje sestre Rege ter v imenu ženina in neveste. Napočil je dan, ko odhaja moja ljubljena nečakinja Regica s svojim možem v nov dom — v novo življenje. Uverjen sem, da mu bo vsekoli dobra žena in skrbna gospodinja, ter da ga bo ob težkih časih z veseljem podpirala in bodrila. Zal, da tega vselega trenutka ni dočakal njen skrbni oče, ki bi danes mesto mene v mnogo lepših besedah pozdravil vas vse, ki ste prišli, da pozdravite srečnega ženina in nevesto.

Domače ognjišče

Naš domači zdravnik

D. K. V. Radi skiljenja se obrnite kot dijak na ambulatorij očesnega oddelka, kjer vam povedo, ali ima operacija kaj zdravilnega pomena in ali je iz kozmetične svrhe potrebna. Ker vas ne poznam, ne morem Vašega položaja presoditi, zdi se mi pa, da ste že marsikaj zamudili.

J. T. Č. Krč v stopalu in glečnju je različnega izvora. Morda je opomin putike ali protina (torej bolezni v sklepih), morda je izraz zoženja ali otrpnenja žil, morda nastopa radi preuženja ali »prehajanja« mišic, morda je zgolj živčne narave. Pripominjam pa, da se vse te vrste bolezni kaj rade prelivajo in združujejo in da je v danem primeru težko razločiti živčno prizadetost od žilne ali celo mišične. Vsekakor je potrebno, da se razgovorite z zdravnikom o tej silnosti in o svojem splošnem zdravstvenem stanju. Ako morete, pojdite še letos vsaj za tri tedne v katere toplice. Toplice kopeli, vroče obkladke in krepko drgnjenje obolenega uda s spirituoznimi ali masčobnimi običajnimi domačimi pripomočki ste itak že brzkone preskusili po vrsti.

A. V. S. Oskrumbe na ustnicah (menda prehud izraz) dobivate, če si tudi čistega jedilnega orodja, ali kakor pravijo pribora, ne izbirate še a prtičem. Zdi se mi, da ste v zmoti. Vi menite okužbo, ki se da z mehničnim čistjenjem preprečiti. Jaz mislim na mehurčast spuščaj na ustnicah, ki se pri občutnih ljudeh kaj rad pojavlja, pri prebavnih motenjih posebno, pa tudi drugih boleznih (n. pr. pri pljučnici) in krajevnih draženjih. V tem mnenju me potrjuje druga Vaša občutnost, da vas kis izredno draži, plette se po čelu in obrazu, koža vas zadržuje na omenjenih mestih. Poznate moža, ki se začne potiti v glavo, če poskusi golaš ali samo če poduha papirko. To so za nas zdravnike zelo zanimive okolnosti, v kolikor sami ne spadamo med prizadete bolnike, ki okužajo te neprijetnosti na sebi. Vobče te vrste motenja niso toliko nevarna kakor sitna, spadajo v negledno poglavje idiosinkrazij, ki smo jih imeli v tem predelu že v mislih in pridejo v dolednem času na vrsto v daljšem razgovoru.

Isti. Pisanje Vas utruja, da čutite že pri pisanju navadnega pisma omotičnost, tesnoba v prstu in mravljinice v prstih. Treba vam vsekakor skrbnega zdravniškega pregleda po izkušenem zdravniku in brzkone daljšega odmora v poklicnem delu ali spremembe v službi.

T. D. S. Zbirka raznovrstnih bolezni ste, kakor menite, in ker da je za vsako bolezen samo en zdravnik, kako se morete ozdraviti, ko nimate toliko sredstev, da bi plačala toliko zdravnikov, ki so dragi in osorni. Pojdite v splošno bolnišnico in sicer na oddelek za notranje bolezni, ako Vas tamkaj ne vzamejo v zdravljenje, Vas napotijo na oddelek za operativno zdravljenje ali pa na živčni oddelek. Vaše obširno pismo je tako nejasno, da ne morem presoditi, kje je vir Vaših bolezni in izhod zdravljenja.

J. R. S. Nesporazum glede Vašega vprašanja in njegove odgovora je po moji sodbi na Vaši strani; jaz sem Vaše vprašanje popolnoma doumel, Vi na moj odgovor še na pol ne. Zdravnik, ki Vas je

dvakrat pregledal, je ugotovil, da ste zdrav in telesno sposoben za zakonsko življenje. Vi še dvoimate o tem in sprašujete mene, ki vas samo po pismu poznam kot neodločnega, z dvomi samega sebe trapežnega in pretankoveznega človeka, kaj sodim o tej Vaši sposobnosti. Moj odgovor Vas ni zadovoljil, dasi je bil mišljen prav resno kot nekaka dolgoletna izkušnja na opazovanju številnih primerov Vaše vrste in plod proučevanja znanstvenih knjig. Ako menite Vi drugače, prav, pa storite! Morda uspete, a samo kot mož tvegave srčnosti! Vsako pomišljanje in omahljivo mogočnost kviri uspeh že v naprej! Morda pa napravite drugače. Dogovorita se z izvoljenko, da hočeta posnemati svetniškega kralja (imena ne vem iz glave) in njegovo zakonsko družico Kunigundo. Morda se vama dosega tega višjega vzora ponesreži in tako dosežete samo to, kar zdaj želite. Pa mi ne pišite do pusta, sporočite mi samo svojo odločitev in morebiten uspeh!

J. A. Lj. Jabolka so tudi izvrstno zdravilo zoper drisko (črevesna vnetja raznega izvora) pri odraslih in otrocih, celo dojenčih. Profesor Moro, po rodu Ljubljancin, priznan strokovnjak za otroške bolezni v Heidelbergu, je uvedel jabolka v zdravljenje otroške driske. Jabolka treba žvžgati sveža in ne prezrela, rajši bolj kisla. V koščih žvžita jabolka več škodijo kakor koristijo, zato je treba jabolka prav na drobno prežvečati. Ker dojenčici tega ne zmorejo in tudi otroci z zobmi le izjemoma dobro žvečejo, daje prof. Moro otrokom jabolka samo drobno nastrgana v obliki mehke kaše. Bolnik dobiva, dokler ga driska ne popusti, samo jabolka, za žejo morda še kamiličen čaj ali šibek ruski čaj z limonovim sokom, nič druge hrane in nič drugih zdravil. Pri kronični ali ponavljajoči se driski kaže poleg primerne hrane drugih dni dvakrat na teden hraniti se zgolj s svežimi jabolkami. Množina jabolk je poljubna. Kolikor morem jaz presoditi takšno »jabolčno zdravljenje«, so uspehi prav zadovoljivi in ga zato priporočam. Sponinjam se iz svojih otroških let, da so naše matere, ki niso poznale učene navlake iz knjig in lekarn, nam otrokom, ko smo imeli »sraščko«, dajale žvečiti trnjolice, nezrele plodove črnega trna, ki so tudi v zrelem stanju tako kisli, da stiskajo usta in silijo na vriskanje. Kajpada žvžigavo zasluženo čest v tem pogledu od nekaj borovnice ali črne jagode, suhe hruške, črne murve (ali njihov sok).

N. Z. Lj. Volk Vas muči pri vsaki daljši hoji, da morate sprehode in izlete že omejevat, ker vam običajna sredstva ne pomagajo mnogo. Brzkone se hitro potite in ste prepognjeni oblik, da se vam pri hoji drgneta mokri koži. Skušajte potenje sploh omejiti (z umivanjem, pršenjem in kopanjem), odrgnite si vsak dan ves život s kisovo vodo ali če vam je ta duh zoprna, pa z vodo, ki ji dodate francoskega žganja ali navadnega špirtisa. S tem si oterite tudi napadeni mesti in jih dobro posušite s smukcem ali lojevcom samim ali pa mešanim s cinkovim oksidom (na 10%). To zmes dobite na besedo v lekarni ali mirolilnici; maže manj koristijo in so manj snažne. Pa še nekaj! Kdor hoče veselo in lahko hoditi, ne sme dosti papcati!

tega vidite, da je najbolje, da se glede vašega služenega honorarja in eventualne nastavitve obrnete na zdravstveno občino, v kateri ste imeli opraviti.

Kakšnih doklad so oproščeni očetje z 9 in več otroki? A. B. K. Postava določa, da so očetje z 9 in več otroki oproščeni plačevanja neposrednega davka in vseh doklad, ki se naložajo na te davke, t. j. občinskih, banovinskih.

Samozaložba. D. P. L. Radi bi izdal knjigo v samozaložbi in vprašate, kam bi se obrnili. — Poiščite tiskarno, ki bo pripravljena prevzeti delo v tisk.

Krojaška obrt. D. P. L. Obrtno dovoljenje za izvrševanje krojaštva dobite, ako dokažete z učnim spričevalom, da ste absolvirali učno dobo, napravili pomočniško preizkušnjo in delali najmanj tri leta v krojaški obrti kot pomočnik. Tudi italijanski državljani dobi pod enakimi pogoji obrtno dovoljenje, ker je med našo državo in Italijo dogovorjena vzajemnost glede nastopa in obratovanja obrti.

Oprostitev kupnih in prodajnih taks. J. Č. N. Ste primorski rojak, ki ste 1921 dobili naše državljanstvo in ste kupili leta 1926 posestvo ter plačali takse. Ali ste oproščeni? — Vaše vprašanje bomo obrzali v evidenci, da bo zakon o oprostitvi taks objavljen v »Službenem listu«, nakar vam bomo odgovorili.

Stalno nesposoben. J. K. N. Sin je bil pri naboru spoznan za stalno nesposobnega in oproščen službe v kadru in torej ne bo pozvan na nabor.

Služba jetniškega paznika. J. K. N. Mladenič, telesno zelo močan, ni bil vojak. Ali bo dobil službo jetniškega paznika? — Kadar je takšna služba razpisana, je v razpisu tudi navedeno, kakšni pogoji se zahtevajo. Dosluzena vojaška služba navadno ni pogoj za to službo. Pazite na razpise, ki so objavljeni v Službenem listu, in če imate tam zahtevane pogoje, prosite za službo.

Dnevničar. E. H. L. Dnevničarji, ki so v državi službi, nimajo znižane vožnje na železnici.

Zaljenje časti. I. S. K. Pismo, ki ste ga pisali zdravniku, vsebuje težke žalitve. Kar se pa tiče kaznivosti, ker je bilo pismo zaprto in ni mogla druga oseba zvedeti za žalitve, pa praksa sodišč še ni enotna. Poznam slučaj, ko je v podobnem primeru sodišče izreklo oprostilo sodbo, v nekem drugem podobnem slučaju je pa druga instanca izrekla obsodbo. Vsekakor ste v nevarnosti, da boste obsojeni. Zato vam svetujemo, da se z zdravnikom poravnate in mu daste primerno zaodstojenje.

Pravica meničnega poroka. Z. E. L. Prijatelju ste podpisali menico. Ko je zapadla, je bila protestirana. Ker je prijatelj ni plačal, sedaj vam in vašemu tovarišu odtegujejo od mesečne plače. Ali boste lahko zahtevali povračilo plačane vsote od glavnega meničnega zavezanca. — Da ko bosta s tovarišem menični dolg za prijatelja plačala, stopita v pravice upnika in bosta lahko zahtevala od glavnega zavezanca povračilo za plačano terjatev.

Stročni v umobolnici. J. A. D. Moža ste imeli v umobolnici in ste sprva plačevali celo oskrbovalnino, pozneje so vam jo pa na prošnjo znižali. Po moževi smrti pa tirja uprava umobolnice 21.000 Din. — Obrnite se na upravo, najbolje osebno, ker itak nimate daleč. Pokažite vsaj potrdilo o plačanih zneskih in se bo gotovo razjasnila diferenc. Ker

nimamo na razpolago tozadevnih spisov in računov, vam ne moremo povedati ali ste dolžni plačati ali ne.

Usahlji vodnjak. J. Č. Št. J. Imate 15 m globok živ vodnjak. Soeed je postavil novo hišo in izkopal 4 m globoko jamo, da dobi živo vodo. Ta soosedov vodnjak je odaljen 50 m od Vašega in leži za 12 m nižje. Odkar ima soeed vodnjak, je voda v Vašem vodnjaku usahlila. Valed tega sklepate, da se je po podzemeljskih žilah voda preselila v soosedov vodnjak. Vprašate ali lahko primorate sooseda, da vodnjak zasuje. — Po zvedenih (geoloških) bi bilo treba predvsem ugotoviti, odkod se je stekala voda v Vaš vodnjak. Če se je voda podzemeljsko iz soosedovega sveta zbirala v zadnjih 30 letih v Vašem vodnjaku, potem ste si pravico do te vode pripoostvali. Če se sedaj vsled izkopa soosedovega vodnjaka voda odteka vanj, tako da je Vaš vodnjak brez vode, lahko s tožbo prišillite sooseda, da svoj vodnjak zasuje. — Če bi se po zvedenih ugotovilo, da se je voda iz Vašega sveta zbirala podzemeljsko v Vašem vodnjaku in da se sedaj ta voda podzemeljsko po kaki novi žili pretaka na soosedov svet, ste opravičeni na svojem svetu preprečiti odtok vode na soosedov svet. Če bi zvedenci ugotovili, da je voda iz Vašega sveta izginila iz Vašega vodnjaka, ker je dobila radi soosedovega vodnjaka prost odtok, potem lahko sooseda prišillite, da zasuje nov vodnjak le tedaj če namreč obstoja Vaš vodnjak že 30 let; pripoostvali ste v tem slučaju pravico, da mora soosedov svet ostati nezakopan, da ne povzroča odtoka vode.

Pokojnine rudarjev v Nemčiji. L. G. G. Radi rešitve Vaše prošnje vam svetujemo, da se obrnete na delavsko zbornico v Ljubljani, ki naj uradoma za vas in vaše tovariše pospeši rešitev pri oni nemski oblasti, kamor ste poslali prošnjo s prilogi.

Moderna kuhinja

V času, ko se vse človeško življenje in mišljenje tako korenito izpreminja kakor danes, ko doživljamo popoln preobrat življenjskih pogojev celote in posameznika, ni mogel ostati neprizadet niti človeški želedec in vse, kar je z njim v zvezi. Dejansko uživa sodoben človek — izjem seve ne manjka — mnogo manj, nego so bili vajeni prednamel. Drugič je znanost dokazala, da so jedi tembolj zdrave, čim enostavneje so pripravljene. Sploh se novodobni človek nagiba k enostavnosti. Slednjič pa se mora tudi gospodinjiski obrat ukloniti splošni gospodarski težnji, da se vsako delo opravi v čim krajšem času in s čim manjšim trudom. Kuhinja ne sme biti več celodnevna ječa za gospodinjico.

Moderno kuhinjo zamišljajo strokovnjaki kot nekaj laboratorij. Prostor bodi zelo omejen. Kuhinjska miza imej dolžino 1½ metra, da je mogoče z lahkoto izvrševati na njej vsa mogoča opravila. Zraven trinožniki, katere je mogoče napraviti višje ali nižje. V steni zadaj zbirka vseh potrebnih. Miza ima spodaj obliko omare in vsebuje vse potrebno posode in orodje. Desno lijak in prostor za umazano posodo. Ob strani raženj za odtekanje in sušenje pomite posode, ki je potem ni treba brisati. Nad mizo pipe za plin, vodo, sesalni in stiskalni zrak. Zraven električni kontakt. Na posebni plošči električni motor.

Motor mora v kuhinji prevzeti večino dela: mleti mora kavo, sekati meso, slanino in vse drugo, lupiti krompir, sočivje, sadje, stapati sneg, smetano, rumenjake, testo, pomivati posodo, snažiti čevlje itd. V moderni kuhinji mora biti vzdian moderniziran Papirov lonec, urejen na različne pritiske pare in zajamčeno varen pred eksplozijo. Poseben steklen aparat mora kondenzirati paro, ki se dviga pri vretju iz jedi, in jo v obliki vode dovajati nazaj v jedi. V moderni kuhinji se ne more nič prismoditi, ker se plinske pipe o pravem času avtomatično zapirajo.

To pa še ni vse. Marveč gre težnja za tem, da bi dobili kuhinjsko posodo, ki bi jo mogli po vsakokratni porabi enostavno zavreči, tako da bi pomivanje posode, ki zavzema sedaj toliko časa in truda, sploh odpadlo. (Čaše se že izdelujejo iz papirja.) Slednjič se vedno bolj uveljavlja pripravlanje jedi v posameznih trgovinah: mesnicah, mlekarnah, zelenjarnah itd., tako da je mogoče kupiti meso, močnate in mlečne jedi, krompir, sadje itd. že napol gotove in je treba v posameznem gospodinjstvu jedi le še poljubno začiniti. Ta način je splošno uveden na Holandskem, Francoskem, Angleškem, pa tudi v Ameriki.

Na ta način bi se posamezna gospodinjstva silno razbremenila, gospodinjice bi imele več časa za deco in moža, za lastno izobrazbo, javno delo ali pridobitni poklic.

Vprašanje je seveda, če ne bo ta razvoj še bolj zrahljal družinskih vezi, vzeli ženi njenega doseadanega pomena in s tem trdnega položaja v človeški družbi. Vendar je gotovo, da je žena gospodinja danes vse preveč sužnja gospodinjstva in da se troši po posameznih gospodinjstvih mnogo preveč časa in sil, ki bi se dale bolje uporabiti v druge svrhe.

VRT Nerodovitna drevesa

Mnogokrat se zgodi, da kako drevo zelo bujno raste, nikoli pa ne cvete in ne rodi. Pri takem drevesu moremo poizkusiti z rezanjem korenin: V primerni razdalji od debla skopljemo okrog drevesa 1 meter globok jarek in presekamo vse korenine, ki naletimo nanje. Srčne korenine pri tem seveda ne smemo raniti. Vse rane na presekanih koreninah gladko obrežemo, tako da je ranjena ploskev čim manjša in obrnjena nizdol. Potem jarek zasujemo. Na ta način rast lesa zelo omejimo in prisilimo drevo, da porabi sokove za cvet in sad. Pri starejšem drevju skopljimo prvo leto jarek le okrog polovice drevesa, drugo polovico pa prihodnje leto, da drevesa ne oslabimo preveč.

Bolniški jedilnik

(Dr. Krekova meščanako-gospodinjaka šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

A. Za bolne na črevesnem katarju.

1. dan: Ovsena juha. Jabolčni narastek.
2. dan: Ječmenova juha. Japonski riž. Jabolčna čežana.
3. dan: Močnata juha. Pretlačeno korenje. Kuhane češnje.
4. dan: Ovsena juha. Pretlačen grah. Krompir. Kuhane slive.
5. dan: Rezančna juha. Spinača in pretlačen krompir. Kuhane hruške.
6. dan: Ječmenova juha. Paradižna omaka in pretlačen krompir. Hladetina.
7. dan: Ovsena juha. Spinačne klobasice, pretlačen krompir. Jabolčna čežana.

B. Proti nesdravi debelosti.

1. dan: Solata: korenje, paradižnik, rdeča pesa. Fižol v stročju — posajena jajca. Jabolka.
2. dan: Melone. Riž s solato. Zelene slive.
3. dan: Solata iz surovega kislega zelja. Korenje in solata. Kuhane hruške.
4. dan: Zelenjadna juha, Fižol v stročju in solata. Jabolka.
5. dan: Paradižnik (nadevan). Pražena repa in solata. Kuhano sadje.
6. dan: Mangold in korenjeva solata. Spinača in pretlačen krompir. Hladetina.
7. dan: Juha iz sočivja. Nadevane kumare z gobami. Paradižnikova in kumarčina solata.

★

Zelenjadna jedila so velike hranilne vrednosti, poudarjamo pa, da je treba uporabljati samo svežo zelenjad, ki mora biti natančno osušena in oprana.

Z malo izjemo lahko vso zelenjad dušimo z nekaj presnega masla in zelenjadne juhe, tako da se ne izgubi nobena dragocena snov, kakor se to dogaja pri kuhanju zelenjadi, ako odlijemo vodo. Kadar je treba, da zelenjad na hitro prevremo, takrat pa porabimo tisto vodo za juho ali za kuhanje zelenjadi. Edina izjema je špargelj. Voda, v kateri ga kuhamo, ni zdrava in jo torej vžremo proč.

Zelenjadne shranke uporabljamo le v skrajni sili, namreč v tistem letnem času, ko nam najbolj primanjkuje zelenjadi. Uporabljamo seveda le zelenjad, ki smo jo sami shranjevali, ali tisto, ki jo dobimo v trgovini z imenom »dietetična« zelenjad in ki je brez vsakršnih kemičnih primesi.

Modne novosti

Jersey je za kostume najbolj priljubljeno blago. Kostum na sliki je iz temnomodrega diagonalnega jerseyja, bluza iz belega svilenega jerseyja.

Drugi kostum je iz vzorčastega rjavega jerseyja, pas, reverji in gumbi so iz irhovine.

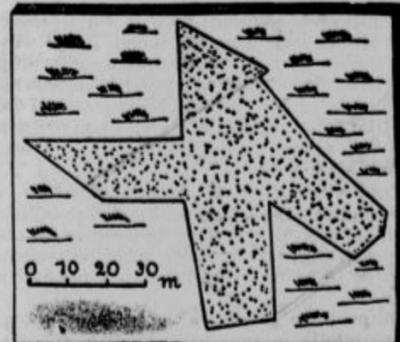
Poševno progasti jersey v črno-sivi barvi nam predočuje tretji vzorec; jopica je obšita s portami iz angorske volne ter se zapenja poševno; spodaj ohlapno pleten pullover.

Ršitev: „Kje je ušel morilec?“

Morilec se je zavihtel z gugalnice na zid, skočil v jezero pod zidom, ga preplaval in na nasprotnem koncu prišel na suho, kjer so pozneje tudi odkrili njegove stopinje.

Uganka

»Nerodno mejo«.

Neki posestnik je imel posestvo z izredno nerodnimi mejami. Zedel ga je urediti v obliki kvadrata. Prišel je geometer in izvršil željeno izpremembo s štirimi notezami. Kako je to napravil?

Gospodarska kriza in MUD

Problem preseljevanja.

Organizacija mednarodnega dela tudi ni zanemarljiva vprašanja preseljevanja. Na njeno inicijativno je dospelo v Washington priložno, da bi bila sprejeta določila glede obojestranskega postopanja napram inozemskim delavcem. Namen priporočila je, da bi uživali inozemski delavci in njihove družine isto zakonito delavsko zaščito kakor domače prebivalstvo. Leta 1925 je bil sklenjen dogovor v svrhu enakoga postopanja napram domačim in inozemskim delavcem pri obratnih neizostnih. V dogovoru iz leta 1926 pa so bile zajamčene enake pravice tudi inozemskim delavcem na polju zavarovanja za slučaj bolezni.

V varstvo izseljencev ima pred očmi tudi leta 1922 napravljene sklepe, da morajo države predlagati Mednarodnemu uradu dela vse statistične in druge podatke, ki se tičejo izseljeništv. Napredki v tem pogledu tvori tudi konferenco mednarodnega urada dela leta 1926. Na tej konferenci se je namreč dosegel sporazum glede poenotenja nadzorstva izseljencev na ladjah. Na ta način je bilo hkrati zvišano varstvo izseljencev ob priliki prevoza po morju. Vsi ti ukrepi pa imajo za cilj osebno varstvo izseljencev, ki je potrebno, vendar pa nezadostno, da bi moglo rešiti problem preseljevanja.

Leta 1921 je bil sklican mednarodni odbor za izseljenško vprašanje. Ta odbor si je določil naravnost veljavni delovni krog. Požirali naj bi se stari, ali pa ustanovili novi izseljalni toki, poiščale delovne prilike, človeštvo se ekonomičneje porazdelilo.

Nekatere predloge v tem smislu so sprejele razne konference mednarodnega urada dela. Toda veliko delo je s tem orisano le v obrisih. Da bi se moglo to ogrodje pobližje določiti in da bi mogli te ideje smotreneje izvajati, je ustanovil Mednarodni urad dela izseljenški odtsek. Toda takoj v začetku je naletel na težave. Nепremagljiva nasprotja so pa nastala, ko je izdelal praktičen načrt za posredovanje dela brezposelnim, pri čemer je imel za zgled način posredovanja za ruske in armenске begunce.

Odtsek je kljub temu delal dalje. Obdeloval je pobližje vprašanje najemanja in posredovanja potujočih delavnih sil. V tem pogledu je stavil v januarju 1931 upravni odbor predloge, ki utegnejo imeti dalekosežen praktičen učinek. Upravni odbor je te predloge tudi sprejel. Smisel predlogov je:

Da se obvarujejo države in človeštvo pred škodo, ki jo povzroča brezposelnost, je potrebno, da poveča mednarodni urad dela število pogodb v delu, v skupnem najemanju delovnih sil, o mednarodnem sporazumu v pogledu izkoriščanja še neobdelane zemlje. Dalje mora sodelovati pri tem, da se premostijo naravnostni, ki izvirajo iz preokosrednega razumevanja suverene pojma. Istotako mora smotreno pospeševati svobodo preseljevanja. V interesu civilizacije mora zblizati ljudi, države in kapital.

Ni pa potrebno, da bi zavzela stremiljenja Mednarodnega urada dela na tem polju v vsakem slučaju obliko odločitve konferenc, dogovorov ali priporočil. Zadostuje, da se uveljavlja kot gibalo socialnega napredka, kot izpodbujevalec in svetovalec. Torej vloge, katere priznavajo tudi najstrojži kritiki.

Mogoče bo zopet kdo govoril o olajševalnih sredstvih. Toda ameriški gospodarski strokovnjaki zatrjujejo, da nosijo zakoni o omejitvi priseljevanja, znane kvote, bistveno so krivdo na postanku sedanje krize v Združenih državah. Sporazum, ki bi imel za posledico zopetno poživitev preseljevanja, ne bi povzročil le razbremenitve držav, ki so preobitljene, ampak bi poživil in dvignil tudi gospodarsko življenje tam, kjer še niso izčrpana poljedeljska in druga pomožna sredstva. S tem, ko homo iskali delo za brezposelne, bomo prišli do tega, da bomo bolje razvili pomožna sredstva, ki jih nudi zemlja, obenem pa bomo dali mednarodnim odnošajem trdnjšo obliko.

T. S. K. Slovan. Odkritje spominke plošče pokojnemu Rudi Pečarju bo v nedeljo 30. t. m. pri Brinškovem kamnu v Kamniških planinah. Pozitno se vsi člani turisti in ostali športniki, da se ideleže te počastitve nepozabnega pokojnika.

Belokranjski količek

Stari trg ob Kolpi. Kakor nekdanj pred svetovno vojno, sedaj zopet poje veliki bronasti zvon starotirške župnije, čigar srebrno čist glas plava v daljave preko Poljanske doline. Znamenit je ta zvon. Vile so ga Strojne tovarne in livarne v Ljubljani, dedinje bivše Samasove zvonarce, ki so vile cervki vsi Jožela tudi prejšnje zvonove, izmed katerih je tri ugrabila svetovna vojna. Dala je novemu »velikanu« ista glas »Eec«, ki ga je imel med vojno vzeti, v težji 1023,5 kg brez opreme. Naročila in plačala ga je ena sama oseba, domačka gospa Katarina Šterbene, vdova, iz Starega trga št. 12, sorodnica in žena nečaka gosp. Jožela Šterbene, župnika, iz iste hiše, ki je bil tudi sam kupil odveti veliki zvon in najmanjšega, ki je bil celih 14 let po vojni edin varuh župnije. Med gremenjem možnarjev je bil novi zvon slovesno posvečen v nedeljo 9. avgusta po g. župniku Fr. Zupančiču z asistenco še štirih duhovnikov. Botrovala sta mu gospa, ki ga je kupila in g. Jurij Fučina, trgovec iz Starega trga 21. Navzoča je bila velika množica ljudstva od blizu in daleč. Opaziti je bilo solze ginjenja v markaterem očesu ob spominu na čase. Posebno ob tej priliki se je spominjala in se bo vedno spominjala cela župnija, dokler bo zvon pel, dobrotnice in ji z hvaležnostjo v srcu vzklikala: Bog jo ohrani! In: Bog ti plačaji!

Podžigana po tem činu dobrotnice, se je zavela cela župnija, da pripravijo v stolp še dva manjšaka zvonova. Ravnikar smo sprejeli sporočilo od naših rojakov iz Amerike z Brooklyna, da nam pošiljajo lep del svojih žuljev: 152 dolarjev kot pomoč v ta namen. Lepemu številu dobrotnikov kličevo iz starega kraja najprizrejši: Bog povrni! Se bo treba nekaj žuljev, predno bodo naše skupne želje uresničene. Pa upamo, da se bo to skoraj zgodilo, posebno če nam bodo šli na roko še ti, ki smo se jim posebej priporočili in jim svoje razmere razložili. Naš kraj je reven, posebno letos po suši jako pridedat, pa bomo vseno naše žulje, ki smo jih že nekaj iztisnili, skupno zlliti z žulji iz tujine v naše zvonove. — Farani.

Ali ste že poravnali naročnino?

Ormož

Okrajna posojilnica je prevzela posestvo in mlin Jožeta Kečka v Pučencih. Bajje namerava Okrajna posestvo razparcelirati in po kosih razprodati. — Pri nas svetlino z elektriko zelo drago, ko plačujemo po 8 Din za Kw uro. Sicer se je na obnem zboru sklenilo, da bo tok za malenkost cenejši, če bo mestna občina izpolnila svoj obliko, o katerem se pa še ne ve natančno, kakšen naj bi bil. Toda večina odbornikov ormoških zdaj odgovorja z zahtevo, da se dajo nekatera njasnila glede starih računov. Kajti če ima občina pri elektrarni delež v znesku enega četrta milijona dinarjev, je povsem pravilno, če se zahteva, da je denar dobro hranjen. Nima pomena se braniti dati pojasnila. — Nekateri budimošni in preveč učeni ljudje so prerobovali, da novi bazen, ki ga je zgradila občina ne bo prav funkcionalen. Kvečjemu tedaj, če se pridobijo one ormoške dame, ki nimajo nobenega dela, da donesajo vodo iz Drave v bazen No, pa ni bilo treba, ker voda vedno počeši priteka sama. — Po našem mestecu srečujeta dosti neznanih, tujih obrazov. Kmalu spoznaš da so to pacienti našega Zožeta, dr. Majariča, ki je, kot se zdi, dosegel marsikaj usoden uspeh. Goslom naši kraji ugalajo radi prijazne lege in tudi radi dobrega ljutomerečana, če ga morejo kje dobiti. Le škoda, da se tudi pri isti ljutomerečan preveč prelevi in preobrzi na poti od stikalnice skozi klet do steklenice. Mesto samo se trudi, da bi gostje še rajši k nam prihajali in pri nas ostajali. Najbrž se je zaradi tega ustanovilo olepševalno društvo, ki bo imelo dosti dela, če bo le tudi par dovolj. Kot se čuje, močnani pridno pristopajo k društvu. Mesta bo ina je dala razširiti in flakovati pot proti dr. Majaričevem zdravilišču In se je usmilila v bližini stojiše občinske hiše, katere lice je bilo že precej razpraskano in polno gub, ki so kazale na starikavost. Poleg tega postavlja pred rotovžem g. K. Rojs lično cementno ograjo. — Veletrgovec g. dr. Brodar je dal prenoviti in povečati, svojo na mičnem gričku stojiše vilo, tako da je njemu v veselje in ponos, mestu pa v okras.

Tudi švicarji napredujejo. Že dolgo časa niso švicarji v lahki atletiki dosegli kakih posebnih uspehov v borbi bodisi z Nemci, Francijo, Anglijo ali Italijo. Običajno so vedno zmagali njih tekmeči. Zato si je že vsa švicarska javnost želela preokret. In res se je izpolnila ta želja. V Lausanneu so priredili lahko-atletski turnir švicar — Francija. Francoski sicer niso poslali svoje kompletne prve garniture, vendar pa so pričakovali, da bo tudi ta zadostala v dosegu francoske zmage. Švicarji pa so se zelo dobro držali in dosežli celo zmago z nasokom ene same točke (69 : 68). Naj omenimo nekatere boljše rezultate: 100 m Vogel (švicar) 10,8 sek.; kroglja Drecy (Francija) 14,22 m; skok v daljavo Villou (F.) 6,73 m; disk Lavaire (F.) 41,05; Skok s palico Vintousky (F.) 3,70 m; 800 m Dr. Martin (š.) 1 : 55; 8 min.

Angleži zmagovali nad Italijani in Nemci. V Londonu se je vršila lahko-atletška borba med Angleži in Italijani. Italijani so dosegli prva mesta v teknu na 220 jardov (22,5 sek.), v metu kopjev (55,81 m), v teknu na 440 jardov (53,4 sek) in v skoku na daljavo (7,18 m). Zmagnali pa so le Angleži s 83,5 napram 62,5 točkami. — V Hannoveru pa so se spoprijele nemške in angleške dame. Nad 10.000 gledalcev je prisotvovalo hudi borbi, ki pa so jo Angležinje odločile v svojo korist s 53 napram 47 točkami. Nemci niso zadovoljni s stojimi tekmovalkami, ki so baže odpovedale. Dosežen pa je bil vendar nov nemški rekord v skoku na daljavo po gđ. Grieme (Bremen) s skokom 5,91 m.

Ljutomer

Pesem klopotcev se razlega čez ljutomerske gorice. Pesem, ki je vesela in žalostna obenem. Vesela, ker je delo viničarja končano, ker se kažejo sadovi, ker je trsek tam gori za hramom z grozdem obložen, da komaj drži. To je veselje. A pesem klopotcev je obenem žalostna — v današnjih časih namreč — ker spominja vinogradnika, da še delavci niso plačani, da je galica pri trgovcu še na dolgu, vse to pa zaradi tega, ker je klet še polna lanskega pridelka, ki je naprodaj za sramotno podrežjsko ceno, a ga nihče ne kupi. To so skrbi, to ni več veselje. Nekdanj je lušno blo, zdaj pa ni več tako.

Gospodarska kriza postaja z dnem hujša. Sedaj se ljudem ni več čudno ne zdi, če ob nedeljah na trgu oklicujejo krave, svinje, avtomobile, živalne stroje, polovnjake, stenške ure — in drugo slitno robo. Le pogled na občinsko desko, ali pa se potruji v vežo okr. glavarstva in sodišča, pa boš videl, kaj vse se lahko na rubežni kupi. Pa kupi, če imaš denar. Saj sem že rekel, da je veža okr. glavarstva najzanimivejši lokal v našem mestu.

Smrtna knos. Umrl je v terek zvečer g. Peter Košnik, oskrbnik vinogradov bene-diktinskega samostana iz Admonda. Svetila mu večna luč, preostanlim naše sožalje.

Mirna

Suša nam je letos vzela skoro vso otavo, kar je je pa še ostalo, je pa ne moremo spraviti, ker nam vsak dan dež negaja. Tudi krompir nam je že začel gniti v zemlji, ker je preveč dežja. Narava je res muhasta. Zadržni smo ga tako potrebovali, pa ga ni bilo.

Dovtipna ura Naša stolpna ura je vpostavila zopet en rekord več. Naneslo, da bi odbila osmo uro zvečer, jo je pa udrihala kar do sto. Eni pravijo, da še več. Stvar je žela seveda precej dovtipna in smeha. G. organist je rekel, da nekaj v koleših ni prav in je moral iti rekordno uro opomniti, da je dosti.

Prosvetni dom. Ko smo imeli na Mirni še g. kaplana se je zasnova graditve Prosvetnega doma in tudi temelji je že narejen, a po njegovem odhodu je pa žal vse zaspalo. Pravijo, da so bili eni nasprotni temu, a bi bilo zelo dobro, da bi se stvar izpeljala, da bi imeli svoj dom, ker bi se ljudstvo marsikaj naučilo. Žal le, da so finančne težkoče. Navdušenja je pa le veliko, zato vsaj upamo.

Sv. Vid pri Ptujju

V nedeljo dne 16. avg. smo priredili v Slomškovem domu proslavo kraljeve desetletnice z igrjo, deklamacijo, petjem pod vodstvom g. org. Brgleza in govornim g. žup. Sokiča. Ves program se je jako posrečil in je bilo ljudstvo nad vse zadovoljno. S te prelope proslave smo poslali Nj. Vel. kralju na Bled udanostno brzojavko, na katero je dobil g. župnik sledeti odgovor: Nj. Veličanstvo kralji blagovolilo je narediti, da Vama i svim učesnicma proslave v Slomškovem domu izjavim zahvalnost na čestiti i izjavama udanosti i vernosti. Maršal dvora: Dimitrijevič. — Danes se vrši v Jurjevu velika gasilska slavnost s srečolovom. Čisti dobiček gre za motorno brigadlo. — Preurejena knjižnica Prosvetnega društva je odprta vsako nedeljo in v praznik po obeh božjih službah. Čitalnica je pa odprta vse nedelje in vraznike celi dan. Poslužite se jej.

Naša mesta

Dotok prebivalstva v naša mesta je stelen in posledice tega so vidne v povečanju mest. Ker pa je naravni prirastek pri nas zelo velik, zato tudi podeželski okraji večinoma niso zabeležili zmanjšanja števila prebivalstva od zadnjega štletja sem.

Po podatkih državne statistike imamo v naši državi 207 mestnih občin. V teh občinah prebiva 2.567.026 oseb. Mestno prebivalstvo je v primeri s prejšnjem letom naraslo za 670.558 oseb, torej za skoro 36%. Dočim je prebivalstvo v celi državi naraslo samo za 16,2%, ali 1.918.070 oseb. L. 1921 je tvorilo podeželsko prebivalstvo 84,2% vsega prebivalstva v državi. Letos pa tvori samo še 81,6 odstotka. Nasprotno pa je tvorilo mestno prebivalstvo 15,8% vsega prebivalstva v državi leta 1921. Sedaj pa je naraslo na 18,4%. Mesta imajo večinoma število prebivalstva, ki gre v tisočih. Vendar pa so med njimi tudi kraji, ki imajo manj kot 1000 prebivalcev. To so v naši banovini: Višnja gora s 303 prebivalci, Gornji grad s 756, Lož s 621 in Radovljica s 846. V ostalih banovinah je samo še eno malo mesto: Ivanič-grad (savska banovina) 920 ljudi. Vidimo torej, da imamo samo pri nas mala mesta, katerih mestne pravice so bile že zdavnaj pridobljene.

V slovenskih 25 mestih je živel po zadnjem ljudskem štletju 155.236 ljudi in tako tvorijo mesta 13,88% vsega prebivalstva v naši banovini. L. 1921 so našeli v teh mestih 139.120 duš in je torej mestno prebivalstvo naraslo samo za 11,6%. Vendar pa je bil ta prirastek večji, kakor prirastek v celi banovini, ki je znašal le malo manj kot 8%. Leta 1921 so tvorila mesta 13,4% vsega prebivalstva v naši banovini.

Odstotek podeželskega prebivalstva se je v naši banovini zmanjšal od 86,6 v letu 1921 na 86,14 v letu 1931. Iz tega je razvidno, da dotok v naša mesta ni tako znanen in da o begu z dežele v slovenska mesta ni toliko govora, kakor je znatno naše izseljevanje v druge pokrajine države. Iz primerjave z narastom mest v ostali državi je razvidno tudi, da so se naše gospodarske in socialne razmere že zelo ustale in da ni več onih velikih fluktacij, ki so lastne naglo se razvijajočemu gospodarstvu. Slovenija tvori gospodarsko in socialno lepo zaokroženo enoto.

Med posameznimi mesti je bil največji prirastek Novoga mesta 64,5%. Nadalje so znatno narasla še mesta: Radeče (45,1%), Kranj (44,3%) in Trzin (30,2%); Ljubljana je narasla samo za 12,15% in ji bil prirastek prebivalstva na Jesenicah, v Kamniku, Ormožu, Radovljici, Slovenjgradcu, Šoštanju in Škofji Loki večji. Maribor je narasel

Izgovori

V nemški reviji »Der Erfolg« čitamo tale zanimiv podlistek od J. H. Kösterja.

Ta podlistek sem sicer hotel napisati že pred letom dni, pa ga nisem hotel in prišel nisem do tega, čeprav so mi vsi prijatelji rekli: »Kmalu ga napiše, saj se lahko časi spremenijo, pa bo prepozno.«

Toda čakal sem namenoma do danes. Tudi sedaj še ni prepozno, menim pa, če bi hotel čakati še 10 let, pa še ne bi bilo prepozno, kajti časi so bili slabi, so slabi in bodo ostali slabi. In vsi trgovci se pritožujejo, posebno pa detajlisti. Med njimi pa najbolj trgovci z modnim blagom in manufakturjo.

Kupčija ne gre, toda zakaj ne gre kupčija, zakaj je vsak dan donos manjši, kako je bilo pričakovano. In tako so si pripravili par izgovorov, da se tolažijo marsikaj, pa žalibog tudi zato, da potolažijo svoje upnike. Izgovori so prav lepi; evo jih:

Dne 1. januarja: Božični prazniki so pri kraju, ljudje so kupili kar so rabili. Prazniki stanejo denar, tega sedaj ni... Poleg tega je bilo silvestrovanje in novo leto.

Dne 10. januarja: Ljudje čakajo na razprodajo.

Za časa razprodaje: Lahko bi bilo boljše, končno nam je pa ljube, če pridejo kupci v normalnih dne. Pri teh cenah tako nič ne zaslužimo.

V začetku februarja: Po razprodajah ni kupil živ krst. Kdor je kaj rabil je kupil v razprodaji. Sredi februarja: Sedaj je predpust in ves denar ljudje zapravijo za zabave.

V začetku marca: Kaj naj kupijo ljudje? Za zimske stvari je prepozno, za pomladne plašče še premrzlo. Počakajmo, da bo topleje.

Konec marca: Ljudje čakajo do Velike noči. Pred Veliko nočjo: Ljudje čakajo do Binkošti. Pred Binkošti: Kdor je kaj kupil je kupil za Veliko noč.

Po Binkošti: Kdor je hotel kaj kupiti, je kupil pred Binkošti. Zdjaj pa pride kmalu čas počitnic.

Pred počitnicami: Ljudje varčujejo za potovanje.

Med počitnicami: Vse je odpotovalo.

Junija: Ljudje čakajo na razprodajo.

V dobi razprodaje: Bi bilo lahko boljše.

Končno nam je pa ljube, če pridejo kupci navadne dni. Pri teh cenah, tako ničesar ne zaslužimo.

Po razprodajah: Kdor je kaj rabil je kupil za časa razprodaje.

Začetek jeseni: Kaj naj kupujejo? Za poletne obleke je prepozno, za zimске plašče še pretoplo. Počakajmo, da bo pritisnil mraz.

V začetku novembra: Do konca oktobra je bilo toplo in v par mesecih bo zopet pomlad. Kdor more, si pomaga s svojimi lanskoletnimi stvarmi.

V začetku decembra: Ljudje varčujejo za Božič.

Pred Božičem: Ljudje čakajo, kaj bodo dobili podarjeno za Božič.

Po Božiču: Po praznikih še noben človek ni ničesar kupil.

Tako je leto pri kraju in vsak dan je prinesel nov izgovor. Enkrat je bilo krivo lepo vreme, drugič dež, tretjič vročina, četrtič zima itd. V drugi polovici meseca, ko ni imel noben denarja, so se veselili na prvega, ko bo imel vsak denar.

Prvega pa so se domislili, da mora vsak plačati stanovanje, obresti, obroke, služnikjo, elektriko, cestno železnico, vodinarjo, bolniško blagajno itd.

Če je splošno konjunktura v državi slaba, se pač tolažijo s tem, da je povsod slabo. Če pa je splošnem dobro, pa ljudje varčujejo, ker rabijo denar za naložbe in podjetja. Če so veselice in druge prireditve, ljudje zapravljajo denar, če pa prireditvi ni, pa zopet zabavljajo trgovci, da kupčija ne gre, ker mesto ne naredi ničesar za dvig tujskega prometa.

Če ima trgovec blago, vsak kupec vprašuje po ceni. Če so pa tako zvani poceneli dnevi, pa ljudje ne sprašujejo po ceni, ampak po kvaliteti. Če človek prodaja na obroke, pravijo ljudje, da je blago dražje, če pa prodajša le proti gotovini, pa ljudje kupujejo pri konkurenci, ki daje na kredit. Če prodajša nove elegantne modele, tožijo kupci: »Kdo nosi kaj takega?«. Če pa prodajša povprečno blago, pa pravijo: »To nosi vendar vsaki!«. Zato ni čudno, če danes kupčija ne gre. Pri tolikih iz-

za 8,1%. Štiri mesta pa izkazujejo v primeri v prejšnjim ljudskim štletjem padece števila prebivalstva. Najbolj je padlo število prebivalstva v Kočevju, kjer se je zmanjšalo za 8,3%. Ponavljamo, da je prirastek prebivalstva v kočevskem okraju bil od 1921 na 1931 minimalen. Mesto Ptuj ima sedaj 4,2% manj prebivalstva kot v l. 1921. Ravno tako Lož (za 3%) in Celje (za 2%).

Po banovinah so mesta številčno dele sledeče: dravska 25, savska 25, vrbaska 29, primorska 18, drinska 28, zetska 35 (zanljivo je, da ima največje mesto v zetski banovini: Dubrovnik 18.767 prebivalcev), donavska 14 (vsa mesta imajo znatno število prebivalcev: eno nad 100.000, eno 63.966, po 32.000 imajo tri mesta itd.), moravska 12 in vardarska 9. Pod upravo mesta Belgrada pa spadajo Belgrad s 241.542 prebivalci (plus 110,5), Zemund 28.083 (plus 51,6) in Pančevo 22.113 (plus 13,9%).

V ostalem so bila naša največja mesta sledeča:

	1910	1921	1931
Belgrad	89.876	114.753	241.542
Zagreb	79.038	108.674	185.531
Subotica	94.001	90.961	100.058
Sarajevo	57.039	66.317	78.182
Skoplje	47.384	40.237	61.807
Novi Sad	93.590	44.237	63.906
Ljubljana	46.690	53.298	59.678
Soli	21.407	31.549	43.808
Ošijek	31.388	34.485	40.339
Sibenič	12.588	29.579	37.284
Ni	24.949	25.109	35.384
Maribor	27.994	30.652	33.149
Bitolj	48.970	28.420	32.982
V. Bečkerek	29.006	27.522	32.898
Sombor	30.563	31.342	32.250
Senta	29.666	30.634	32.044

Iz tabele je razvidno, da je bila še leta 1921 med našimi mesti Ljubljana na petem mestu. Sedaj pa je presegel Ljubljano Novi Sad in celo Skoplje. Prirastek vseh mest v državi je bil večji kot v Ljubljani. Edino nekatera vojvodinska mesta naraščajo počasneje kot Ljubljana. Da je Novi Sad sedaj večji kot Ljubljana je pripisovati razširjenju mesta s priključitvijo Petrovaradina. Skoplje pa še leta 1921 ni doseglo števila predvojnega prebivalstva. V ostalem pa se nahaja vsa Južna Srbija v velikem gospodarskem razmahu, kar je seveda vplivalo tudi na razvoj največjega mesta, Skoplja.

govorih je sploh čudno, da ljudje ne pridejo sami v trgovino in prinesejo blago. Vedno so krivi slabi časi, kupci, vreme, konkurenca, nikdar pa ne trgovec sam!

Jesenice

Vnedeljo, dne 30. avgusta, ob 8 zvečer prirede jeseniški dijak v telovadnici Osnovne šole na Jesenicah svoj večer. Predvajali bodo dramo v 4 dejanjih »Morjec«. Ker je drama zelo čustvena in res prava posebnost, se opozarja, da se dobio vstopnice v predprodaji v trgovini »Riko Mežič«. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne namene. Ne zamudite!

Pravni nasveti

Pokvarjeni sin. A. T. T. Vaš 19 letni sin je dočel pokvarjen, nagujen k tatvini in k drugim kaznivim dejanjem. Večkrat je bil že kaznovan in obsojen tudi v priščno delavnico. Prošili ste zanj in so ga izpuščili iz prišlne delavnice. Sedaj pa vam zopet krade, kar le more in vam grozi, če bi proti njemu postopali. Kako bi spravili sina na boljše pot? — Iz vašega dopisa izhaja, da ete že zamudili čas, da bi sina spravili zlepa na boljšo pot. Za takšnega človeka je le še primeren zapor in prišlna delavnica. Zato vam svetujemo, da za vsako tatvino ali drugo kaznjivo dejanje sina ovadite sodišču in predlagate, da ga kaznuje in odva v priščno delavnico. Pripominjamo pa, da morate radi tatvine, ki je zagreši sin proti staršem, vložiti pri sodišču zasebno tožbo in ne zadedačemo pri žandarmeriji. Seveda se morate zato tudi glavne razprave udeležiti.

Gospod urednik! Često berem v Vašem listu o žalostnih življenjskih razmerah in bednem stanju železniških staroupokoencev in zlasti železniških invalidov. Ker pisec teh vrstic sam že skozi deset let uživam to grenkoto življenja, vam rad z lastnoročnim podpisom potrdim to golo resnico.

Se nam naročnik Vašega lista še iz časa, ko je imela krona zlato vrednost. Ko sem plačal naročnino z dvema kronama, mi je ostalo od moje nezdodne rente še 119 zlatih kron, s katerimi sem pošteno preživljal petčlansko družino. Povdarjam, da je bila to moja življenjska renta. In danes? — Ko plačam naročnino 25 Din, mi ostane od moje nezdodne rente še 5 Din (berite in strižite pel Din). Ali naj kupim otroku knjige za jugoslavne šolske leto? Ali naj kupim kupa brezposelnemu sinu obleko? Ali naj kupim ženi zimske suknjič, da si bo pokrila svojo 15 let staro, ponošeno obleko, da ne bi njene tovarišice prezirljivo s prsimo kazale za njo, ko bo bo šla v cerkev in delale opazke, češ žena je penzioniraneva železničarja, pa hodi tako slabo oblečena. Sveujte mi, gospod urednik, za kaj naj porabim ta denar, da bi družini kaj zalegel.

Dne 16. t. m. sem bil v sosednji farni cerkvi pri jutranji božji službi. Domači gospod župnik je v globoko zasnovanem govoru razlagal ljudstvu smernece papeževe enciklike, krščanske ljubezen do bližnjega, razmerje med bogatim in revežem, rekoč, kakor je preveliko bogastvo, tako je tudi prevelika revščina vzrok, da človek pozablja na Boga in njegove zapovedi. Posebno pa je povdarjal, kako hudo greše tisti, ki delavcu zaslužek zadržujejo ali odtegujejo. Pri teh besedah sem vzdihnil in si mislil, zakaj niso navzoči tisti, od katerih je odviana usoda žel. invalidov. — Spominjam se iz prejšnjih let, ko je neki narodni poslanec ob priliki zasedanja fin. odbora rekel, da to ni nobena milost, če kronski upokojence dobiva pokojnino v zdravi valutni, marveč je to obveznost, katero je država prevzela z rimskim paktom dne 6. aprila 1922. — Vse nasledstvene države pogodbenice izpolnjujejo to svojo obveznost. Tudi v Jugoslaviji je bil razglašen tozadevni zakon, ki je dobil veljavo in moč. Kdaj se bo začel izvrševati, je za zopet težko ugati.

Dal Bog, da bi papeževa enciklika in sveti evangelij božjega samarijana razsvetlili vse, da bi uvideli, kako hudo je v bedi in pomanjkanju življenjskih potrebščin invalidom brez z invalidnostjo pridobljene in po rimski konvenciji zajamčene pokojnine. — Železniški invalidi.

Boljševiki vodijo dvojno knjigovodstvo

Vse je le na papirju...

Sovjetsko časopisje ne zamolčuje, da vodi sovjetska Rusija dvojno knjigovodstvo. Eno za javnost, ki naj se predvsem uporablja v propagandne svrhe v inozemstvu in eno skrivno za domačo uporabo, o kateri razen posebej v to posvečenih niče ničesar ne izve. Le tu in tam se iz boljševiškega časopisja more razbrati, da ni vse tako svetlo in solčno, kakor kažejo njihova inozemska poročila. Tako na primer beremo, da je komisar za ljudsko zdravje izdal strogo naredbo, da se mora nuditi delavstvu zdrava in obilna hrana. Kje tiči vzrok tej odredbi? Delavstvo je v kakem kraju, na primer v Moskvi vložilo pritožbo, radi neužitne hrane v delavskih kantinah. Ker dela delavstvu povod, da za-

Prav tako revno stoji z duševnimi potrebami ruskega naroda. Če beremo ruske liste, bi morali skoraj verjeti, da v Rusiji sploh ni nobenega analfabeta več. Ravno sedaj v pričetku šolskega leta pa se med vrsticami zrcali porazno dejstvo, da absolutno manjka učiteljskih moči, tudi če se upoštevajo primitivno izveščane komsonolce in tovarniške delavce, ki nastopajo kot učitelji. Poleg tega vlada po lastnih besedah voditelja brezbožnikov Jaroslavskega silno pomanjkanje učnih knjig in učnega materiala. Za Leningrad je na primer zahteval 1.500.000 učnih knjig, mogel pa jih je dobiti le 430.000.

Da učitelstvo centralno vlado velikokrat čisto napak informira, ker se ne upa poročati o resnicah, nam kaže sledeč primer, ka ga navaja komunistična revija »Za komunistično kulturo«. Do sedaj

v stolnici sv. Zofije. Na osebno željo Mustafa Kemala Paše je določila turška vlada poseben pomožni odbor, ki bo šel Amerikancem v vsem na roko in pred vsem olajšal njih stike z uradnimi činitelji. Za predsednika tega odbora je imenovan turški prosvetni minister. Strokovna dela bo vodil Luigi Marantoni, glavni arhitekt benečanske stolnice sv. Marka.

Ves krščanski svet bo iskreno pozdravil prepotrebno prenovitev največjega dela carigradske cerkvene umetnosti, ki je doživelo nad vse težko zgodovinsko preteklost. Kakor znano, je pričel graditi stolnico sv. Zofije cesar Justinian, ki je hotel »prekositi Salomona«. Stolnica je ponovno postala žrtev požarov, potresov in sveto-krunskih napadalcev. Podjvžani križarji leta 1204. so ji povzročili največ škodo. Stavba je tako propadala, da je odredil sultan Abdul Medžid leta 1747. popolno prenovitev temelja, strehe in obokov. Ta dela sta opravila dva evropska arhitekta: Nemeec Salzburger in Italijan Fossati. A mogla sta zgolj obvarovati čestitljivo poslopje vremenjskih neprilic. Ostalo je slejkoprej mošeja. Stenske slike so bile barbarško preplestane

riške policije, poleg njega Cushman in uniformi londonske policije in Stresemann v obleki berlinskega Schupo (varnostna policija). Spodaj napis: Stražniki miru! — Stresemann, ki je posebno rad zahajal v to krčmo, je mnogokrat naslikan in označen s široko golo glavo. — Seveda ne manjka niti Chamberlain, z melanholičnim monokljem. Od »velike trojice« je živ samo še Briand.

Sir Eric Drummond, generalni tajnik DN je upodobljen kot samotni ribič. Ali lovi ljudi in narode ob Gensfem jezera? Seveda plen za enkrat ni velik — ena sama majcena ribica mu binglja na trnku. — Paul-Boncour, o katerem gre glas, da je bil najboljši, čeprav ne najprepričevalnejši govornik v DN, dviga na karikaturi svoje sanjave oči... Kdo bi verjel, da je bil ta socialist in pacifist na brezkončnih in utrudljivih sejah razorožitvene komisije najboljši poblaščenec francoskega generalnega štaba!

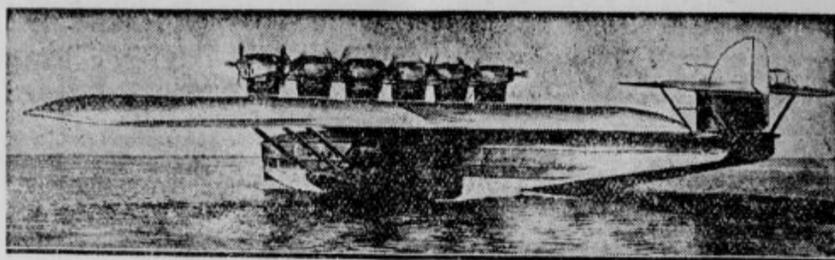
Tu je sveži, rdečelični, zdravi obraz simpatičnega norveškega človekoljuba Frith-

Frank Harris, znani angleški pisatelj, kritik in življenjepisec, ki je te dni umrl v Nizzi, star 75 let.

pušča tovarne in drugod išče zasluzka. Nato izda ljudski komisar energično odredbo, naj se skupni delavski mizi posveča več ljubezni in skrbi, »toda še danes je kljub vsem pritožbam,« tako piše »Pravda« »hrana prav tako slaba, nehygienična in enolična in umazano servirana, kakor iz vsega početka«.

Neprestano tudi prihajajo pritožbe, da komunistični konsumi ne dobivajo dovolj blaga, ali pa da je to blago že docela preperelo in pokvarjeno. Dostikrat po cele mesece in leta leži nakupičeno v velikih centralnih magazinih, kjer se kvari in propada, zlasti ker manjka primernih prostorov in

Orjaško letalo »Do X. II.«, ki so ga dovršili v Dornierjevih delavnicah v Nemčiji za Italijo in je v dveh urah preletelo Alpe ter dospelo v Spezio, glavno italijansko vojno luko.

je veljal kot zgleden okraj Melnikovo (v Vladimirski guberniji). Učitelstvo je poročalo, da poseča šolo 99,5% vseh otrok in 80% nepismenih odraslih. Potem pa se je na šoli v kraju Denega zgodil velik škandal, ki se je končal s samomorom neke 18 letne učiteljice. Posebna komisija, ki je bila poslana v kraj, da zadevo preišče, je ugotovila prav interesantne stvari. Predvsem se je na lastne oči prepričala, da ne obiskuje šole niti 50% otrok, ponekod komaj 20%, dalje da poučuje učiteljice s komaj 16. leti, ki so jokaje odkrito izjavljale: Naše šole so čisto zanič in tudi me same nismo kos nalogi. V mnogih šolah sploh celo leto ni bilo nikogar, ki bi vodil šolski pouk... Zopet drugod je komisija

z apnom, ki ga pokrivajo posamezni reki iz korana. Vodniki so slejkoprej uničevali mozaik, ker so z dletom luščili in tujcem prodajali pisane kamenčke. Tekom vseh naslednjih 80 let ni bilo niti govora o prenovitvi zgodovinskih slik pa mozaika. Kakor znano, so vezani s sv. Zofijo neštevilni spomini. Med drugim zatrjuje legenda, da se je odprl zid v trenutku, ko so planili tuški osvorovalci v svetišče in pričeli klati neoboroženo prebivalstvo, ki je hotelo skriti duhovnika, ki je opravljal zadnjo sv. mašo. Odprl se je zid, duhovnik

Latvov, ruski zunanji minister in dr. v. Darksen, nemški poslanik v Moskvi, ki se oba mudita v Berlinu. Nemčija je vznemirjena zaradi tropakta med Francijo, Poljsko in Rusijo, ki se je baje sklenil proti njej.

jofa Nansena; nihče, kdor vidi sliko, ne more verjeti, da tega moža ni več med živimi. — Stresemannovega naslednika Curtiusa je risar upodobil v obliki stiliziranega državnega orla. — Precej zlobe je v karikaturi italijanskega jurista Scialoje: ta Italijan, majhen, nežen in skeptičen — njegova malobesednost je znana — kriči, čepeč za mogočno Mussolinijovo masko.

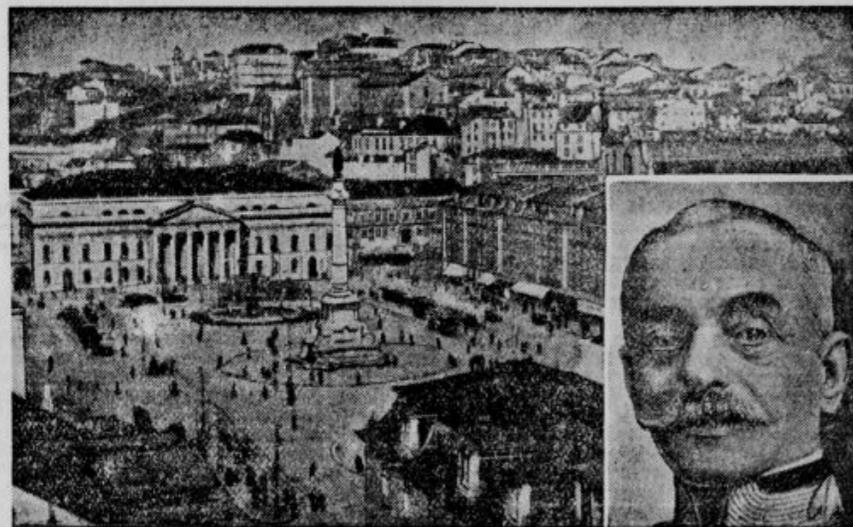

Nova svetovna kolesarska mojstra: Danec Henry Hansen, ki je priboril nov rekord v času. Med poklicnimi kolesarji je zmagal v cestni vožnji Italijan Learco Guerra.

primerne opreme, medtem ko zunaj konsumom manjka vsega potrebnega.

Posebno se opazuje pomanjkanje oblek. Delavske mase napravljajo naravnost porazen vtis radi svoje pomanjkljive in razcapane obleke. Celo sodrug Ljening se je v svojem času pritoževal radi tega, češ, da mora zlasti na tujca to porazno učinkovati. Ravnatelj tekstilnih tovarn se izgovarjajo, da jim manjka strokovnega delavstva. Delavstva pa ne dobe, ker so v tej stroki preslabo plačani. Tako se je tovarni »Rdeči krojač« primerilo, da se noben

ugotovila, da so učitelji, ki so svojo nalogo vestno vzeli, morali tedensko poučevati po 56 ur, ne da bi za to dobili kako nagrado. Nasprotno pritoževali so se, da že tri mesece niso dobili nobenih plač in da so naravnost prisiljeni stradati, ker jim ljudstvo noče in velikokrat tudi ne more pomagati. — Poročila torej, ki jih pošiljajo boljševiške agence o silnem napredku sovjetskega šolstva, je slej ko prej treba sprejemati z veliko rezervno, ker so v veliki meri prikrojena le za inozemsko propagando.

Glavni trg v Lizboni z Narodnim gledališčem. Desno: Carmona, portugalski državni predsednik. — Lizbona je bila zopet prizorišče vojaškega upora, ki je bil naperjen proti predsedniku Carmona. Boji so trajali samo en dan, a bilo je nad petdeset ljudi mrtvih in mnogo ranjenih.

je stopil v odprtino z Najsvetejšim, nakar se je zid zopet zaprl. V trenutku, ko bo zopet nadomestil križ sedanji polumesec na strehi stolnice, se bo zid zopet odprl in duhovnik z Najsvetejšim bo stopil v svetišče...

Krčma Društva Narodov

Znano je, da se znameniti možje po opravljenih službenih dolžnostih radi shajajo na oddih v kakem na zunaj čisto priprostem lokalu, kjer morejo biti lepo »po domaček«. Tako ima tudi Društvo narodov v Zenevi svojo

Mučeniki

Poljska meja je razkosala Vetrino, in so privedli prebivalci njegovega sovjetskega dela, ki so ostali brez cerkve, v nekem skladišču zasilno kapelico. V nedeljo 16. avgusta 1931 se je vršila notri sv. maša, ki jo je nenadno prekinil prihod oddelka Glavne Politične Uprave. Njegov voditelj je izjavil, da se vrši po njegovih informacijah veleizdajalsko zborovanje. Vojaki so obkolili poslopje in planili v kapelico s kriki: »Streljajte na sovražnike revolucije!« Med verniki je nastala

»Dober dan — ali imate kako sredstvo proti čebelnemu pikju?«

krčmo — »Bavario«, kjer je ob zasedanjih mogoče najti vse vodilne državnike sveta — in pa seveda njihove trabante časknjarje.

»Bavario« je na zunaj čisto skromna krčma — njene prostore primerjajo s cevjo — a ima izvrstno postrežbo. Slovci pa tudi po nešteti karikaturah na svojih stenah, ki sta jih napravila izvrstna ogrska karikaturista Derso in Kellen.

Prvo mesto med karikaturami zavzema slovita trojica: Briand z vihrajočimi lasmi in košatimi brki; enkrat je upodobljen z odvetniškim baretom na glavi, drugič s čelado pa-

nepopisna zmeda. Zene in deca so jokali. Ljudje so hoteli ven. Pričela se je gneča, in kmalu so zadoneli strelji. Vojaki so potegnili sablje in udrihali po ležečih ranjenih. Nekoliko minut pozneje je bilo klanje končano, ker neoborožena množica ni mogla kljubovati rabljem, in tudi župnik je zahteval, da bi ostali verniki zvesti kristjanski dolžnosti, ki prepoveduje skrunjenje posvečenih prostorov. Pozneje je dospel Rdeči križ, ki je ugotovil 7 mrtvih in 14 težje ranjenih. Boljševiki so odpeljali v zapore 140 ljudi, skoraj vse navzoče možke.

Nova angleška vlada po prvi seji. Desno: zgoraj sir Austin Chamberlain, prvi lord admiraltete; spodaj: lord Crews, vojni minister. Od leve na desno stoje: sir Donald Maclean, vzgojni minister; lord Lothian, kancler za Lancaster; sir Herbert Samuel, notranji minister; sir Archibald Sinclair, minister za Škotsko; lord Reading, zunanji minister.

delavec, ki je odšel na dopust, ni več vrnil. In tako je podjetje tekom enega leta zgubilo 400 delavcev. Zgleda torej, da bo kljub lepim govorom Stalina o diferenciaciji delavskih plač ostalo vse pri starem, ali kakor pravi »Pravda« »ruskemu delavcu manjka vsak pogon, da bi z interesom zasledoval izboljšanje produkcije«.

Sv. Solija

Kakor poroča carigradske ameriške poslaniške je sprejel ameriški Zavod za bizantološko raziskovanje od turške vlade uradno donosno — raziskovanje in obnovitev mozaika

Monopoli, trošarine in takse

MONOPOLSKI DOHODKI.

V mesecu juniju t. l. so znašali monopolski dohodki 183.9 milj. Din v primeri s 199.3 milj. v juniju lanskega leta. Manjši kakor lani so bili dohodki od tobaka, petroleja in cigaretnega papirja. Nasprotno pa so bili višji dohodki od prodaje soli in vžgalic.

Najbolj so nazadovali dohodki od tobaka. Ti so znašali v juniju letos 142 milj. Din v primeri s 153.5 milj. Din v juniju lani. Padec dohodkov znaša 11.5 milj. Din. Zmanjšano potrošnjo tobaka, oziroma cigaret je pripisovati gospodarski krizi in v zvezi s tem dejstvo, da se trošijo vedno bolj cenejše vrste cigaret in tobaka. Na drugi strani pa so se cenejše cigarete tudi deloma izboljšale v kakovosti. Pri cigaretnem papirju so konsumenti opustili izdelovanje cigaret in vedno bolj kupujejo gotove cigarete.

Proračun je določil dohodke v juniju 1931 od vseh monopolov na 201.7 milj. Din, kar pomeni, da so faktični dohodki zaostajali za proračunanimi za 12.8 milj. Din.

Skupno so znašali monopolski dohodki v prvi polovici t. l. 1079.7 milj. Din. V primeri s prvo polovico preteklega leta so bili dohodki manjši

za 29.7 milj. Din. Skupno so v prvi polovici 1930 znašali 1109.4 milj. Din, v prvi polovici 1929 1051.2 in v prvi polovici 1928 1092.8 milj. Din.

TROŠARINA IN TAKSE.

Po pravkar objavljenih podatkih so dale trošarine v mesecu juliju 53 milj. Din (proračun 66.9, julij 1930 76.7 milj.).

V prvih štirih mesecih proračunskega leta 1931-32 so dale trošarine: 245.7 milj. Din (proračun 267.7, prvi štirje meseci proračunskega leta 1931 273.8). V prvih 7 mesecih t. l. so dale trošarine samo 469.5 milj. Din v primeri s 525.8 milj. dinarjev.

Solnih in vozarskih taks je bilo v juliju plačanih 103.1 milj. Din (proračun 103.8, julij 1930 107.5). Skupno so v prvih štirih mesecih proračunskega leta dale vse takse 393.7 milj. Din (proračun 415.1, prvi štirje meseci proračunskega leta 1930-31 410.3 milj. Din).

Skupno so dale takse v prvih 7 mesecih t. l. 697.4 milj. Din v primeri s 727.2 milj. Din v prvih 7 mesecih pre. leta. Letos so torej dale takse v prvih 7 mesecih 29.8 milj. Din manj, trošarina pa 56.3 milj. Din manj, kakor lani.

Pozdravi velesjemu

K otvoritvi jesenskega velesjema so brzojavno in pisмено čestitali: nadškof dr. Jeglič, češkoslovaško poslanstvo, avstr. poslanstvo in avstrijski generalni konzulat v Beogradu, kmetijski minister, zagrebški velesjem, velesjemi v Parizu, Poznaju, Lyonu, Bruslju in na Dunaju, Jadranska plovidba, poveljnik vojne mornarice admiral Wickerhauser, predsedstvo trg. zbornice v Linzu, trg. zbornica v Splitu itd.

★

Nevarnost za našo živinorejo. Maribor, 29. avg. Stalni obiskovalci naših živinskih sejmov opažajo, da zadnja leta stalno narašča dogon takozvanih hrvaških buš. Nekdaj so gonili na naše sejme take buše iz Bosne, kupci pa so bili mesarji, ki so jih rabili za klobase; sedaj pa jih priženejo naši slovenski kmetovalci, kot kupci pa ne nastopajo več mesarji, ampak zopet kmetje sami. Ta pojav zasluzi, da se resno bavimo z njim, ker predstavlja nepredvideno opasnost za našo živinorejo. Pojav je posledica splošne kmetijske mizerije. Posestnik je moral prodati kravo, da je plačal dolžove in davke. Brez mleka ne more biti, denarja za novo živinče ne zmore, pa kupi bušo, ki tudi daje dobro dojilo, stane mnogo manj, kot krava domače pasme in porabi malo krme. Seveda misli v začetku, da jo bo imel le začasno, pa kriza traja dalje, denarja ni — in bušica ostane pri hiši. Končno jo podpusti pri juncu velike pasme, misleč, da bo dobil od nje vsaj veliko tele in posledica je povsem nova pasma, ne ptič, ne miš. Preprečiti tega pojava ni mogoče — edino zavednost in ponos na lepo živino lahko tu nekaj pomagata. Škoda pa bi bilo, da bi sloves slovenske živinoreje trpel vsled tega pojava.

Iz industrije vidikov. Začetkom tekočega leta je kupila dunajska firma Brevillier, Urban & Co. dve jugoslovanski tovarni vijakov in jih združila v Novem Sadu. Prodajo izdelkov vrši Jugosl. Burko d. d. v Zagrebu. Poročajo nam, da se je izvršila tudi v ostali naši industriji vijakov in zakovic važna izprememba in sicer, da sta se odločili Prva žebeljarska in železobitna zadruga v Kropi in Splošna stavbena družba v Mariboru za skupno prodajo

TRGOVCI, OBRTNIKI, ŠUMARJI,
ne zamudite ugodne prilike!
NAPRODAJ
TRGOVINI
orodja, žag, pil in
tehničnih potrebščin
Odna Koutny-ja v Ljubljani.
Do nastalinoga edprodaja polovico obsežne zaloge z 20 do 50% popustom v skupinah ali tudi posamezno
A. Koutny, Ljubljana, VII., Melvedova 28

svojih izdelkov, ki sta jo izročili tvrdki inž. Aleksander Neumann v Zagrebu, ki je imela preje zastopstvo Prve žebeljarske in železobitne zadruge v Kropi. Produkcijo nameravata organizirati in s tem zvišati dobavno sposobnost; poleg tega sta tovarni namenjeni razširiti produkcijski program.

Likvidacija Jadranske šumske d. d. v Dubrovniku sklicuje svoj prvi občni zbor, na katerem bo pa sklenjena likvidacija družbe. Družba je bila ustanovljena z glavnico 10 milijonov Din in izkazuje v prvem letu poslovanja izgube S. 1 milj. Din, radi česar je bila potrebna likvidacija družbe.

Sladkor. Dr. Mikusch objavlja prvo cenitev sladkorne kampanje 1931—1932. Brez Rusije bo znašal pridelok 2.1 milij. ton manj kot v tekoči kampanji. Ruski pridelok bo večji, ker je cenjen na 2.7 milij. ton v primeri s 2 milij. ton. Jugoslovansko produkcijo cenijo na 80.000 ton, dočim je v prejšnji kampanji znašala 103.000 ton.

Blesteči zobje — povečana dražest

Smehljajte se — in že Van dajo blesteči beli zobje novi čar. Erasmic Savon Dentifrice povzroči in ohrani biserno bele zobe, je prijetno parfumiran in napravi usta sveža in zdrava.

ERASMIC
SAVON DENTIFRICE

1450 181-075 THE ERASMIC COMPANY LIMITED LONDON ENGLAND.

Tujski promet narašča.

Statistika OUZD o zaposlenih osebah v tujski industriji.

Borza

Dne 29. avgusta 1931.

Denar

Devizni tečaji so bili ta teden večinoma štati. Promet je bil manjši kot prejšnji teden in je znašal samo 11.65 milij. Din v primeri s 19.25 milij. v prejšnjem tednu.

Curih, Beograd 9.06, Pariz 20.1375, London 24.9575, Newyork 513.50, Bruselj 71.60, Milan 26.86, Madrid 46.75, Amsterdam 207.10, Berlin 121.90, Dunaj 72.18, Stockholm 130.45, Oslo 137.30, Kopenhagen 137.80, Sofija 3.72, Praha 15.20, Varšava 57.50, Budimpešta 90.025, Alene 6.655, Carigrad 2.435, Bukarešta 3.06, Helsingfors 12.90.

Vrednostni papirji

Notacije državnih papirjev v inozemstvu, London: 7% Bier. pos. 66.50—67, Newyork: 8% Bier. pos. 72—73, 7% Bier. pos. 60—60.75.

J. glaosajelihuS e i i e r.p.maomeniantaentaenia Dunaj, Podon.-savska-jadran. 89.05, Wiener Bankverein 14, Escmpteges. 149, Zivno 75.50, Union 17.10, Mundus 70, Alpine 12.02, Trboveljska 26.55.

Žitni trg

Novi Sad, Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Prometi: 4 vagone pšenice, 3 vagone ječmena, 18 vagonov koruze, 3 vagone moke, 1% vagona fižola, 3 vagone otrobov.

Budimpešta, Tendence slabša. Promet tih. Pšenica dec. 10.60—10.70, zaklj. 10.43—10.15, marec 11.70—11.89, zaklj. 11.73—11.75, rž dec. 10.80, zaklj. 10.62—10.65, marec 11.70—11.90, zaklj. 11.72—11.75, koruza marec 12.21—12.25, zaklj. 12.0—12.16.

Jajca

Cene so nadalje narašle, in sicer v nekaj prehitrem tempu, zaradi tega ni izključeno, ker se tudi že konzum protivno tako visoke cene plačati, da bodo cene eventualno malo popustile. Plača se danes Din 0.825 za komad. — Sv. Jurij ob južni žel., dne 28. avgusta 1931.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 28. avgusta je bilo pripeljanih 228 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50—80 Din, 7—9 tednov stari 90—110 Din; prašiči stari 3—4 mesece 150—200 Din za komad, 5—7 mesecev stari 350—400 Din, 8—10 mesecev stari 440—500 Din, 1 leto stari komad 560—700 Din; 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 10—11 Din. Prodanih je bilo 175 svinj.

Hmelj

Nürnberg, 29. avg. tg. Danes je bilo na trgu 50 bal hmelja, prodanih pa je bilo 25 bal. Po večini se je kupoval hallertauski hmelj po 60 mark in prve bale gorskega hmelja po 35 mark. Za tuji hmelj in za lanski hmelj ni bilo kupčije. Razpoloženje je š mirno.

Zatec, 29. avg. tg. Večji del letošnje žetve je že spravljen. Do sedaj spravljeni hmelj je glede barve razen majhnih izjem zelo lep, ker se barvani hmelj skoro nikjer ni trgal. Mnogi producenti z ozilom na nizke začetne cene niso potrgali hmelja, tako da je vsaj tretjina žetve ostala na polju. Ceni se, da je v žatski okolici bil opotrganega okoli 150 do 160 tisoč stotov hmelja. Hmelj v dobrih in najboljših krajih se je v zadnjih dneh zelo kupoval te rje nakupljeno skoro vse gotovo blago v vrečah. Kupci so bili Čehoslovaki, Nemci in Belgijci, razen tega pa tudi komisionarji. Kupovalo se je tudi za angleški račun. Prvovrstni hmelj na dobrih krajih je dosegel ceno 250—280 Kč, dobro srednje blago se je v vseh krajih kupovalo po 200—240 Kč. Neka renomirana veleposrestiteljska partija je dosegla izredno ceno 325 Kč.

Naznanilo otvoritve!

Cenjenim damam vijudno naznanjamo, da se je otvoril te dni nov salon damskih klobukov

SALON „MIA“

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 7-I
(v hiši Jadranske banke)

kjer se dobe vse vrste damskih klobukov po najnovejših vzorcih. Sprejemajo se tudi vsakovrstna popravila, katera se izvršujejo točno.

CENE ZMERNE! DELO SOLIDNO!

Trgovina MARIJA ROGELJ

Ljubljana, Sv. Petra c. 26
nudi obleke in plašče pod lastno ceno. Ne zamudite ugodne prilike!

POZOR!

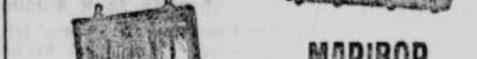
Kdor hoče imeti pošteno in solidno narojeno

POHIŠTVO

naj kupi ali naroči pri
KREGAR JAKOB Št. Vid-vizmarje

in naj si ogleda na Velesu mu njegovo razstavo v paviljonu E pri uhodu glavnih vrat.

IVAN KRAVOS

MARIBOR
ALEKSANDROVA
CESTA 13

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

naznanja, da je gospod

JURIJ GOZELT še vedno njen poverjenik za Prevalje

in naj se stranke na njega obračajo.

Pozor! Pozor!

Otvoril sem

v prostorih g. Lj. Sireca pri Zvezdi poleg gimnazije

irgovino koles in posameznih delov in gramofonov.

Istotam se sprejemajo v popravilo kolesa in vse v to stroko spadajoča dela.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Bitenc
splošno ključavničarstvo in trgovina koles Kranj

Otvoril sem

v poslopu hotela „Stara pošta“
detajlno trgovino

vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka od priproste do naj fine še izdelave kot moških, damskih, otroških itd. Izdelujem tudi gozjerje in škornje.

Naročila po meri se izvršujejo v najkrajšem času. Sprejemajo se vsakovrstna popravila.

Cene nizke! Postrežba točna!
Priporoča se za obilen obisk

Černilec Andrej
čevljarstvo Kranj

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Telefonska šte. 3030.

NA DROBNOI NA DEBELOI

Vrvarske lastne izdelke

in motvoz nudi po znižanih cenah
Prva kranjska urvarna
in trgovina s konopnino

Ivan N. Adamič

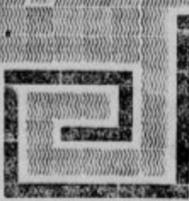
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 31
Telefon 2441

Podružnici:

Maribor, Petriniska ulica šte. 20
Telefon 2454

Celje, Kralja Petra cesta šte. 33

ALI POZNATE ENO
IN VECBARVNI

BAKROTISK

TO NAJLEPŠO TEHNIKO MODERNEGA ILUSTRACIJSKEGA TISKARJE OGLEJTE SI DOSEDANJE STE-VILKE „ILUSTRIRANEGA SLOVENCA“ REVIEJE „ILUSTRACIJA“ IN DR., KATERE JE TISKALA

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Ako želite dati v tisk vaše ilustracije, n. pr. razglednice, a bume, prospekte in dr., odločite se za bakrotisk in zahtevajte od Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani pojasnila glede cen in izvršitve

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 1 50 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase slogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349.

ALBIN ŠIFRER, puškar
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 12
 poleg restavracije »NOVI SVET«
 Potrebščine za **lovski in ribarski sporti**. Delavnica za popravila, montiranje daljnogledov. — Cene najnižje, postržba točna!

Danes
Pozor!
 Gasilno društvo Guncije, Št. Vid nad Ljubljano — vabi vse prijatelje gasilstva na javno tombolo, ki se je vsled slabega vremena 23. avgusta prelozila na danes 30. avgusta ob 15. — Odbor.

Gostilničar
 pri »Sedmici« v Mostah vabi cenjene goste na krvave in mesene klobase. — Franc Cerne.

Službenicejo
Prodajalka
 dobra manufakturistinja, starejša moč, išče mesto. Gre tudi v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 9319

Kuharica
 Katera gospa namerava opustiti kuhinjo ali odpotovati in bi iz prijaznosti nasvetovala pridno, pošteno kuharico. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »500 Din nagrade«.

Šofer-mehaničar
 išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Absolvent« št. 9399.

Trgovski pomočnik
 mlad, mešane stroke, vešč nemščine, zmožen kavcije, išče mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9957.

Samostojna kuharica
 čista, varčna, išče mesta v župnišču. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9958.

40—50.000 Din
 založim kavcije za dobro in stalno službo skladiščnika ali kaj sličnega. Cenj. ponudbe do 3. septembra na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva oseba« št. 9959.

Šofer
 z večletno prakso in dobri spretnosti želi premeniti mesto šoferja. Dopise pod »Trezen in zanesljiv« na upravo »Slovenca« št. 9961.

Mizarski pomočnik
 mlad, išče službo v bližini Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9965.

Dekle
 starejša, večja nemščine, nekoliko kuhe, opravlja vsa hišna dela, z letnimi sprečevali, išče mesta k mali rodbini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9956.

Učenka
 s predizobrazbo išče mesta v večji trgovini, najraje na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Trgovski pomočnik
 mlad, dobro izvešan v mešani stroki, želi premeniti službo. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Slovenca« v Ljubljani pod šifro: »Dva meseca brezplačno«.

Boljša kuharica
 oziroma gospodinja srednjih let išče službo k samostojni gospodi ali gospe. Ozira se na boljša mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gospodinja« št. 9931.

Glavobol,
 omotico, migreno, utrujenost, prehlad glave, brezspanje, živčno napetost ter kronični glavobol popolnoma in sigurno odstrani DUSICA VODA. Steklenica DUSICA VODE proti glavobolu stane 35 Din. DUSICA VODA proti glavobolu se jabi pri firmi D. M. Grozdica, Bjelovar, Savska banov.

Dekle
 izučeno šivanja, vajeno kuhe in vseh gospodinj-skih del, išče službo. Nastop takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9929.

Pisarniška moč
 začetnica s perfekt. znanjem nemškega jezika ter slov. stenografije in strojepisja, išče službo pri kakoli boljši tvrdki. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna in zanesljiva« št. 9938.

Gospodična
 absolv. trgovske šole na liceju, izurjena v lesni stroki in vseh gospodinj-skih delih, pridna in poštena, išče službo blagajničarke ali kontoristnje klerkoi. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Kjerkoi« št. 9936.

Absolvent
 enoletnega trgov. tečaja, vešč razen državnih tud nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma kakor tudi nemške steno-grafije, išče primernega mesta kot začetnik. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

Prodajalka
 pridna in zelo poštena, dobro izvešana v špeci-rizski stroki, ki je že delj časa vodila trgovino samostojno, išče službo v mestu ali v kakoli večji trgovini na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena moč«.

1000 Din dam
 onemu, ki mi preskrbi stalno službo avtospre-vodnika, službo v tovarni ali skladišču. — Naslov v upravi »Sl.« pod št. 9986.

Službodobe
Sprejme se v službo
 zanesljiv, starejši mož (ev. tudi z ženo), ki bi bil zmožen voditi kmetijo, sam pa bi opravljal doma-ča dela pri hiši. Stanovanje in hrana ter pla-čja po dogovoru. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Kam-niška okolica« št. 9983.

Učenca
 pridnega in poštenega, za krznarsko obrt sprejme L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 9.

Večja zavar. družba
 išče kot zastopnike drž. upokojence proti visoki proviziji in fiksumu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zastopnik« št. 9939.

Mesarski vajenec
 priden in pošten, se takoj sprejme, Franc Golob, Ljubljana VII, Jernejeva cesta 47.

Sprejem dekle
 katera je vajena priproste kuhe, pranja in drugih hišnih del. Biti mora pridna, snažna, poštena, stara ne pod 20 let. Plača dobra. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9911.

Fotografski
 pomočnik (ica), dober in samostojen delavec, se sprejme. — Foto Vilman, Jesenice, Ruardov trg 5.

Dobro kuharico
 katera bi hodila kuhat samo kosilo in večerjo, iščem za 3 mesece k boljši rodbini v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro pla-čilo« št. 9917.

Monterje
 za centralno kurjavo rabimo; samo popolnoma samostojni pridejo vpo-štev. Ponudbe z navedbo dozedanje zaposlitve in zahtevki plače poslati na upravo »Slovenca« pod »Zagreb« št. 9930.

Učenka
 iz Ljubljane se sprejme v modno trgovino G. Čadež, Stritarjeva ulica.

Učenka
 za modistiko se sprejme. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9968.

Učenca
 s primerno šolsko izo-brazbo se sprejme na tri-letno učno dobo. Hrana v hiši. Naslov v upravi pod št. 9892.

Prodajalko
 pridno in pošteno, mlajšo moč, sprejme v trgovino z mešanim blagom, z vso oskrbo v hiši, takoj večja trgovina na Gorenjskem. Ponudbe pod »Agilna« št. 9908 na upravo »Slovenca«.

Učenko
 sprejme fototatelje Josip Pogačnik, Mestni trg 17, Ljubljana.

Vajenec
 se sprejme za mehaniško obrt. Sv. Petra cesta 47.

2 čevljar. pomočnika
 enega za fina šivanja in zbita dela, drugi vešč goz-zerjev in vseh drugih zbitih del, sprejme čim-prej Andrej Oman, Pri-stava, Križe pri Trziču.

Pletilke
 sprejme takoj tovarna pletenin Joško Vidic — Radovljica.

Dva ključav. vajenca
 sprejme Ivan Meglič, Kar-lovska cesta 22.

Ključavnič. vajenec
 se sprejme. Ivan Schlam-berger, ključav. mojster, Zelena jama, Središka 8, Moste pri Ljubljani.

Sprejme se dekle
 pridno in pošteno, brez ali revnih staršev, v boljšo krščan. hišo v mestu. Obiskovala bi gospodinj-sko šolo, potem bi pa imela stalno službo v hi-ši. Prednost imajo s pri-poročilom gg. duhovnikov. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Le-po vzgojena«.

Kovaški vajenec
 zdrav in priden, poštenih kmečkih staršev, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. France Ku-naver, kovač, Jezica pri Ljubljani.

Mlinarja
 dobro izvežbanega, takoj sprejemem. Janez Trbovc, Kleče 10, p. Dol pri Ljubljani.

Vajenko ali vajenca
 pridnega in poštenega — takoj sprejme Rijavec Leopold, krojaški mojster, Ljubljana — Miklošičeva cesta 7.

Vajenka
 za šteparico se sprejme, dobro vzgojena, na de-želo, tudi z vso oskrbo v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9948.

Čevljarskega vajenca
 sprejemem. Priden in po-šten ima prednost. Učni-na brezplačna. — Karl Stritar, Senovo 1, pošta Rajhenburg.

Učenko
 z zadostno šolsko izobrazbo, ki bi imela vso oskrbo pri starših, sprejme trgovec z mešanim blagom v Ljubljani. Pismene ponudbe pod znač. »Poštenost« na upravo »Slovenca«.

Boljša dekle
 ki ima dobra sprečevala in zna nekaj kuhati ter je pripravljena iti v Zagreb, se sprejme za vsa dela. Vpraša se do ponedeljka v Celju, Jožefov hrib 43, pri Gaišku.

Mlado dekle
 pridna, ubogih, poštenih staršev se išče k otroku in v pomoč gospodinjstvu v dobro hišo. Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 9949.

Vajenca
 za mizarsko obrt, z vso oskrbo v hiši, sprejemem. Prednost imajo pridni in zdravi kmečki fantje. Ponudbe na L. Jug, Ljubljana, Cankarjevo nabre-žje 23.

Zenitbe
Zenitev!
 Z inteligentno krščansko gospodnično ali vdovo prij-etne zunanosti, katera ljubi otroke, bi se rad poročil učitelj. Cenjene ponudbe s sliko se prosi na upravo »Slovenca« pod »Učitelj« št. 9984.

Zastave
 ledensko plačamo zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. — Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor.

Dva dijaka
 se sprejmeta na stanova-nje. Grubarjevo nabrežje št. 8.

Boljša stranka
 sprejme dijaka-nižešolca na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9952.

3 dijake-(in)je
 sprejemem v dobro oskrbo. Strogo nadzorstvo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9951.

Dijak
 se sprejme na stanovanje. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9953.

Dijakinja
 iz boljša hiše se sprejme na hrano in stanovanje. Vprašati v mlekarni Flo-ulica 17.

2—3 dijake
 sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru.

Dijakinje
 najraje učiteljščnice — sprejemem v polno oskrbo in vzgojo. Na željo nem-ška konverzacija. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9982.

Dijaka
 nižješolca sprejemem na stanovanje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9970.

Dva dijaka
 enega nižjega, enega vi-šjega razreda realne gimnazije, se sprejmeta k po-šteni rodbini na stanova-nje in hrano ali tudi brez nie. Vestno nadzorstvo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9972.

Dijaka
 se sprejme na hrano in stanovanje. — Poizve se: Florijanska 9 I.

Dijakinjo
 sprejemem k hčerki sedmo-šolki na stanovanje in hrano ali brez nje, v bližini učiteljščice. — Dobra hrana in nadzorstvo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9990.

Dva mlajša dijaka
 sprejemem v značno sobo in na dobro hrano. Miklošičeva cesta 6 II, levo, leve stopnice.

Pouk
Čamernikova šoferska šola
 Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesijonirana. Prosd. št. 16 zastoni Pisite ponil

Privatni pouk
 (gimnazija za vsakogar). Pripravlja se z najsigur-nejšim uspehom za vse razrede gimnazije. Stro-kovni, najpripravnější profesorji. Pension moderen, nadzorstvo strogo. M. Popović, Njegoševa 29, Beo-grad VIII. Tel. 16-63.

Prost. javna dražba
 posestva v velikosti treh ha s hišo, katastr. občina Sudi vrh pri Semicu, last Katarine Malešič, se vrši na licu mesta dne 8. sep-tembra 1931.

Dijaki
 dva manjša dijaka sprejemem na stanovanje in hrano. Vestno nadzor-stvo. Zmerna cena. Go-sposka ulica 10. Naslov v pritličju.

Dijake
 dva ali tri sprejemem na stanovanje. Cerkvena uli-ca št. 19, II. nadstropje.

Dijaka
 sprejme mirna stranka na stanovanje in hrano ali brez hrane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9962.

Ant. Rud. LEGAT^{OV}
Enoletni TRGOVSKI TEČAJ
MARIBOR, VRAZOVA UL. 4
Začetek dne 9. sept. 1931

Učenkam pletiljam
 brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni stroj. »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25 I.

Gojko Pipenbacher
 koncesion šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12 - Zahtevajte informacije

Šoferska šola
 oblastveno koncesijonira-na. I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske iz-pite, Ljubljana, Dunajska cesta 31. Prihodnji redni tečaj 1. septembra.

Krojači, šivilje
 in nešivilje! Nov jesenski tečaj prikoževanja se pri-čne 16. septembra. Po-učevali se bodo najmo-dernejši, kakor tudi eno-stavni kroji, no lahki praktični metodi, da se lahko vsak krojač, šivi-lja, tudi nešivilja telkom tečaja popolnoma priuč-isto se bo učevalo naj-novejše kroje za sezono 1931/1932, ki jih je pri-nesel vodja F. Potečnik iz inozemstva. Pouk o štedenju blaga pri kroj-enju. Revnejšim znižano, z ugodnimi plačilnimi po-goji. Vpisovanje od 1. septembra od 8—12 in od 2—5. Pismene informacije brezplačne. Učenci dobi-jo oskrbo na željo v zavodu. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Gorazdov učni zavod
 Pouk stenografije in strojepisja ter potrebnih merkantilnih predmetov po najnovejši in najuspešnejši metodi. Priglasila 1., 2. in 3. septembra od 9 do 12 ure dopoldne Nunska ulica 19., pritličje. Pismene prijave do 14. septembra pod nalo-vo F. Gorazd, Bled 2, Vila Rodica.

Stanovanje
 soba, kuhinja, shramba (elektrika, klet, vodovod), oddam. Savlje 73.

Iščem stanovanje
 tri-do štirisobno, z več-jim prostorom za garažo, najraje v šentpeterskem okraju, Vodmat, Kodelje-vo, Moste. Naslov v upr-avi »Slovenca« pod 9909.

Sobo
 takoj odam solidnemu go-spodu. Jegličeva cesta 9.

„POSEST“
 Realiteta pisarna dr. z. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4.

odda sledeča stanovanj:
 Štirisobna: center 1800, 2000, 2500 in 2100 Din. Trisobna: mesto 1200 Din, Bežigrad 1100 Din, Mirje 1000 Din, Sp. Šiška 1200 Din, Trnovo 1000 Din. Dvosobna: mesto 1000 Din, Bežigrad 900 Din in 650 Din, Rudnik 400 Din, Zg. Šiška 700 Din, pri klavnici 800 Din, Pod-rožnikom 1000 Din, Moste 600 Din, Dunajska cesta 800 Din, Zg. Šiška 550 Din, Stožice 500 Din. — Enosobna: Trnovo 250 Din, Rožna dolina 450 Din, Zg. Šiška 400 Din, Moste 300, 400 Din, Stožice 225, 300 Din, soba s štedilnikom, Moste 200 Din, Zg. Šiška: soba, kuhinja, vrt 400 Din. — Poleg tega več drugih stanovanj, opremljenih praznih sob, lokalov itd.

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
„ADLER“ - „Gritzner“
PLETILNI STROJI »DUBIED« LE PRI
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
ZA VODO
 Telefon št. 2013. Ček. račun 12.005.
 Za časa veleseljma paviljon „H“.

MANUFAKTURO
 blago za moške in ženske **Novosti za jesen**
 nabavite najugodnejše pri tvrdki **NOVAK LJUBLJANA**
 Kongresni trg št. 15 (nasproti Nunske cerkve)
VELIKA IZBIRA — SOLIDNA POSTREŽBA

Stanovanjanj

Zavarovalnica »Duna« v odda v svoji novi palaci na Aleksandrovi cesti trisobno in štirisobno z vsem komfortom opremlj. stanovanje. Interesantom so tudi na razpolago svetli in prostorni pisarniški lokali v mezaninu. Informacije se dobijo istotam v družbeni pisarni.

Stanovanje

se odda v Zgornji Šiški št. 215, nasproti šole, 7 minut od remize, v novi hiši, obstoječe iz sobe, kabineta, kuhinje, pred-sobe, šrambe, verande, pralnice in pritliklin, mirni stranki. — Poizve se pri Kovačević, Spodnja Šiška, Medvedova 22.

Stanovanje hišnika v izobraževalnem društvu v Dolu pri Ljubljani se odda. Soba, kuhinja in klet. Stanovanje je brezplačno pod pogojem oskrbovanja hiše. Drugo osebo.

Nagrada 100 Din

dobi, kdor mi preskrbi sobo s številnikom v Murski Soboti. Plačam pol leta naprej. Komelj, Spodnja Šiška, Kosova ulica 6.

Sobici

oddam v Šiški, elektrika, poseben vhod. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 9987.

Prazna soba

s posebnim vhomom se odda event. z vso oskrbo. Pripravno za upokojenca. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9938.

Lepa solčna soba

prazna ali opremljena z 2 posteljama, s kuhinjo, souporabno kopalnico, vrt za zelenjavo — se odda mirni stranki brez otrok. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9989.

Soba

z 2 posteljama, svetla, se odda; na željo tudi hrana, na Tržaški cesti. Naslov v upravi »Slovenca«.

Stanovanje

2-sobno, komfortno s kopalnico, se odda za november. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9973.

Vnajem

Valjčni ali kmečki mlin na stalni vodi vzamem v najem. Naslove pošiljati na podružnico »Slovenca« v Novem mestu.

Vsled družinskih

razmer se odda v Ljubljani trgovina z mešanim blagom in vso zalogo. Po dogovoru se odda istotam tudi cela enonadstropna hiša. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovina« se odda št. 9918.

Lokal

manjši oziroma srednji, po možnosti v centru Ljubljane, se išče. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Lokal« za knjigarno št. 9905.

Poslovni lokali

na Dunajski cesti št. 29, I. nadst., so se 1. sept. na razpolago. Poizve se istotam.

Klet

ščem v Ljubljani v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Klet«.

V najem

želim vzeti hišo ali grajščino z gospodarskimi posloplji in večjim kompleksom okrog. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9864.

Obrt

za meš. trgovino in steklarstvo se odda. Ponudbe pod znač. »Dohodki« št. 9934 na upravo »Sl.«.

Njivo

v bližini Sv. Križa oddam takoj v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9931.

Klet

za sadje in vino, z elektr. razsvetljavo, za 100 Din oddam v najem. Maribor, Gregorčičeva 12.

Lokal

50 m², svetel in zračen, se odda v podnajem, najraje knjižovozu ali elektrotehniku. Poizve se pri upravi »Slovenca« pod št. 9900.

Hlev

v sredini mesta z ali brez šupe oddam v najem. — Maribor, Gosposka 41.

Pozvedbe

Dobman

rujav, mlad, se je izgubil. Sliši na ime »Rolf«. Najditelj naj ga proti nagradi vrne na naslov: Battelino Angelo, stavbenik, Ljubljana VII, Aljaževa ul. 35.

Posestva

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana. Mestni trg 25/1

Hiša

trgovska, podkletena, občina Rakov, naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Unec 22«.

Stavbne parcele

lepa solčna lega, ob Dunajski cesti — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8376.

Hiša

v Mariboru, blizu glavnega kolodvora, 5 lepih stanovanj, vrt, naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

Nova hiša

enodružinska, naprodaj. Tezno, Krekova ulica 4 pri Mariboru.

Kupim žago

v Ljubljani ali ljubljanski okolici. Natančne ponudbe s popisom, ceno in kje se nahaja, na upravo Slovenca pod »Plačilo v gotovini« št. 9916.

„POSEST“

Realitetsna pisarna, družba z o. z. LIUBLJANA Miklošičeva cesta št. 2

PRODA:

Vilo, enonadstropno, novozidano, tri stanovanja po 2 sobi, kuhinja, pritlikline, 1200 m² vrta, krasna lega, Mirje, 360.000 Din. Vilo, enonadstropno, novozidano, dve štirisobni komfortni stanovanji, eno dvosobno, 1100 m² vrta, Bežigrad 480.000 Din. Vilo, enodružinsko, 6 sob, pritlikline, kopalnica, centralna kurjava, 6000 m² ograjenega vrta, preko 200 sadnih dreves, trnovski kraj, 320.000 Din. Hišo, novozidano, dve trisobni stanovanji, eno dvosobno, lep vrt, Bežigrad, 290.000 Din. — Hišo, novozidano, podkleteno, 2 stanovanji po 2 sobi, pritlikline, lep vrt, Moste, 150.000 Din. Vilo, enonadstropno, dve trisobni stanovanji, krasen vrt, blizu tobačne tovarne, 250.000 Din. Hišo, pritlikline, 2 sobi, kuhinja, pritlikline, 800 m² vrta, Hradskega vas, 80.000 Din. Hišo, novozidano, eno tri-, dve dvosobni stanovanji, 800 m² vrta, blizu Martinove ceste, 280.000 Din. Hišo, novozidano, dve dvosobni stanovanji, 500 m² vrta, blizu Stadionu, 155.000 Din. Hišo, enonadstropno, podkleteno, tri- in dvosobna stanovanja, trgovski lokal, 800 m² vrta, Šiška, 280.000 Din. Hišo, pritlikline, 2 sobi, kuhinja, pritlikline, vrt, pri Domžalah, 35.000 Din. Hišo, novozidano, z gostilno, 12 oralov posestva, 2 uri od Ljubljane, 120.000 Din. Kavarno, moderno, novo urejeno, lepa novozidana hiša, veliko zemljišče, kompletan inventar, v rekonstruiranem letovišču Gorenjske, 480.000 Din. — Kmečko posestvo, 19 oralov, zidana, z opeko krita hiša, gosodarska poslopja, pri Rimskih tolnicah, 60.000 Din. Kmečko posestvo, 52 oralov, hiša 4 sobe, hlev za 10 glav živine, polovica njiv in travnikov, ostalo leni gozdovi, celški okraj, Din 151.000. Hišo, pritlikline, 2 sobi, kuhinja, pritlikline, 4500 m² zemljišča, pri Domžalah, 70.000 Din. Več krasno ležečih stavbišče 600—650 m², Področnik, 40 Din. Krasna parcela, 900 m², pri bolnici, 80.000 Din. — Poleg tega stavbne parcele blizu glavnega kolodvora, za Bežigradom, v centru mesta in vseh ostalih predmestjih, v največji izbiri in po najugodnejših cenah. Velika izbira trgovskih, gostilniških hiš, kmečkih posestev itd.

Vila

blizu centra naprodaj. Ponudbe pod »Sv. Kristof 1931« št. 9982 na upravo »Slovenca«.

Prodaja hišo

novozidano, enonadstropno, 7 sob, 3 kuhinje, velik vrt, 20 minut od centra Ljubljane — za 275.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9948.

Kupim hišo

v Ljubljani ali okolici v bližini cerkve. Plačam ob prepisu. Lastnik in drugi najemniki lahko obdržijo stanovanje v sedanjem obsegu. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana in okolica« št. 9851.

Naprodaj je hiša

v mestu. Prikladna za stanovanje in eventualno obrt. (Dosedaj strojno mišarstvo.) Stanovanjski del stavbe je enonadstropen, delavnica pritlikline. Odda se tudi samo stanovanjski del stavbe. Stavba blizu železniške postaje. Interesanti naj se javijo na naslov: Josip Lampret, mizarstvo, Šostanj.

Hišo z gostilno

in trgovino kupim na prometnem mestu v bližini cerkve in želez. postaje. Ponudbe z natančnim opisom prosim na: Cecilija Fuis, Aleksandrova 18, Murska Sobota.

Hiša z zemljiščem

tri mernike posetze, po ugodni ceni na prodaj v št. Petru pri Novem mestu. Več se izve iz prijaznosti v podružnici Slovenca v Novem mestu.

Posestvo

1½ orala, zidana hiša z gospodarskim poslopljem, električna luč, štiri sobe, voda v kuhinji, primerno za rokodelca ali upokojenca, proda za 72.000 Din. Ignac Jevšenak, Spodnji trg, Muta 56, ob Dravi.

Kupimo

v Ljubljani ali na periferiji hišo do 250.000 Din. Ponudbe na oglašni oddelek »Slovenca« pod »Gotovina takoj« št. 9921.

Prodaja posest

ležečo ob avtoptrogi Ljubljana—Sušak, obstoječo iz dveh enonadstropnih hiš z večjimi gospodarskimi posloplji, okrog 7 ha njiv in 2 ha gozda. Tačas so v hišah nastanjeni 3 uradi, gostilna in trgovina. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9863.

Pohišstvo

spalnice vseh vrst ter hrastove pisalne mize nudi po izredno nizkih cenah Ivan Kuhar, mizarstvo, Vižmarje 69, St. Vid nad Ljubljano.

Posestva blizu cerkve

tri primerna za upokojenca duhovnike, dve za trgovino. Prednost Stalversko. Ponudbe sprejema »Marstan«, Maribor.

Hiša

enodružinska, z velikim vrtom, se po zelo ugodni ceni proda. Pobrežje pri Mariboru, Nova ulica 10.

Stanovanjska hiša

z gospodarskimi posloplji, velik vrt s sadnim drevjem in trto, ob glavni cesti, par minut od kolodvora in mesta z meščan. Šolami, se proda za 36.000 Din. Istotam stavbišče ca. 1000 m². Inf. Princ Mih. P. Hajdina 95, Ptuj.

Hišo z vrtom

prodam. — Anton Čadež, Studenčice 15, p. Medvode.

Ugodna prilika!

Hišica z vrtom, sadonosnikom in njivo v bližini Celja, 3 min. od postaje, poceni naprodaj. Natančne pove iz prijaznosti Stadler, Cankarjeva ulica št. 11, Celje.

Hiša

enodružinska, z velikim vrtom, se po zelo ugodni ceni proda. Pobrežje pri Mariboru, Nova ulica 10.

Naprodaj imam

več stanovanjskih in trgovskih hiš, vil, gostiln in parcel v mestu in na periferiji. Pojasnila daje: Jančar, Sv. Petra 27.

Vila

blizu centra naprodaj. Ponudbe pod »Sv. Kristof 1931« št. 9982 na upravo »Slovenca«.

Prodaja hišo

novozidano, enonadstropno, 7 sob, 3 kuhinje, velik vrt, 20 minut od centra Ljubljane — za 275.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9948.

Kupim hišo

v Ljubljani ali okolici v bližini cerkve. Plačam ob prepisu. Lastnik in drugi najemniki lahko obdržijo stanovanje v sedanjem obsegu. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana in okolica« št. 9851.

Naprodaj je hiša

v mestu. Prikladna za stanovanje in eventualno obrt. (Dosedaj strojno mišarstvo.) Stanovanjski del stavbe je enonadstropen, delavnica pritlikline. Odda se tudi samo stanovanjski del stavbe. Stavba blizu železniške postaje. Interesanti naj se javijo na naslov: Josip Lampret, mizarstvo, Šostanj.

Hišo z gostilno

in trgovino kupim na prometnem mestu v bližini cerkve in želez. postaje. Ponudbe z natančnim opisom prosim na: Cecilija Fuis, Aleksandrova 18, Murska Sobota.

Hiša z zemljiščem

tri mernike posetze, po ugodni ceni na prodaj v št. Petru pri Novem mestu. Več se izve iz prijaznosti v podružnici Slovenca v Novem mestu.

Posestvo

1½ orala, zidana hiša z gospodarskim poslopljem, električna luč, štiri sobe, voda v kuhinji, primerno za rokodelca ali upokojenca, proda za 72.000 Din. Ignac Jevšenak, Spodnji trg, Muta 56, ob Dravi.

Novo hišo

prodam. Potreben kapital 80.000 Din. Rožna dolina cesta XV, št. 30.

Hiša

z vrtom in nekaj njive se proda. Podtabrom 20, p. Podbrezje, Gorenjsko.

Kdor želi v Zagrebu

in okolici kupiti hišo, stavbišče, trgovino, gostilno, obrt ali lokal, naj se obrne na zastopstvo »Centrala«, Zagreb, Slovenska ul. 7. Informacije brezplačno.

Gostilno

hrbovsko, dobrodoč, posestva 105 oralov, proda za 100.000 Din Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Posestvo

24 oralov, krasna poslopja, blizu postaje, proda za 250.000 Din Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Hiše

stanovanjske in trgovske, pekarije, gostilne, proda Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilna

z vsem inventarjem, blizu Ljubljane, z gospodarskimi posloplji, edina v vasi, se odda v najem, event. tudi proda. Pri hiši se lahko vodi tudi potrebna speerijska trgovina. Ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »Več po dogovoru« št. 9954.

Grasba

Piano

zelo dobro ohranjen, se ugodno proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9963.

Piano

malo rabljen, krasen glas, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9985.

ČRN PIANINO

s križem strunami naprodaj za 6500 Din, in močan harmonij s 6 registri in 5 oktavi za 3500 Din. Dopise na upravo »Slovenca« Celje pod »Piano«.

Klavirji

pianini najboljših svetovnih vrst, po znatno znižanih cenah. Ugodna mesečna odplačila. Preigrani klavirji. Vsa popravila in ugaševanje strokovniško M. ROPAS, CELJE.

KLAVIRJI I PIANINI I

Svetovnih znamk kupite po globoko znižanih cenah pri

MUSICA

Sv. Petra cesta št. 40 — Najceneje izposojate, popravljate in ugašate!

GLASBENI INSTRUMENTI

direktno iz Tovarne

od tov. skladišča

Meinert Herold

Maribor št. 102-A

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Srebrne krone

stare zlatine in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36. vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Mozina.

Vsakovrstno

Zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3

Invalidski voziček

na ročni pogon kupi Anton Kmetec, Sv. Vid pri Ptuj 2.

Kupim

1 lajt vinski okrog 400 l čist, do tri leta star ali nov, pri Metliki, Margareta Radoš, Krasinc 50, p. Gradec, Dolenjsko.

Suhe gobe

kupujem po najvišjih cenah Tvrška J. Kušan, Kranj

PUL

za manufakturo, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod zn. »Dobro ohranjen«.

Prodano

Vrtno zaklopne stole prodaja pisarna Tribuč na Glincih. Telefon 2605.

Oleandri

Šest triletnih lepih oleandrov proda Marija Štir, Stanežice št. 6, St. Vid nad Ljubljano.

Stružnice

in razne druge stroje, že rabljene v strojni tovarni, so radi likvidacije ugodno naprodaj. — Pojasnila daje Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva c. 30.

Kolesa

na 12 mesečna odplačila »Tovarna koles«, Ljubljana. Poštni predal 307.

Prst (humus)

za vrtove v vsaki množini, dobavi gradbeno podjetje Anton Mavrič, Dunajska cesta št. 38 v Ljubljani.

Novo vinske sode

17—20 hl velike, dobro ohranjene, rabljene, proda Mursa v Ljutomeru.

Puhasto perje

čisto cohano po 45 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROZOVIČ — Zagreb, Illica 82 Kemična čistilnica perja

Namizna jabolka

po najnižji ceni razpošilja — lepe suhe gobe kupuje po najvišji ceni Peter Setina, Radeče, Zidani most.

Voz brek

na vzmeteh, na oljnate osi, v najboljšem stanju, po ugodni ceni naprodaj. Petkovec Franc, Drenov grič 28, Vrhnika.

Renault auto

zastopstvo, Cesta na Rožnik 19, priporoča svojo popravilnico avtomobilov, Renault-Service. Cene konkurenčne. Velika zaloga najnovjš

ZA VAŠE OTROKE POTREBUJETE NOVIH ČEVLJEV

Otroški čevlji praktični	rujave barve, črne barve in iz laka	Din 55.-
Dekliški čevlji za šolo	rujavi in iz laka	Din 85.-
Športni čevlji	za šolo in izlete z okrašenim jezikom	Din 85.-
Za dijake čevlji	okusne oblike, trajni iz rujav. in črnega boksa	Din 165.-
Visoki čevlji	dekliški in fantovski iz kravine, la podplati	Din 85.-

OGLEJTE SI IZBOR ČEVLJEV V NASIH PODRUŽNICAH | PRE-SKRBITI SI PRIZNANO SOLIDEN IZDELEK PO ZMERNIH CENAH

TRŽIČ (DRAVSKA BANOVA)

Ljubljana, Beograd, Maribor, Murska Sobota, Skoplje, Zagreb, Karlovac, Novi Vrbas, Osijek, Sombor, Subotica, Vršac, Vukovar, Sarajevo, Sušak, Split

Kupujte samo domači izdelek! Zakaj, ker s tem omogočite zaposlenje domačih delovnih sil!

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Turisti, lovci, smučarji
vedno bolj zahtevajo samo kvalitetne čevlje, na višku so danes v kvaliteti in izdelavi

„Karo“ gojzerji

Zahtevajte cenik od „KARO“ industrije MARIBOR, Koroška 19

Za vse večje kraje oddamo komisijsko- ali samoprodajo.

Sode vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo. — Solidna in in trpežna izdelava. — Sprejemem vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah.

Postrežba točna! Delo solidno!

Franjo Repič, sodarsko podjetje Ljubljana-Trnovo, Kolezijska ulica 18

Zahvala

Za izraze iskrenega sočutja, katere smo prejeli ob priliki smrti naše iskreno ljubljene soproge, matere, hčerke, sestre, tete in svakinje, gospe

Ivane Hlebš roj. Vrbinc

soproge posestnika in zidarskega mojstra

za poklonjene vence ter cvetje in za nad vse številno spremstvo na njeni zadnji poti kljub najslabšemu vremenu, se vsem prav pristočno zahvaljujemo. Posebno pa se čutimo dolžne zahvaliti se g. dr. Volavšku za njegovo skrbno nego in lajšanje trpljenja v bolezni, g. dr. Demšarju, kaplanu pri Sv. Petru, Kolu jugoslovanskih sester v Štepanji vasi, posebno pa še predsednici g. Benedikovi za obilne obiske, nadalje pevskemu društvu »Sava« za ganljivo petje, Sokolu v Štepanji vasi in Zadrugi zidarskih mojstrov za častno spremstvo.

Sv. maša zadušnica se bo brala v Štepanji vasi dne 31. avgusta ob 7.

Zalujoči ostali.

Obiskovalcem jesenskega veleseljma v Ljubljani priporočamo za nakup strojev in orodja za poljedelstvo in vsakovrstno obrt, kakor tudi za nakup vsakovrstne železine, posode, okovja, peči, stavbenega materiala itd. itd. z bogato zalogo v največji izbiri tvrdko:

Schneider & Verovšek
v Ljubljani, Dunajska cesta 16

Cenj. odjemalce opozarjamo, da na veleseljskem prostoru nismo razstavili in da nimamo nobenih provizijskih potnikov, valed tega smo v prijetnem položaju Vam nuditi vsako v našo stroko spadajoče blago po izrednih in najnižjih cenah. Blagovolite si na vsak način preje ogledati našo zalogo, predno potrebno blago drugje kupite.

Restavracija „pri Levu“

Gospodarska cesta števil. 16

opozarja vse cenjene obiskovalce veleseljma na prvovrsten kraški teran, nanoški ovčji sir in kraško šunko. — Štajerska in dalmatinska vina. Senčnat vrt. Gorka in mrzla jedila. Senčnat vrt.

Se uljudno priporočata
Postojna - Štolfa

OTVORITEV GOSTILNE

Podpisani naznanjam cenj. občinstvu, da sem prevzel gostilno od g. Sedeja na vogalu Kolodvorske in Slomškove ulice, jo prenovil in jo otvoril danes v soboto 29. 8. m. pod znanim imenom gostilna

„LJUBLJANSKI DVOR“

Točil bom prvovrstna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov Jesenice pri Splitu, kakor tudi izborna štajerska vina. Postrezal bom z izborno domačo in primorsko kuhinjo in izbiro morskih rib. Cene zmerne. Za obilen obisk se priporoča.

Matej Čepič.

Naša dobra mama, stara mama in teta

Rajer Helena

vdova po letniškem pazniku

so previdni s sv. zakramenti za umirajoče, v 91. letu, mirno umrla.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 31. avgusta ob 5 popoldne v Dravljah. — Njih duši večni mir!

V Dravljah, dne 29. avgusta 1931.

Babnik Marija, učiteljica, hči. Vladimir, dipl. tehn., vnuk.

Mladi Jugoslovani so priučeni nemščini

kakor tudi vseh trgovskih predmetov v dobro znani soli Neue Höhere Handelsschule v Kalwu ob reki Nagold, Južna Nemčija Schwarzwald. — Pension v krasni legi. Dobra hrana. Semester pričenja 9. oktobra. — Prospekte in pojasnila razpošilja direktor Zügel.

Obiskovalci veleseljma imate priliko za nabavo cenega POHISTVA pri paviljon F. 62-64 strojno **iv. Merhar** mizarstvo, **Stanežiče, p. št. Vid n. Ljubljano**

ŠPERPLOŠČE

Vacuum Lourie & Co., Wien, ima na skladišču **ADOLF GLÜCK**, lesni trgovec, **CELJE**.

Najfinišče in splošno mizarstvo

izdeluje po naročilu

Ivan Safarič

mizariski sodnijsko zapriseženi izvedenec in cenilec

Maribor, Slovenska ul. 36

Prvovrstno zidno in strešno

OPEKO

dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10 letno garancijo opekarna »ILOVAC«, Karlovac. Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM«

Ljubljana, Kolodvorska ulica števil. 7

Interesenti zahtevajte cenik!

Ob priliki veleseljma

po globoko znižanih cenah prodamo znana

prvovrstna kolesa

Tehnik JOSIP BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 20

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivalnih strojev itd.

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je po kratki bolezni, previdena s tolažili svete vere, umrla v soboto 29. avgusta, gospa

Marija Plaskan roj. Mežnar

Pogreb bo v ponedeljek ob desetih.

Braslovče, dne 29. avgusta 1931.

Zalujoče rodbine:

Plaskan - Balan - Petrin.

Pazite

**pri nakupu šivalnih strojev
na najboljšo znamko
in to je PFAFF!**

PFAFF šivalne stroje

za rodbino, obri in
industrijo z večletno
garancijo, kupite
ugodno tudi na obroke

pri tiskani

IGN. VON

LJUBLJANA, Tavčarjeva pl. 7
ali v podružnicah Kranj in Novo mesto
Poduk v vezenju brezplačen!

POZOR!

Avtomobilisti, motociklisti!

Vljudno naznanjam, da sem postavil novo benzinsko črpalko na Skofljici št. 9, na križišču Dolenjske ceste s cesto na Kočevje in Ig. Dobi se tudi olje vseh vrst. Dnevne cene. Priporočam se za obilen obisk
EDVARD ROBEŽNIK, Skofljica 9.

ZAHVALA.

Podpisani se najiskreneeje zahvaljujem gospodu zdravniku dr. Ludviku Zalarju v Ljubljani, ki mi je z zdravljenjem po Schrott-ovi metodi popolno zdravje vrnil in me oči nevarnosti vodenice. V zahvalo gospoda doktorja vsakomur najtopleje priporočam.

JOŽEF BABNIK, gostilničar na Fužinah.

Naznanilo!

Tem notom naznanjam ter se obenem vljudno priporočam slavnemu občinstvu, da sem se preselil iz Trsta ter otvoril na Jesenicah

krojačnico

za izdelovanje moških oblačil ter uniform.

Franc Janhuba

krojaški mojster

Jesenice-Fužine, Slomškova 8.

Na željo in v korist naših članov v Sloveniji razširjamo naše tamosnje glavno zastopstvo ozir. je preurejamo v podružnico, vsled česar iščemo proti mesečnemu pavšalu 3000 Din, proviziji, povrnitvi potnih stroškov in dnevnici

upravitelja podružnice

ki je povsem izvežban v organizaciji ter vodstvu pisarniških poslov, agilen in ambiciozen. Ker je to mesto združeno z manipulacijo blaga in denarja, se zahteva primerna kavcija. To mesto se namerava čimprej oddati. Samo oči gospodje, stanujoči v Ljubljani ali Mariboru, ki nimajo nad 50 let in razpolagajo z velikim poznavanjem, naj pošljejo lastnoročno pisane ponudbe v priporočnem pismu s priloženo fotografijo. Samo akceptirane osebe homo pozvali osebno v Osijek, da se nam predstavijo. Iščemo tudi okrajne zastopnike proti visokemu pavšalu in proviziji. — Zadruga jugoslov. pletaca, Osijek.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 14. sept. 1931 ob 11 dop. nabavo **250 m brezšivnih vodovodnih cevi 175 mm notr. prem. s flansami za 10 atmosfer nadpritiska, 250 m istih 100 mm notr. premera.**

Pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje 8465-II.

Raznovrstne bakrene kotle

za žganjekuho, brzoparilne kotle pocinkane in bakrene, pralne kotle in druge gospodarske potrebščine izdeluje solidno in točno

tvrdka

Josip Otarepec

d. z o. z.
Ljubljana
Za Gradom št. 9. (ob koncu Streliške ulice)

Sprejemajo se tudi vsakovrstna popravila

SPALNICE, smrekove, poljubno pleskane, po 2900 Din, in hrastove, polirane, po 5700 Din nudi v najsolidnejši izdelavi pohištveno mizarstvo ANTON BIZOVICAR, Glince, cesta II št. 1 (postaja cestne železnice).

Vreče.

Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki:

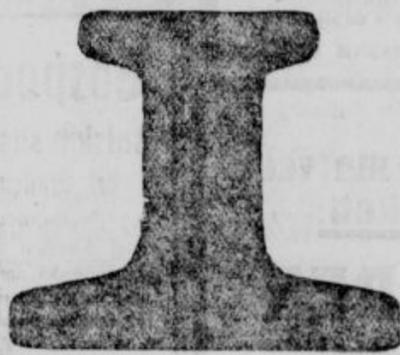
Mirko Mlakar

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11
11111. št. 2947.

Na drobno
in debelo!

Oglejte
si našo
zalogo!

Kompletne kuhinjske posode, porcelan, steklenino, železnino, pločevino, štedilnike, kompletne kopalnice in stranišča, nosilke, cement. — Vse vrste orodja dobite pri

Razstava
na vele-
sejmu pa-
viljon "H"
št. 278-282

B. Žilič

Ljubljana

DUNAJSKA C. 11, poleg Figoveca

ORIGINAL OPALOGRAPH

RAZMNOŽEVALEC — PRESERVAT IN FIKSAT — dobite pri tvrdki:

LUDV. BARAGA

LJUBLJANA

Selenburgova ulica 6

Telefon 29-80

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO

Ljudske knjižnice: iz založništva Jugoslov. knjižnice v Ljubljani: 29 zvezok: Sestinski IZPOD GOLICE, 30 Din, vez 42 Din — 30 zvezok: Sestinski IZPOD GOLICE, 30 Din, vez 42 Din — 31 zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World) Roman (s slikami) 24 Din, vez 32 Din — 32 zvezok: Remington, ZAGORNI ZVONovi Sloveč. NA SIVAJ 30 Din, vez 42 Din — 33 zvezok: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez 42 Din — 34 zvezok: Cirkuski OTROK 28 Din, vez 40 Din.

Josip Lavtizar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Deklica je odhitela v hišo in prinesla venčka, vsakega v eni roki. Vzela je stara dva iz kapelice in pritrčila nova na njuno mesto. Jaku se je kar žaril obraz, ko je videl kapelico tako okrašeno. Z besedami se ni znal zahvaliti za to dobroto, oči pa so izdajale, kako veselo je sprejel ta dar iz Rezkine ljubeznive roke.

»Zdaj vidiš,« je dostavila Miklavževa sestra Mina, »kako dobra ti je Rezika. In kadar boš zopet česa potreboval za cerkvico, ti bo vselej rada dala.«

Jaka je še enkrat hvaležno pogledal deklico, potem pa naložil dragoceno imovino in odšel na Rečico.

5. Sejem svetega Petra v Radovljici.

Cerkev v Radovljici je že od davnih časov posvečena sv. Petru, prvaku apostolov. Zato se je tisti ponedeljek po sv. Petru in Pavlu vsako leto vršil običajni sejem. Ta dan je prišlo v Radovljico več tisoč ljudi. Trgovci so pripeljali iz Tržiča, Kranja, Škofje Loke in Ljubljane različno blago, kmetje pa prignali mnogo živine napredaj. Dobil je, karkoli je kdo želel. Usnje in mezlan iz Tržiča, lonce in sklede iz Ljubnega, sita iz Strazišča, platno in medene hlebčke iz Škofje Loke, sukno, svilo in polhovke iz Ljubljane. Posebno veliko odjemalcev je imel mož z vsakovrstno drobnarijo. Vpil je venomer, da je bil že vse hripav: »Le vkup, le vkup, romarji sv. Petra! Pri meni dobite vse, kar potrebujete. Moje gesto je: Dobro blago, nizke cene, velik promet!«

Ljudje na so kupovali tudi take stvari, ki jih

zdej ni več. Na primer: Prah posušenih krastač, ulovljenih med šmarnimi mašami; škorpjonovo olje proti kašjemu pikju; mazilo iz stare tolišče, smole in voska za rane; razne koreninice za čaj itd. Ker je v tedanjih časih večkrat razsajala kuga in ni bilo nobenega zdravila zoper njo, so ljudem taka mazaška sredstva, posebno prah posušenih krastač, zelo dobro došla, čeprav so bila sama sleparija. Ob ti priliki je nekaj sejmovalcev obiskalo tudi zagovornika, ki je imel leseno hišico pri mostu čez Savo v Kamno gorico. Z različnimi znamenji in z mrmranjem nerazumljivih molitvic je ozdravil razne bolezni (hude rane, otroče gliste, živinske garje...). Takrat je bilo praznovstvo zelo razširjeno.

Nad visokimi hrastovimi in z železno pločevino obitimi vrati radovljiške graščine je bila iztegnjena lesena roka z mečem. Ta je prodajalec opominjala, da je vsaka nepoštenost kazniva. Poleg tega je tudi mestni policaj ropotal z bobnom od enega kraja Radovljice do drugega. Razglaševal je, da morata biti mera in tehtnica pravični.

Ob osmih zjutraj je bila božja služba v ondnoti gotski cerkvi, ki je še dandanes taka, kakršna je bila takrat. Sveto mašo je imel ljubljanski prošt Gašper plem. Bobek. Ljubljanski proštji so bili namreč tudi radovljiški župniki. Bivalji so pa večinoma v Ljubljani in dohajali le o gotovih časih v Radovljico. Zato so imeli tukaj namestnike (vikarje).

Po cerkvenem opravilu se je začelo živahno vrvenje na glavnem trgu pred graščino pa tja do travnika zunaj mesta, kjer je bil prostor za živino. Pred grof Thurnovim vrtem je igralo nekaj muzikantov. In da je imelo ljudstvo še več zabave, je razkazovalo par naščenjenih glumačev svojo umet-

nost. Samoumevno je, da so imeli tudi berači »svoj dane«.

Sejem sv. Petra je bil v bližnji in daljnji radovljiški okolici tako velikega pomena, da je veljal kot merilo raznih dogodkov. Ne sicer v takem obsegu kakor štetje let po sezidanju starega Rima, vendar pa v takem oziru, da so rekli: To se je zgodilo toliko in toliko tednov pred radovljiškim sejmom ali toliko tednov po sejmu.

Grile, mešetar z Lancovega, je imel na živinskem trgu važno besedo. Sukal je klobuk na vse strani ter hvalil in grajal kakor mu je kazalo, večkrat po pravici, dostikrat pa tudi lažljivo, da je zblizal prodajalec in kupovalec. Zaslužil je toliko denarja, da ga je kar premetaval po žepih. Ko se je začelo ljudstvo popoldne razhajati, ni Grile še nič mislil na dom. Dobil je nekaj tovarišev, s katerimi se je zabaval v gostilni pri Lectarju. Če bi bil takrat že tobak razširjen po naših krajih kakor je zdaj, bi rekli, da so ga možakarji tlačili v pipe in zažigali s kresilno gobo. Tega pa ne moremo reči, ker bi prišli navskriž z zgodovino. Zakaj prav v tistih časih je imel tobak veliko nasprotnikov. Med temi je bil posebno papež Urban VIII., ki smo ga že enkrat omenili v naši povesti, Vladal je od leta 1623. do 1644. ter skušal zatreti kajenje tobaka celo z duhovskimi kaznimi. Preganjal je tobak tudi angleški kralj Jakob I. Oba sta ga opisovala kot velikega sovražnika zdravju, kot škodljivca možganov, pljučim in želodcu, toda ni nič pomagalo.

»Pa pravijo, da so slabi časi,« je vpil mešetar Grile in naročil vedno nove pijače. »Kadar vse poženemo, bomo šli pa čez Jamnik v selske in doljanske hribe beračit. Tam so dobri ljudje.«

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE

UNION

Pivovarna in sladarna | Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I. Poštni pradal 45. | Podružna pivovarna (preje T. Götz) v Mariboru

TELEFON:
LJUBLJANA 2310 in 2311
MARIBOR 2023

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer SVETLO IN CRNO PIVO v sodih in steklenicah. | Pevovski kvas | Čisto rafinirani špirit

BRZOJAVI:
PIVOVARNA »UNION« LJUBLJANA
PIVOVARNA »UNION« MARIBOR

L J U B L J A N A

NOVO! **NOVO**

»ORUŽARNA«

J. PASTHOVIĆ, Zagreb, Zrinjevac 15
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo tvornice: F. N.

Na malo! **Na veliko!**

Orožje, municija, smodnik, lovske potrebščine
IZDELKI: F. N., Forgeron, Sauer & Sohn, Bayard, Armaf, Darne, Mauser, R. W. S., Walther, „Remo“ Stanley, Remington, Steyr, Ferlach, Neuman in drugi

Prodaja pušk na odplačila
Za veliki ilustrirani cenik je poslati Din 10.—, kar se pri prvem naročilu iznad Din 100.— odbije

Najcenejši vir za preprodalce in lovska društva

Poceni in dobro
kupite ure, zlatino in srebrnino pri svetovnoznani tvrdki

H. SUTTNER LJUBLJANA 2
Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije. Velika zaloga ur z znamkami Glashütte, J. W. C. Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki ilustr. cenik zaslonj in poštnine prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade, industrije, ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag — polaga

MATERIAL TRG. DR. Z. O. Z.

LJUBLJANA
Dunajska cesta 36/II.
Telefon 27-16
Brzjava: Material

Ne na polici, ne v omari, marveč vsak dan v tvoji roki:

VELIKI HERDER

Dvanajst zvezkov in svetovni atlas
I. zvezek ravnokar izšel

V platnu pri direktni naročbi in plačevanju na obroke (mesečni, četrtletni, polletni ali letoletni obroki) 325 mark do 345 mark V polusnju se dobiva le v knjigarnah po 38 mark za zvezek

Cena platneni izdaji se pozneje zviša

Novi tipa združuje vedo starega leksika z novo življenjsko obliko

Verlag Herder, Freiburg im Breisgau

Gospodinjska šola

šolskih sester v Eggenberg-u
pri Gradcu - Georgigasse 84
najmoderneje urejena

nudi deklicam nad 14 let starosti obsežno gospodinjsko naobrazbo za samostojno vodstvo gospodinjstva. — Prvovrstna oskrba. — Zmerna penzija. — Prospekte pošilja

Predstojništvo.

Osvald Dobečić-Ljubljana

Pred Skofljo št. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, drobnega in modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

Na de-elo! **Na drobno!**

Izredna prilika!

Od 1. do 10. sept. prodajam:

moške kamgarne à 80 Din
ter razno drugo blago tudi pod tovarniško ceno

IVAN ŽELEZNIKAR -- Mariin trg 3

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:
Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulice XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Garantirana konstrukcija! **FRANC JAGER,** Najmodernejša oblika!

tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra n. 29
priporoča svoje najmodernejše fotelje vseh vrst modroce, otomane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Felix Toman

kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva c. 30

priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilje po najnižjih cenah.

SOLIDNO BLAGO! NIZKE CENE!

Modroce - otomane

divane, fotelje, »Couch« zofe, mreže in vse tapetniške izdelke dobite najceneje pri

IGNACIJ NAROBE
tapetnik in dekorater, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu). — Točna postrežba.

inserirajte v „Slovincu“!

Zahvala.

Po nepričakovani smrti mojega soproga g. Mirkota Cvahte, žand. podpolkovnika v pokoju sem prejela od podpornega društva

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru

takoj izolirano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem. To prekoriščno in človekoljubno društvo priporočam vsakomur najbolje, ako še ni njega član.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1931.

Gizela Cvahte

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Roditeljem dijakov privatnih in rednih! Dijakom srednjih šol!

Sola »Hajdukovič«, ki je angažirala samo strokovne profesorje, opozarja vse roditelje, katerih otroci so v šoli zamudili eno leto, bodisi da morajo ponavljati razred ali da so izgubili pravico za nadaljnje šolanje, da jih takoj vpišejo v to šolo, ki bo sigurno nadomestila izgubljena leta.

V šoli se nabaja penzionat pod strogim nadzorstvom profesorjev. Cene zmerne, za revnejše znaten popust. Šola ima tudi dopisna predavanja za uradnike in druge, katerim ne dopušča delo, da bi zapustili svoje stanovanje.

Podrobna pojasnila daje in vpisuje vsak dan D. Popovič, Kajmakčalanska (preje Ivkovičeva) ulica št. 58, Beograd VII. Telefon 882 (do Borovega parka).

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA **D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)** TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2974

Vloge nad Din 500.000.000.— **PODRUŽNICE:** Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split. **Kapital in rezerve nad Din 16.000.000.—**

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje
Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu